

**A
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGÁNAK
ÉRTESÍTŐJE**

**VEAB
ÉRTESÍTŐ
1994.**

A
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGÁNAK
ÉRTESÍTŐJE

VEAB ÉRTESÍTŐ
1994.
MTA VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGA

Szerkesztette: Dr. Szabó Márta

ISSN: 0133-4948

**Felelős kiadó: Salánki János akadémikus, a VEAB elnöke
Készült 1700 példányban, A/5 ív terjedelemben, a REPRO print
nyomdában - Nemesvámos**

Felelős vezető:

Eper András

TARTALOM

I. A VEAB 1993. ÉVI KÖZGYŰLÉSE.....	5
1. Salánki János: Megőrizni az értékeket, keresni az új lehetőségeket Beszámoló a VEAB 21. közgyűlésén.....	5
2. Kosáry Domokos, az MTA elnöke felszólalása	12
3. Mészáros Ernő: Földi környezet fejlődése: bolygónk múltja és jövője	18
4. Orosz Sándor: Az 1993. évi pályázati eredmények ismertetése	26
II. ESEMÉNYNAPTÁR.....	35
III. BESZÁMOLÓ A SZAK- ÉS MUNKABIZOTTSÁGOK 1993. ÉVI MUNKÁJÁRÓL	49
1. Agrártudományi Szakbizottság	49
2. Bányászati, Földtudományi és energetikai szakbizottság	53
3. Biológiai szakbizottság	56
4. Erdészeti szakbizottság	69
5. Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakbizottság.....	73
6. Kémiai szakbizottság	80
7. Környezettudományi és rendszerelméleti szakbizottság.....	83
8. Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság.....	87
9. Műszaki szakbizottság.....	91
10. Nyelv- és neveléstudományi szakbizottság	97
11. Orvostudományi szakbizottság.....	100
12. Történelemtudományi szakbizottság.....	107
16. Szerkesztőbizottság.....	111
IV. A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGA 1993-96. ÉVI SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE.....	112
V. A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGA TUDOMÁNYOS ALAPÍTVÁNYA KURATÓRIUMÁNAK 1993 ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL	129
VI. SZEMÉLYI HÍREK	130
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGA 1994. és 1995. ÉVI PÁLYÁZATI KIÍRÁSA	134
PÁLYÁZATI FELHÍVÁS.....	140
A PATE PÁLYÁZATA DOKTORI KÉPZÉSBEN VALÓ RÉSZVÉTELRE. 141	

I.

A VEAB 1993. ÉVI KÖZGYŰLÉSE

MEGŐRIZNI AZ ÉRTEKEKET, KERESNI AZ ÚJ LEHETŐSÉGEKET

Beszámoló a VEAB 21. közgyűlésén Salánki János, az MTA rendes tagja, a VEAB elnöke

Tisztelt Közgyűlés, kedves Kollégák, Hölgyeim és Uraim !

Örömmel és nagybecsüléssel köszöntöm a mai közgyűlésünkön megjelent kutatókat, munka- és szakbizottságaink vezetőit és tagjait, meghívott kedves vendégeinket, közöttük is azokat, akik az ezévi kutatási pályázat során díjat nyertek, melyek ünnepélyes átadására mai programunk keretében kerül sor.

Tisztelettel köszöntöm körünkben Kosáry Domokos akadémikust, Akadémiánk elnökét, aki nagy örömnkre ismét eleget tett meghívásunknak és felszólal közgyűlésünkön. Jelenléte kifejezi azt, hogy az Akadémia jelentősnek tartja a területi bizottságok működését, melyek sokszáz, Budapesttől távol élő és dolgozó kutató értelmiségit kapcsolnak be a Magyar Tudományos Akadémia életébe.

Az 1993-as év az egész Akadémián a tisztújítás éve volt, ami területi bizottságunknál szeptember-október folyamán zajlott le. Mint tudják, három évvel ezelőtt teljeskörű újválasztás történt a munkabizottságtól az elnökségig bezárólag, mikoris sok személycserére került sor a vezetésben. Ez alkalommal, tekintettel az eltelt periódus rövidegére, munkabizottsági szinten nem kezdeményeztünk új választást, hanem szakbizottságainkra bíztuk azok eddigi munkájának megítélését és eredményesség esetén vezetőinek megerősítését. Természetesen nem zártuk ki új munkabizottsági elnök választásának lehetőségét sem, ha az lemondás vagy a tevékenység kritikus megítélése alapján indokolt volt, sőt munkabizottságok megszüntetésére vagy összevonására, esetleg névváltoztatásra is sor kerülhetett. Végülis 73 munkabizottság került megerősítésre, és a munkabizottsági elnökök között a korábbiakhoz képest 15 új személy van. Szakbizottsági szinten a tisztújítás másképpen történt. A ciklus lejártával az elnökök szakbizottsági ülésen beszámoltak a három éves munkáról és annak megvitatása után döntöttek arról, nyerjen-e megerősítést az elnök a következő 3 éves periódusra, vagy sem. A 12 szakbizottságból mindössze egyben került sor új elnök választására, Fehér Irén kandidátus személyében, aki a Nyelv- és neveléstudományi szakbizottságban az elnöki funkciót tovább nem vállaló Orosz Sándor helyébe lépett. A szakbizottságokban ez alkalommal alelnököket is választottak, aki az elnök munkáját segíti, és akadályoztatása esetén helyettesíti.

A VEAB elnökét és alelnökeit a régióban dolgozó akadémikusokból és a szakbizottsági elnökökből álló bizottság titkos szavazással választotta meg. Ennek eredményeként az 1993-96-os periódusra a VEAB elnöke Salánki János rendes tag, alelnöke Ádám Antal rendes tag, Orosz Sándor, a neveléstudomány doktora és Sáringer Gyula levelező tag lett. Elnöki javaslatra a tudományos titkári megbízást ismét Hlavay József, a kémiai tudomány doktora kapta meg.

Érzelmes lehet, hogy a jelenlegi tisztújítás a folyamatosságnak, az eddigi eredmények és tapasztalatok hasznosításának, továbbfejlesztésének adott prioritást. Ez közvetve azt is jelenti, hogy a régió tudományos közössége egyetért a VEAB utóbbi három évben folytatott tevékenységével, elfogadja és bátorítja azokat az elgondolásokat, kezdeményezéseket és gyakorlati lépéseket, amelyeket a területi bizottság vezetése a tudományos élet fejlesztése és a kutató értelmiség összefogása érdekében munkája során érvényesített.

Valamennyi tisztségében megerősített és megválasztott kollégám nevében megköszönöm a bizalmat, hangsúlyozva, hogy érezzük a felelősséget is, amit ez a bizalom ránk hárít, és aminek igyekszünk tisztelettel megfizetni.

Egyidejűleg szeretném megköszönni az elmúlt periódusban vagy periódusokban végzett munkáját mindazon kollégának, akik vezetői megbízatása most véget ért. Az a tudományszervezői-társadalmi tevékenység, amit önzetlenül folytattak, alapelemét képezte a VEAB működésének, és áldozatvállalásukért fogadják valamennyiünk elismerését. Kérem, hogy lehetőségeikhez képest a továbbiakban is vegyenek részt a VEAB munkájában, és segítsék tapasztalataikkal az új vezetőket és a bizottságokat.

Szomorú bejelentéssel is tartozom: az év során több aktív kollégánkat veszítettük el. Elhunyt dr. Bárdos Kornél, a Zenetudományi-, dr. Farkas József, a Filozófiai-, dr. Hiller István, a Könyvtártudományi-, dr. Horváth Tibor, a Sport- és mozgásbiológiai-, valamint dr. Pataki József, a Mező- és erdőgazdasági vállalati munkabizottság tagja. Kérem, hogy felállással adózzunk emlékünek.

Tisztelt Közgyűlés !

Egy új ciklus megkezdése kötelező alkalom arra, hogy számot vessünk tevékenységünkkel, mérjük fel eredményeinket, és jelöljük ki főbb tennivalóinkat. Ez akkor is szükséges lenne, ha a környezeti feltételek viszonylag állandóak volnának, és munkánk eredményességét lényegében saját belső ténykedésünk határozná meg. Sokkal inkább szükség van erre ma, amikor egy gyorsan változó világban élünk, a társadalmi és gazdasági viszonyok gyökeres átrendeződése közepette, amikor a kultúrát, művelődést, tudományt és azok intézményrendszereit is korábban nem tapasztalt hatások és változások érik, kedvezőek és kedvezőtlenek egyaránt. A szellemi szféra működése, intézmény- és feltételrendszere sok vonatkozásban átalakult és további átalakítása várható. Ez érvényes a tudományos életre, annak intézményeire, működési rendjére, szervezésére is. Az átalakulás akkor lesz eredményes, ha eközben a korábban létrehozott értékeket sikerül megőrizni, és sikerül úgy alkalmazkodni az új környezethez, úgy élni a változó lehetőségekkel, hogy az a magyar tudomány erősödését szolgálja, és a társadalmi fejlődést előre vigye. Általános elvként ennek elősegítését, biztositását tűzhetjük ki a következő ciklus fő feladataként.

Területi bizottságunk legfontosabb sikerei közé soroljuk azt az évi közel 200 szakmai rendezvényt, amelyeken a régióban különböző területeken tudományos tevékenységet folytató, mintegy másfél ezer értelmiségi fórumhoz juthatott egymás munkájának és a szakterület új eredményeinek megismerésére, megvitatására. Eredményesek és munkánk lényegéhez tar-

toznak azok az országos jellegű konferenciák, melyeknek évről évre nemcsak helyet, de tudományos háttérrel is biztosítunk. Ide sorolható a tudományos munka serkentése a pályázati rendszer útján, ami csak az elmúlt három évben 96 pályázati munka megírását eredményezte, és nem egyszer tudományos fokozat megszerzését is segítette. Sikeresnek mondható szakbizottságaink egy részének kapcsolatalakulása az MTA illetékes tudományos osztályával, ill. az osztályok bizottságaival, miáltal a régió kutatói közvetlenebb kapcsolatba kerültek az országos tudományos élettel és kutatáspolitikával. Kapcsolatunk a régió felsőoktatási intézményeivel és kutatóintézeteivel természetes, hiszen bizottságaink vezetőinek és tagjainak többsége onnan kerül ki, de ezen túlmenően a VEAB serkentő, közvetítő szerepet játszik ezen intézmények közötti együttműködés alakításában is. Rendszeres kapcsolatot tartunk az önkormányzatokkal és többségében sikeres az együttműködés az önkormányzatokhoz tartozó, valamint más intézményekkel, melyek a tudomány iránt fogékony és azt művelő dolgozókat foglalkoztatnak. Emellett igyekszünk biztosítani egyéni, szórványkutatók bekapcsolódási lehetőségét is bizottságaink munkájába. A VEAB tudományszervező működésének ezek a két évtized során kialakult meghatározó jegyei olyan értékek, melyek a régió szellemi életét gazdagítják, amelyeket a változó feltételek mellett is őrizni és fejleszteni kell. Ehhez hozzátartozik természetesen a szellemi kapacitás megőrzése is, az, hogy a tudomány művelésének intézményei ne sorvadjanak, hogy a kutatás iránt fogékony, azt művelő szakemberek kapjanak megbecsülést, munkahelyeik pedig adják meg a lehetőséget tudományos munka végzésére, mert a tudomány iránt ma még elkötelezettek ennek hiányában veszteséglistára kerülhetnek.

Elmúlt évi közgyűlésünkön szóba került az, hogy a kutatás támogatási rendszere jelentősen átalakult az utóbbi néhány évben, és hogy az ehhez való alkalmazkodás nélkül a tudományos munka művelésének lehetőségei egyre korlátozottabbak lesznek még a nagy intézményekben is. Májusban a lehetőségek ismertetésére ankétot szerveztünk "Pályázati informatika" címmel. Előadóként és konzultánsként az OMF elnökhelyettesét és a nemzetközi pályázatokban illetékes vezető munkatársát, az OTKA élő természettudományi szakkollégiumának elnökét, valamint a kémiai zsűri elnökét hívtuk meg, akik a főbb pályázati rendszerekről, a pályázatok formai és tartalmi követelményeiről és elbírálásukról adtak tájékoztatást a régió kutatói számára. Remélhető, hogy az ankét hozzájárult ahhoz, hogy kutatóink nagyobb sikerrel vehessék fel a versenyt kutatástámogatás megszerzésében más kutatókkal és kutatócsoportokkal.

Szak- és munkabizottságaink 1993 során is eredményesen tevékenykedtek. Változatos programokat bonyolítottak le, igaz, azok száma a korábbi évekhez képest közel 20 %-kal kevesebb, számszerűen 164 volt. Közöttük nem egy országos jelentőségű, esetenként többnapos rendezvény is van, amelyeket bizottságaink társszervekkel együtt szerveztek. Így januárban az Idegtudományi Társasággal Neurobiológiai Konferenciát, februárban az Akadémia III. Osztályával Lánosz Kornél emlékülést, áprilisban a IX. osztállyal a gazdasági-társadalmi rendszerváltás kérdéseiről konferenciát, a VII. osztállyal pedig Műszaki Kémiai Napokat, októberben a Hidrológiai Társasággal közösen Országos Hidrobiológus Napokat, a Toxikológiai Társasággal együtt pedig Országos Toxikológiai Konferenciát tartottunk. Részt vettünk a Pannon Agrártudományi Egyetem mosonmagyaróvári kara 175 éves, és az Ajkai Kórház 20 éves jubileumához kapcsolódó tudományos ülések rendezésében is.

Az 1993-as tudományos programok sorában az Agrártudományi szakbizottság 2 napos rendezvényt tartott a környezetkímélő mezőgazdasági technikákról, figyelemmel kísérték a privatizáció következtében az állattenyésztésben bekövetkezett változásokat, és tudományos konferenciát szerveztek az állati termékek előállításának és feldolgozásának biológiai

giai, technológiai és gazdasági kérdéseiről. A szakbizottság két kandidátusi értekezés munkahelyi vitáját tartotta meg.

A Bányászati, földtudományi és energetikai szakbizottság öt munkabizottsága kilenc tudományos ülést szervezett. Ezekon előadások hangzottak el többek között a régióban folyó földtani kutatásokról, az energetikai ágazat és a bányászat helyzetéről és a korszerű geofizikai vizsgálati módszerekről.

A Biológiai szakbizottság 6 munkabizottsága 8, részben más szervekkel közös, előadói ülést tartott. Közülük kiemelkedő volt az Erdészeti szakbizottsággal együtt szervezett rendezvény "Erdők pusztulása a Dunántúlon" címmel, amely nagy érdeklődést és élénk vitát váltott ki. A konferencián ajánlásokat is megfogalmaztak, illetékes szervekhez történő továbbításra. A Hidrobiológus Napokon a vizek produktivitása volt a fő téma, amíg az agrárbiológia területén a szőlő-és gyümölcsstermő növények kártevőiről, kórokozóiról és gyomviszonyairól tárgyaltak.

Az Erdészeti szakbizottság az erdőpusztulás kérdései mellett több tudományos ülésen tanácskozott a fenyőprogramból adódó erdőnevelési feladatokról, a fahasznosítás eredményeiről, a vadgazdálkodás aktuális kérdéseiről, valamint a faipari üzem mérnök és mérnök-képzés jövőjéről.

A Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakbizottság példamutató kapcsolatot alakított ki az MTA Gazdaság és Jogtudományok Osztályával. A három tudományterületet összefogó konferenciájukon a társadalmi és gazdasági rendszerváltás nemzetközi és hazai vonatkozásait tárgyalták meg. A szakbizottság keretei között működő nyolc munkabizottság az agrárviszonyok alakulásáról, közgazdaságtani oktatási kérdésekről, a gazdaság, erkölcs és politika viszonyáról, a közigazgatási bíráskodásról és egyéb aktuális jogi kérdésekről tartott vitáuléseket.

A Kémiai szakbizottság munkabizottságaiban tudományos tanácskozást szerveztek a geotermális energia hasznosítási lehetőségeiről, a Mössbauer-spektroszkópia fizikai alapjairól és néhány alkalmazási területéről, és egy egyetemi doktori disszertáció munkahelyi vitáját szervezték meg.

A Környezettudományi és területfejlesztési szakbizottság rendezvényein a nádkutatás, a vízminőségvédelem és szennyvíztisztítás, valamint a Balaton üdülőövezetének aktuális környezetvédelmi problémáit tárgyalták meg. Nagy érdeklődés kísérte a Balaton-felvidék örökségpark problémáival foglalkozó konferenciát. Az MTA Kémiai Tudományok Osztályának munkabizottságaival együtt két kandidátusi disszertáció munkahelyi vitáját szervezték meg.

A Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság nagy sikerrel rendezte meg a Műszaki Kémiai Napokat az Akadémia illetékes bizottságával közösen. Több napos konferenciát szerveztek karbantartási kérdésekről és a Rendszertechnikai munkabizottság megtartotta a hagyományos bozsoki szemináriumát.

A Műszaki szakbizottság rendezvényein a műszaki fejlesztés és a vállalkozások kapcsolatával, valamint a korszerű termékminősítési rendszer kérdéseivel foglalkoztak. A munkabizottságok által szervezett összejöveteleken többek között a közlekedés fejlesztésének terveiről és a világkiállítás szolgálatába állított távközlés kialakításának elképzeléseiről tanácskoztak.

A Nyelv- és neveléstudományi szakbizottság és munkabizottságai a pedagógusképzés elmentmondásairól, perspektíváiról, a továbbképzés jellemzőiről, fejlesztési elveiről, a nyelvtanítás módszertanáról és a könyvtárak történetéről folytattak eszmecsereket. A Nyelvtudo-

mányi munkabizottság a különböző vidékeken végzett nyelvjáráskutatásokkal foglalkozott, és megszervezte egy kandidátusi disszertáció munkahelyi vitáját is.

Az Orvostudományi szakbizottság tudományos programjai közül kiemelkedik a kardiológia és diabetológia időszerű kérdéseiről tartott tanácskozás és egy kandidátusi disszertáció munkahelyi vitájának lefolytatása. A Sport- és mozgásbiológiai munkabizottság ezévben is több sikeres konferenciát szervezett.

A Történettudományi szakbizottság munkabizottságai 1993-ban is folytatták országosan egyedi jelentőségű tevékenységüket. Rendezvényeiken az informatika és a számítógép-részeszeti és múzeológiai alkalmazása, a Kárpát-medence népi vallásossága, a népies barokk és a Kisalföld népi építészete szerepelt központi témaként. A Magyarságtudományi munkabizottság két alkalommal tartott sikeres könyvbemutatót.

Az előző két évben a korábbiakhoz képest - anyagi okok miatt - sajnálatosan csökkent tudományos kiadványok megjelentetésének lehetősége. Ez évben javította a helyzetet az, hogy a technikai előkészítésre a titkárságon berendezkedtünk szövegszerkesztő és lézer nyomtató beszerzésével. A papír- és nyomdaköltségek azonban még így is nagyon behatárolják lehetőségeinket. Mégis, 1993-ban tudományos alapítványunk és külső szponzorok támogatásával hét kiadványt tudtunk közreadni, igaz, nem egyet nagy késéssel. Jogos az a kritika, ami szakbizottságainktól ér bennünket amiatt, hogy kitűnő felolvasó ülések, értékes konferenciák előadásait nem tudjuk kiadni, ami veszteség nemcsak a régió-, de az egész magyar tudományosság szempontjából is. Minthogy a központi keretek növelése aligha várható, ebben is alkalmazkodni kell az új helyzethez, és a tudományos munka és tudománysszervezés mellett anyagi feltételek megteremtésével is foglalkoznunk kell, részben az alapítvány tőkájének növelése útján, részben eseti támogatók megnyerésével. Az elmúlt év során néhány bizottságunk ügyesen tudta menedzselni rendezvényeit és kiadványait, ehhez azonban időre, energiára és sajátos kapcsolatrendszerre van szükség, amivel legtöbb kutató és bizottságaink vezetői nem rendelkeznek. A megoldás kulcsa véleményem szerint csak az lehet, hogy az akadémiai törvény elfogadásával együtt tisztáztassék, milyen anyagi feltételeket nyújt a Parlament a tudomány támogatására, ami meghatározó lehet a mi számunkra is. Emellett támaszkodnunk kell a régió megyei és városi önkormányzataira is, akik közül érdeknek ismerve el a tudomány életben tartását, eddig is segítették munkánkat.

Az anyagi gondok nemcsak tudományos kiadványok terén jelentettek korlátozó tényezőt. Része van ennek abban is, hogy az elmúlt évben csökkent a rendezvények száma, valamint azok látogatottsága, sőt, a tisztújító ülések is - jóllehet többségüket tudományos rendezvénnyel kapcsolták össze - esetenként gyér részvétel mellett zajlottak le. Területi bizottságunk valóban egy nagy régió bizottsága, ahol minden rendezvény utazást is jelent a résztvevők többsége számára. Ennek finanszírozására nincs módunk, és a múlt évi közgyűlésen elmondott utaztatási gondok nem enyhültek, hanem inkább elmélyültek. Így szembe kell néznünk azzal, hogy a működésre fordítható összegek elégtelensége hátrányosan hat a rendezvényeken való részvételre. Csökken az üléseken részt vevők száma azért is, mert nyugdíjazás, munkahelyek megszűnése és átrendeződése miatt sokan feladni kényszerülnek tudományos ambícióikat, amit csak részben pótol új erők, fiatalok megjelenése. Ezzel számot vetve kell a továbbiakban munkánkat szervezni, alkalmazkodva a megváltozott körülményekhez. Az erre való felkészülést jelenti bizottsági tagnévsoraink megújítása is. Mindenképpen azt szeretnénk, ha a régió minősített és nem minősített, de tudományos kutatással foglalkozó szakemberei minél nagyobb számban vennének részt a VEAB munkájában, bizottságaink tevékenységében. Ugyanakkor csak azokat a kollégákat kívánjuk tagként nyil-

vántartani és az ülésekre személy szerint meghívni, akik e készségüket maguk nyilvánítják ki, és valóban aktív tagként szeretnének működni.

Alkalmazkodva új lehetőségekhez és pénzügyi feltételekhez, az év elején a VEAB Klub átalakult a VEAB önálló Kulturális Egyesületévé, és ilyen néven folytatja tevékenységét. Nyolc rendezvényre került sor az év során, és a meghívott előadók között szerepelt Szabó Zoltán szívsebész, a hazai első szívatültetés megvalósítója, Csúcs Sándor nyelvész, a rokon-
népek nyelvének kutatója, László Gyula történész, Lengyel László politológus, Róna-Tass András, az Országos Akkreditációs Bizottság elnöke is. Az ezévi szakmai kirándulás során a klub tagjai a Kisbalatoni Vízdélmi Rendszerrel ismerkedtek meg. A VEAB székházban tartott összejöveleink közvetlenek, barátiak, nyitott légkörűek, teret adnak a szabad véleménynyilvánításnak és vitának. A klub működése és tematikája nem tételez fel sem nézet, sem stílusazonosságot, de feltételezi egymás okfejtésének és véleményének tiszteleiben tartását és olyan körülmények biztosítását, ami garanciát ad a szabad eszmecsere.

Tisztelt Közgyűlés !

Az előttünk álló három éves ciklusban szeretnénk tovább éltetni azt a tudományszervezési gyakorlatot, ami eddig eredményesnek bizonyult. A különböző területek sajátosságai szerint minden szakbizottság nagyfokú önállósággal rendelkezik programja meghatározásában és a munkabizottságok működésének alakításában. A VEAB elnöksége a tevékenység koordinálását a központi szervekkel, társbizottságokkal és nem akadémiai szervekkel való kapcsolattartást tekinti feladatának. Emellett azonban központi programokat is szervez, melyek tudományos, vagy tudományszervezési témákra irányulhatnak. Előreláthatólag foglalkozni fogunk a régió környezetvédelmi problémáival, a műszaki- ipari kutatások helyzetével, a tudományos minősítés új rendszerének gyakorlati vonatkozásaival, a felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek együttműködésének alakulásával, továbbá a VEAB regionális kapcsolatrendszerével.

Erősíteni kívánjuk kapcsolatunkat szakbizottsági szinten a tudományos osztályokkal a kölcsönös információ túl közös rendezvények szervezésével is. Ezeket a rendezvényeket a régió különböző városaiba vinnénk el, elősegítve ezzel az önkormányzatokkal való kapcsolat erősödését és az Akadémia publicitásának növelését is.

A régió felsőoktatási és akadémiai kutató intézményeivel való jobb együttműködés érdekében azok vezetőit felkértük, hogy személy szerint vegyenek részt a VEAB munkájában, mint az Elnökségi Bizottság tagjai. Úgy véljük, ez számukra új lehetőséget nyújt az Akadémia tudománypolitikájába való közvetlen bekapcsolódásra, annak alakításába, és egyidejűleg erősödik, gazdagodik a VEAB vezető testülete is.

Tisztelt Közgyűlés !

Beszámolómban nem érintettem két kérdéskört, ami érthetően érdekelné Önöket, mint ahogy érdeklő az egész magyar tudományos közvéleményt is. Egyik az akadémiai törvény, másik a tudományos minősítés helyzete és jövője. Sajnos, várakozásainktól eltérően, évek előkészítő munkája ellenére, az akadémiáról szóló törvény még ma sem született meg. Kossáry elnök úr bizonyára többet fog erről mondani. A tudományos fokozatok megszerzésében ma még a korábbi mechanizmus működik, feltehetően az akadémiai törvény elfogadásáig. A felsőoktatási törvény ugyan kimondta, hogy az egyetemek hatáskörébe kerül a jelenlegi kandidátusnak megfelelő fokozat, azonban annak ügyrendjét az egyetemek is csak most szabályozzák. Mindez joggal okoz bizonytalanságot és kelt ambivalens érzést mindazokban, akiknek a tudomány helyzete és fejlődése szívügye, akik aggodnák a kutatás jövőjéért hazánkban. A magyar tudomány rangos helyet foglal el a világban, hazai műhelyei és külföldön dolgozó honfitársaink is integráns részét képezik a nemzetközi tudományos életnek.

Közérdeket szolgál az a törekvés, hogy az évtizedek munkájával kivívott helyét a magyar kutatás megőrizze, és eredményesen szolgálja a gazdaság és társadalom fejlődését. Nekünk magunknak is tudatosítanunk kell a közvéleményben és a közélet más szféráiban, a döntéshozók körében is, hogy a tudomány széles alapon nyugvó piramis, aminek kiemelkedő eredményeihez alapok szükségeltetnek. Magas színvonalú kutatás nélkül még a nemzetközi eredmények átvételének sincs meg az esélye, akár a műszaki, a mezőgazdasági, az orvosi tudományról, vagy a környezetvédelemlről essék szó, de érvényes ez a társadalomtudományokra, a közgazdasági és jogtudományra is. Csak remélni lehet, hogy a tudomány és a kutatással foglalkozók munkájának és szerepének megbecsülése, a tudomány támogatottsága nem erodálódik tovább, hogy a hozzáértés és felelősségtudat meghatározóvá válik a tudományos kutatás megítélésében és az azt érintő döntések meghozatalában. Ehhez mi azzal járulhatunk hozzá, hogy munkánkat a lehetőségek keretei között tudományos alapossággal folytatjuk, a tudomány eredményeit alkalmazzuk, népszerűsítjük és azokat gazdagítani igyekszünk. A Veszprémi Akadémiai Bizottság arra hivatott, hogy ezeket a törekvéseket segítse, hogy a régióban a kutatók közötti együttműködésnek kereteket adjon, hogy eszközeivel és az Akadémia tekintélyével támogassa az eredményre törekvő kutatókat és a kutatást végzők munkájának elismertetését. Ehhez kívánok valamennyiőnknek bizakodást, nem lankadó munkakedvet, új lehetőségek keresését, és azok sikeres kihasználását.

Kosáry Domokos, az MTA rendes tagja, az MTA elnöke felszólalása

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Három évvel ezelőtt a veszprémi volt az első akadémiai területi bizottsági közgyűlés, amelyet a rendszerváltozás után sikerült meglátogatnom. Most, hogy sikerült ezt a teljesítményt megismételnem, hogy Brüsszelből hazatérve, e területi bizottság ülésén résztvehessek, nagy öröm számomra, hogy ismét köszönhetem és üdvözölhetem nemcsak a jelenlevőket, hanem azokat is, akik ebben az előbb ismertetett, nagyon fontos és eredményes munkában résztvettek.

Nagyon megnyugtató számomra, hogy a sok és növekvő nehézség és a sok bizonytalanság ellenére, területi bizottságaink olyan példaadó módon működnek, amelynek nemcsak az országon belül van jelentősége, hanem nemzetközileg is.

Európának ebben a zónájában tulajdonképpen az egyetlen hiánytalanul és épen működő tudományos szervezet a magyar, és ezen belül a Magyar Tudományos Akadémia. Nagyon sok külföldi akadémiai vezetővel beszéltem két héttel ezelőtt, a Budapesten tartott nemzetközi találkozón, s az volt a benyomásom, főként a szomszéd országok képviselői részéről, Moldáviától Szlovéniáig és Szlovákiától Romániáig, hogy megkülönböztetett figyelemmel nézi a nemzetközi tudományos világ, hogy mi történik éppen Magyarországon. Nem azért, mert nagy ország vagyunk, nem azért, mert gazdag ország vagyunk, bár meg kell mondanom, hogy még ebből a szempontból sem a legutolsó helyen állunk, hanem azért, mert modellértéke van annak, amit egy épségben maradt, tisztességes, jól működő, stabil szervezet produkálni tud ebben az országban. Nemcsak a tudomány szempontjából van jelentősége, az ország politikai megítélése és nemzetközi image-a szempontjából is. Ezt tessék tudomásul venni, nemcsak a tudománynak, hanem a politikának is.

Brüsszelben, az európai közösségek konferenciáján vettem részt. Nem Jelcinnel és Wörnerrel vitakoztunk azon, hogy kinek az érdekszférájába tartozunk. Nekünk erről megvan a véleményünk. Erre nem akarok kitérni. Az Európai Közösség kulturális hetén belül volt egy olyan ülés, amely a tudomány jövőjével, és speciálisan a tudományos akadémiák helyzetével foglalkozott. Itt öt kiválasztott akadémianak ismertetnie kellett a maga helyzetét, teendőit, elveit. Mi is köztük voltunk. A kérdés, amire válaszolnom kellett, kettős volt. Az egyik az, hogy vajon hogyan lehet a tudomány megítélését a világ közvéleménye előtt pozitívabbá tenni. A másik kérdés pedig az, hogy mennyiben felelősek a tudomány képviselői mindazon bajokért, amelyek a világon jelentkeznek. Elsősorban a környezetvédelem, esetleg katonai fenyegetettség szempontjából. A két kérdés világosan összefügg.

Nekem az a véleményem, hogy James Watt feltalálta a gőzgépet, s ennek szörnyű következményei voltak. Ha valaki megnézte a 19. század első felében a walesi szénbányák környékét, olyan benyomásai voltak, hogy itt jön a világ vége, minden tönkremegy. A természet is, a salakhegyek, kipusztított erdők miatt, és a társadalom is, amikor gyermekek húzták a csilléket a föld alatt. Most ezért mondjuk azt, hogy James Watt jobban tette volna, ha nem találja ki a gőzgépet, és nekünk postakocsin kellett volna lejönni Veszprémbe? Kérem, nem hátrafelé, vagy lefelé kell lícitálni, hanem mindig előre menni. Mert ugyanaz a tudomány, amely feltalálta a gőzgépet, kialakította a természetvédelem mindazon eszközeit, amelyek lehetővé tették, hogy ma ne a nyomorúság és a hulladékhegyek lepják el a környéket, és nem

az emberi nyomorúság és a gyermekmunka. Tehát akkor, ha feltaláljuk a kalapácsot, akkor nem azon fogunk gondolkodni, hogy szabad-e feltalálni a kalapácsot azért, mert valaki esetleg az anyósát agyonveri vele, hanem azért, mert tudjuk, hogy munkánkhoz feltétlenül szükséges, hogy legyen kalapácsunk.

A tudósoknak az a felelősségük, hogy figyelmeztessék a kormányzatokat, a politikai és társadalmi vezetőket arra, hogy milyen veszélyek származhatnak abból, ha egy találmányt rossz célokra használnak. És az is felelősségünk, hogy rögtön, amikor kitalálják a gőzgépet, kezdjenek el gondolkodni, hogy lehet majd a szénbányák okozta bajokat korrigálni. Lehet korrigálni, Anglia példája mutatja, a Temze vizét is sikerült megtisztítani.

Remélem, ebben is követni tudjuk Angliát, nemcsak a hulladékhegyekben. A tudósoknak természetesen van felelősségük. De engem ez a nagy felelősségkeresés őszintén szólva arra emlékeztet, mint amikor Kelet-Középeurópában kevés a pénz, és kezdenek egymásra mutogatni az emberek: te okoztad, te okoztad, nem én okoztam, ő okozta. Ha baj van, mindig megvan a bűnbak hozzá. A tudomány nem bűnbak. Tudomány nélkül soha, sem az emberiség, sem ez az ország nem fog kikeveredni abból a bajból, miben vagyunk. Ez az egyik faktor, talán a legfontosabbak egyike, amely segíthet bennünket abból a mélységből kikeveredni, amibe részint az elmúlt rendszer, részint a válság világgazdasági recessziója vezetett bennünket. Ne higyük azt, hogy ez a probléma Magyarországra korlátozódik. A nehézségekre kétféleképpen lehet válaszolni. Az egyik egy amerikai irányzat, amely visszaul Vanneva Bush-nak a híres könyvére: "Science, the Endless Frontier", biztosan sokan ismerik közöttünk, aki a II. világháború után rábeszélte az amerikai kormányzatot, hogy a kutatásra, és különösen az alapkutatásra kell sok pénzt adni, mert az fogja megoldani a problémákat. Ami nagy haladás volt az Egyesült Államokban a tudomány terén, az ennek az irányzatnak köszönhető. Most, az elmúlt évben már, a gazdasági recesszió idején, elkezdték mondani, hogy Bushnak nem volt igaza, mert hiszen megkapták a sok pénzt, nem oldották meg sem az egészségügyi, sem a gazdasági problémákat. Nagyon sok mindent nem oldottak meg. Tehát akkor a tudományban csalódott az emberiség. Ezért inkább a praktikus megoldások felé kell törekedni, mintha a praktikus megoldások önmagukban léteznének. Mintha nem képezne az alapkutatás, mint a lepraktikusabb megoldás, egyértelműen olyan hidat az élet morális menetében, amelynek egyetlen szakaszát sem lehet kiiktatni.

Az európai akadémiai üléseken Stockholmban, szó volt erről a kérdésről, és mi úgy foglaltunk állást, hogy igenis a következő nagy európai akadémiai ülésen, amely jövő év március végén lesz Párizsban, az alapkutatások jövőjét, a jövő század alapkutatásait fogjuk tárgyalni. Azt hiszem, itt nem kell külön hangsúlyoznom, hogy az alapkutatások milyen fontosak, és számunkra azért is, mert a Magyar Tudományos Akadémia intézetei elsősorban alapkutatásokkal foglalkoznak.

Thatcher miniszterelnök asszony egyszer a Royal Society-ba elment, és azt a kijelentést tette, hogy az alapkutatást nem lehet előre kiszámítani. Eltelik egy év, és nem jönnek rá semmire. De ha egyszer rájönnek valamire, az meg fogja változtatni a világot. Azt is hozzátette, hogy ha felmérjük, mit hoz majd jövőre az alapkutatás, azt nehéz kiszámítani, de ha az egészet együtt nézzük, akkor biztos, hogy az alapkutatások több pénzt hoztak, mint a londoni tőzsde egész évi forgalma. Én nem akarom a budapesti tőzsde gazdasági helyzetét és szerepét elemezni, de azt hiszem, hogy a magyar alapkutatások többet hoznak még pénzben is.

A brüsszeli találkozón szó volt arról is, hogy vajon mit tehet a tudomány jobb megítélésé és a közvélemény megnyerése érdekében a tudomány. Erre én a mi példánk idézésével, nem utolsó sorban a területi bizottságok példájával, ismét elmondtam, amit már többször elmondtam itthon, hogy a biológusaink szerint, mi az emberi agyvelő 20 %-át szoktuk kihasz-

nálni. Az akadémiai törvény körüli közéleti vitáknál néha az a benyomásom, hogy ez a 20 % is elég furcsán alakul. A hasonlat itt csak azért érdekes, mert az az érzésem, hogy a társadalom tehetségeinek is csak 20 %-át használják ki. Ezért teljes lehetetlenségnek tartom, hogy az Akadémia csak "learned society" legyen, mint ahogy egyesek követelték, tehát öreg urak előkelő gyülekezete, dekoráció, mint akik időnként összeülnek és okosakat és kevésbé okosakat mondanak egymásnak, szellemi állapotuktól függően. A Magyar Tudományos Akadémiának, alapítása óta, az európai és nemzeti reform élharcosának kellett lennie, és ehhez a szerephez kell visszatérnie. Ez volt kiindulásunk, reformkezdeményezésünk első lépése, mindjárt 1990 óta. Ebbe beletartozik az is, hogy nem zártkörű klub vagyunk, hanem egy olyan tudományos szervezet, amelynek feladata az egész ország szakértelmiségét mozgósítani, segítséggel ellátni, feltételeket teremteni arra, hogy az emberek igyekezete, kreativitása, ötletgazdagsága és akarata erejére érvényesüljön. Én Brüsszelben előhoztam az öt vidéki centrumunk példáját, és azt, hogy ezt mi nem fölösleges dolognak tartjuk, hanem ellenkezőleg, olyan megoldásnak, amely nemcsak az akadémiaát horgonyozza be a társadalomba, hanem olyan eszközzé is, amely mozgósítja mindenütt a helyi szakmai intellektuális erőket.

Ha módunk volna rá, több segítséget nyújtanánk az akadémiai bizottságoknak. Nagyfontosságúnak tartom ezt, és ismét hangsúlyozom, ha idesiettem, eljöttem, az nem utolsósorban azért volt, hogy ezekről Önöket biztosítsam.

Felvetődött itt a törvény kérdése is. Erről kétségtelenül kell beszélnünk, és pedig nyíltan és nagyon őszintén. Az Akadémia reformbizottsága elkészítette azt a törvényjavaslatot, amelyet ma is kitűnőnek tartok, és ezt a Kormány 1991. november 21-én, egyhangulag elfogadta. A Miniszterelnök Úr odafordult az akkori Művelődési Miniszter Úrhoz, és azt mondta, úgy látom, hogy a jelenlévők véleménye az, hogy helyes volna a két egymással kapcsolatos törvényt, a felsőoktatási és az akadémiai, együtt tárgyalni. Igen - mondták a jelenlévők. Erre, azt kérdezte a miniszterelnök: mikor készül el a felsőoktatási törvény? A válasz az volt: januárban. A hónap stimmel, de az év nem stimmel. Hosszú időnek kellett eltelnie, amíg a felsőoktatási törvény, terjedős viták után végre odakerült, és amikor odakerült, akkor szétválasztották a kettőt, és a később érkező megelőzte az előbb indulót, úgyhogy a felsőoktatási törvény megszületett a nyáron, a másik, az akadémiai tárgyalása pedig öszre halasztódott. Azt hiszem, ha valaki figyelemmel kísérte a sajtót, médiákat, láthatta, hogy az Akadémia nem követte el a mulasztás bűnét, a magyar rektori konferenciával teljes egyetértésben, minden alkalommal feszőltünk annak érdekében, hogy ne válasszák szét a két dolgot, annak nem lesz jó következménye. Ez máris így történt, nem stimmel a kettő egészen. Ez még sok nehézséget fog okozni. Végre az akadémiai törvény bekerült a Kulturális Bizottság elé, az szép hosszan elvitakozott rajta. Nem árulok el titkot, hogy nagyon furcsa megnyilatkozásokat tapasztaltam. Az első ülésen az elnök úr, Kulin Ferenc, rögtön elhatárolta magát attól, ami a parlament általános vitájában elhangzott - talán sokak emlékezetében él, hogy mimódon hangzott el. Utána viszont az egyik képviselő úr azt mondta, hogy neki tulajdonképpen nincs baja az Akadémiával, csak három.

Az egyik az, hogy nem rehabilitáltuk Orsós Ferencet. A másik az, hogy nem rehabilitáltuk Hóman Bálintot, és a harmadik az, hogy nem támogatjuk a Morvai-féle barguzini Petőfi-ügyet. Ez kérem, a Kulturális Bizottságban hangzott el! Erre azonnal válaszoltam, és azt mondtam: kérem, a bolsevisták rémtettei nem rehabilitálták a hitleristák rémtetteit. Orsós Ferenc hitlerista szimpatizáns volt, én még pontosan emlékszem rá, mert felnőtt emberként éltem meg azt a korszakot. Tudjuk azt, hogy nem Katyin miatt zárták ki, hanem azért, mert a parlamentben a zsidótörvényt tudományos érvekkel próbálta alátámasztani, tehát tudományetikai vétséget követett el, ami az Akadémia szempontjából súlyosabb annál, hogy a

Szálasi-kormányt támogatta és szolgálta. Továbbá nem a kommunisták zárták ki 1949-ben, hanem 1945-ben egy olyan akadémiai gyűlésen, amelynek egyik irányítója Moór Gyula volt, az a Moór Gyula, akinél tisztább, jellemesebb és keményebb embert nem ismertem, atyai barátom volt, s aki szemem láttára és fülem hallatára a szemébe mondta Rákosi Mátyásnak egy zártkörű ülésen, amikor az megkérdezte tőle, hogy hogyan lehet szimpátiát szerezni a kommunizmusnak Magyarországon, Moór Gyula így szólt: Uram, jegyezze meg, hogy amíg egyetlen ember fog élni Magyarországon, aki visszaemlékszik arra, hogy mit csináltak itt a szovjet csapatok is, addig ennek a pártnak itt Magyarországon nem lesz társadalmi megbecsülése.

Ami a másik ügyet illeti, én magam javasoltam két évvel ezelőtt Hóman rehabilitálását. Leállították politikai okokból, mert népbírói ítélet van ellene. De folytatni fogjuk az ügyet, valahogy elintézem, de emlékeztettem a képviselő urat arra, hogy Hóman népbírói perében én magam mentő tanu voltam 1946 februárjában, és ahhoz valamivel több kurázi kellett, mint 1993-ban az Akadémiát kritizálni a parlamentben.

Ami a harmadik kérdést illeti, a Petőfit, engedjék meg, hogy ne sokat beszéljek róla, csak azt mondjam, hogy 1849-ben, a szabadságharc bukása után, olyan sokkhatás érte a magyar társadalmat, hogy a racionális megközelítés szintjéről leszálltak az emocionális szintre. Ezért elhitték, hogy petőfik, álpetőfik nyargalásznak az országban. Érthető, ha most a racionális megközelítés szintjéről, ilyen szörnyű sokkhatás után, amelyek ezt a nemzetet érték, az intellektuális szint ismét leszáll az emóciók szintjére, és akkor barguzini csontvázak mászkálnak ebben az országban. Én csak ennyit tudok mondani.

A viták során sokminden hangzott el, amivel nem tudok egyetérteni. A Kulturális Bizottság megszavazott egypár olyan változtatást, amivel nem tudok egyetérteni. Kezdte ismét szétválasztani a kutatóintézeteket és az Akadémia testületeit, én gratuláltam nekik, hogy sikerült Aczél György kulturpolitikáját feléleszteni. Azután olyan álláspontok alakultak ki, hogy az Akadémia sztálinista, s ezért a közgyűlést ugyanannyi, más területen dolgozó, külső emberekkel kell kiegészíteni, ellensúlyozni az akadémiai sztálinistákat. Kérdeztem, hogy önök szerint amíg valaki, mondjuk, kandidátus, addig nem sztálinista, amíg nagydoktor, addig sem, de ha akadémiai tag, akkor biztos sztálinista? Ez az ismérve?

Nem akarom részletezni, bár a karikatúrát nem nehéz megcsinálni. Jelenleg itt tartunk - és mindez a Kulturális Bizottság elnökének igen tisztességes erőfeszítése ellenére történt így -, aki nagyon sokat segített nekünk.

Jelenleg az történt, hogy a Kormány, kérésemre magához vette ismét a törvényt. Az asztalomon van egy olyan törvénytervezeti példány, amelyre rá van írva, hogy a kormány álláspontja, és ezeket a dolgokat mind kihúzták. Most következik a Jogügyi Bizottság, ez fogja tárgyalni. A Jogügyi Bizottsággal kedden tárgyaltunk. Remélhetőleg megértették az álláspontunkat. Én úgy éreztem, hogy jóakarattal foglalkoznak vele. Ha lehet, még decemberben sorrakerül, ha nem, akkor megint megpróbálják halasztani. Nem szívesen halasztanánk tavaszra, mert akkor a választási viták elkezdődnek, a tudománytól távolabb álló, de azért a tudományt mindig közvetve érintő politikai területen. Akkor jobb, ha nem szerepel az Akadémia a problémák sorában. Mi mindig távol tartottuk magunkat a politikától, és a jövőben is távol fogjuk tartani. Csak a testemen keresztül!

Jelenleg az az álláspontom, hogy az, ami a Kormány által kijavított, vagy visszaállított törvényszövegben van, bizonyos további módosításokkal, javításokkal megmaradt célkitűzéseinken belül, ha ezt sikerül keresztülvinni, az alagúton átjutottunk, némi horzsolásokkal, de a végtagjaink megmaradtak.

Meg kell őszintén mondanom, hogy soha nem fogok belenyugodni abba, hogy ha olyan elvi koncessziókat követelnek tőlünk, ami számomra és számunkra elfogadhatatlan. Akkor inkább vonják vissza a törvényt. Nem mi vonjuk vissza, mivel nem mi nyújtjuk be, hanem a Tudománypolitikai Bizottság elnöke, Mádl Ferenc miniszter úr, aki eddig is sokat segített nekünk.

Deák Ferenc az 1861-es országgyűlésen, amikor nem volt hajlandó bizonyos dolgokat elfogadni, azt mondta, hogy ha elvesznek dolgokat, azokat vissza lehet szerezni, de amiről magunk mondunk le, azt többet nem lehet visszaszerezni. Az Akadémia soha nem fog lemondani arról, hogy köztisztviselői önkormányzatként, teljes autonómiával bírjon, és a kutatás szabadságát megmentse. Nem fog soha lemondani arról, hogy saját vagyona legyen. Jelenleg még a saját székházunk sem a saját tulajdonunk. Nem fog soha lemondani arról, hogy az egyetemekkel szervesen és intézményesen együttműködjék, funkcionálisan integrálódjanak egyetemek és akadémiai intézetek, de nem szervezetileg, és hogy az intézetek éppúgy, mint az akadémiai bizottságok, önállóan működjenek. Nem fog soha az Akadémia lemondani arról, hogy a minősítés, a tudományos fokozatok dolgába beleszólása legyen. És most hadd beszéljek erről is. Eredetileg úgy volt, hogy külön minősítési törvény lesz. A végén a Magyar Rektori Konferencia és az Akadémia elnöksége együttes ülésén úgy határozott, hogy megmarad a két fokozat. A PhD-t az egyetemek adják, de az Akadémia bevonásával, az Akkreditációs Bizottságon keresztül, a nagydoktorit pedig az Akadémia adja, az egyetemek bevonásával, az Athenaeum Bizottság közreműködésével. Én ezt jó megoldásnak tartom, az egyetemek is jó megoldásnak tartják.

Jelenleg ez van a törvényben. Azzal a különbséggel, hogy nem a fokozat, hanem a cím nevet viseli. Megkérdeztem, hogy miért. Először azt mondták, hogy mert akkor nem jár pénz. Mondam: kérem, nagyon egyszerű. Ha nem adják meg, az Akadémia saját hatáskörében, alapszabályilag ki fogja mondani, mások megkérdezése nélkül, hogy ő adja a nagydoktori címet, vagy fokozatot, s ha nem kapunk rá pénzt, mert nekünk nincs erre pénzünk, akkor majd időnként kivonul a Parlament elé a nagydoktorok és kandidátusok népes serege, és követelni fogja az elmaradt illetményét. Ez nem lesz egészséges, pont a választások idején. Úgyhogy benne van a pénz a mostani törvényben is.

Az akadémikusok illetménye úgy rendeződik, hogy mindenki a munkahelyi fizetésének kiegészítőjeként kapja, és ebben az a jó, hogy ezt a nyugdíjasok is megkapják. Jelenleg nagy igazságtalanság az, hogy egy akadémikus, aki már régen ment nyugdíjba - az akadémikusok szerencsére sokáig élnek - akkor a végén alig 6000 Ft, vagy valahogy ilyen összeget kapnak. A tervezett megoldásban az idős akadémikusok érdeke is benn van. Nagyon remélem, hogy sikerül átvinni a törvényt. Egyetlen lehetőséget sem fogunk elmulasztani annak érdekében, hogy a legkeményebben küzdjünk. Ebben biztosak lehetnek. Azt is megmondom, hogy soha nem nyugszom bele abba, hogy a végtagjainkat levágják, hogy olyan elvi kompromisszumot csináljunk, ami alapvetően az Akadémia hagyományaival és méltóságával összeegyeztethetetlen. Volt olyan javaslat, hogy alakuló közgyűlése legyen az Akadémiának. Mondom: ki képviseli itt magát Széchenyi Istvánnak, álljon fel. Ne vicceljünk, az egyetemnek van jogfolytonossága, a Parlamentnek is, az Akadémiának nincs. Nem akarom részletezni, mert sok időt elvenne, de úgy gondolom, tisztességesen, egymás között beszéljünk a dolgainkról.

Szeretném, ha az Akadémia úgy érezné, hogy ha a viszonyok bizonytalanok is, de az Akadémia nem bizonytalan. Ha tényleg komolyan vesszük azokat a közös erkölcsi és tudományos célokat, amelyeket magunk elé tűztünk, az Akadémia szervezete ma egy olyan erő képvisel, amely meg tudja védeni önmagát.

Pénzügyi szakemberek felkerestek, és azt mondták, hogy nincs most erre pénz, tegyük félre a szekrénybe, s majd amikor jön a prosperitás, akkor újra elővesszük. Mondtam, amit elővesznek, az csontváz lesz. Nem lehet félretenni a szekrénybe a tudományt. Ma a magyar tudományosság nemzetközi elismertségéről nem kell itt beszélnem, hát maga az a tény, hogy hány ezer magyar ember működik amerikai egyetemeken, azért azt mutatja, hogy megütjük azt a színvonalat. Felelőtlennek tartom, mikor valaki azt állítja, hogy a magyar kutatók nem ütik meg a nemzetközi színvonalat, és a fele nem ér semmit. Nem igaz. Ez a demagógia. Nem lehet megszüntetni, nem lehet felbontani, nemzedékek sem lennének elegezőek ahhoz. Mikor van az, hogy a pénzügyiek azt mondják, hogy most prosperitás van. Én még ilyen korszakot soha, mint történész, nem láttam, se Magyarországon, se máshol. Ha valaki a dualizmus koráig végignézi ezeket a vitákat, az egész parlament tele van siránkozással, hogy semmire nincs pénz. Hát, erre várhatnánk.

Befejezésül csak azt mesélem el, hogy a nyáron Uppsalában jártam, az Academia Europaea évi közgyűlésén, és a svéd művelődési miniszter a vacsoránál felállt és beszédében a következőket mondta: az egész világon általános gazdasági recesszió mutatkozik, ennek még nem is nagyon látjuk a végét, lehet, hogy hosszabb lesz, mint a 29-es válság. De éppen ezért a tudományos kutatásra szánt összeget, a svéd nemzeti GDP 1.6 %-áról felemeljük 3.6 %-ra. A svéd GDP és a magyar GDP között bizonyos kis különbség van. Én azonnal oda mentem hozzá, és azt mondtam: Uram, megengedi-e, hogy Önnek országos propagandát csináljak Magyarországon? Hozzájárult. Megtettem.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

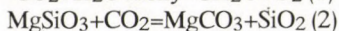
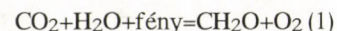
FÖLDI KÖRNYEZET FEJLŐDÉSE: BOLYGÓNK MÚLTJA ÉS JÖVŐJE

Mészáros Ernő, az MTA rendes tagja, a VEAB tagja

A földi környezet alapvetően különbözik a Naprendszer más bolygóin (és holdjain) uralkodó viszonyoktól. A különleges földi környezet minden bizonnyal a bioszféra létének köszönhető. Az élet azért alakulhatott ki, mivel bolygónk Naptól való távolsága és mérete lehetővé tették a víz felhalmozódását és megfelelő éghajlat kialakulását. Bár a víz mindhárom fázisban előfordulhat, a hőmérséklet már kb. 4 milliárd évvel ezelőtt is olyan volt, hogy a víz jelentős része folyékony halmazállapotban gyűlt össze. A kémiai feltételek megengedték, hogy a Napból jövő ultraibolya sugárzás hatására bonyolult szerves vegyületek alakuljanak ki, amelyek a sekély felszíni vizekben egyszerű élőlényekké szerveződtek.

1. Bolygónk fejlődése a földtörténeti múltban

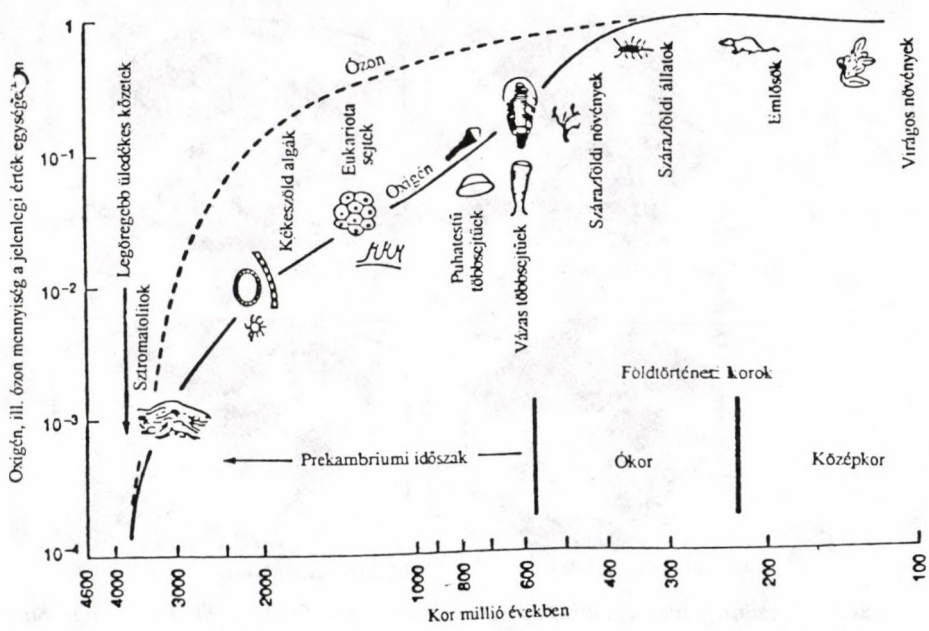
A földi élet színterét tartalmazó szerves vegyületekre épül. A bioszféra kialakulása előtt a szén vulkanikus eredetű szén-dioxid formájában az őslégkörben nagy mennyiségben rendelkezésre állt. Ez a kémiai energiatermelésre alkalmatlan anyag alkotja ma is szomszéd bolygónk, a Vénusz és a Mars gázburkát, míg a földi légkörben csak viszonylag kis koncentrációban fordul elő (1. táblázat). Ennek oka részben a növények fotoszintézise (1.reakció), illetve - nagyobb részben - a karbonátból álló üledékes kőzetek keletkezése (2.reakció)

Gáz	Vénusz	Föld (élettelen)	Föld (élettel)	Mars
Szén-dioxid	98 %	98 %	0,03 %	95 %
Nitrogén	1,9 %	1,9 %	79 %	2,7 %
Oxigén	nyom	nyom	21 %	0,13 %
Argon	0,1 %	0,1 %	1 %	2 %
Hőmérséklet	477 °C	290 °C	13 °C	- 53 °C
Nyomás	90 000 hPa	60 000 hPa	1 000 hPa	6,4 hPa

1. táblázat: A Föld és a környező bolygók légköri adatai (Lovelock, 1979)

Tekintve, hogy az (1) folyamat egyensúlya 300° C alatt jobbra, 300° C fölött balra tolódik el (lásd a hőmérsékleti adatokat az 1. táblázatban) a Vénusz esetén a szén CO₂ formában a légkörben, míg a Földön karbonátos kőzetekben tárolódik. Az élet keletkezésekor a széndioxidot az akkori légkörben jelentős mennyiségben lévő hidrogén, illetve hidrogén-szulfid redukálták szerves anyagokká. A forradalmi változás akkor következett be, amikor kb. 3.5 milliárd évvel ezelőtt olyan szervezetek jelentek meg (cianobaktériumok), amelyek a hidrogént vízből nyerték (1. reakció). A folyamat azért volt hatalmas jelentőségű, mivel a víz oxigénje így módon felszabadult, majd - a légkörben és a szilárd kéregben lévő redukált vegyületek oxidálása után - megindult a szabad oxigén légköri főlhalmozódása. Ehhez azonban az is kellett, hogy a keletkezett szerves anyagok az üledékben eltemetődjenek, mivel a bomlás az oxigén felhasználásával jár. Az oxigén megjelenése számos baktérium számára a halált jelentette. Egyes sejtmaggal rendelkező szervezetek (Eukarioták) azonban megtanulták, hogy energiájukat szerves anyagok elégetése útján nyerjék, kialakult a fotoszintézissel ellentétes folyamat: a légzés. Ezután a bioszféra az oxigén szintjének emelkedésével párhuzamosan fejlődött (1. ábra) és az életet tartalmazó Föld légköre a feltételezett bioszféra nélküli bolygóétól (lásd: 1. táblázat) alapvetően különbözővé vált.

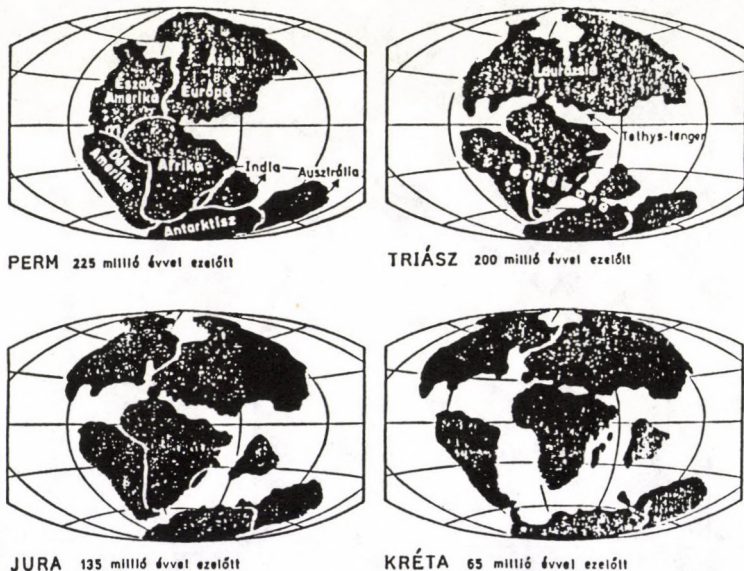

1. ábra: A légköri oxigén- és ózon koncentráció, illetve a bioszféra fejlődése a földtörténet folyamán (Gradel és Crutzen, 1993.)

A bioszféra fejlődésében fontos időszak volt (kb. a kambrium előtt, lásd 1. ábra), amikor az oxigén légköri koncentrációja elérte a jelenlegi érték kb. 10 %-át. Ilyen O₂ szint esetén ugyanis az ozon mennyisége már elegendő a Naptól jövő, a bioszféra számára halálos ultraibolya (UV) sugárzás hatékony elnyeléséhez. 1

Az ózonerő létrejötte azzal járt, hogy az élet a szárazföldön is elterjedhetett. Megjelentek a szárazföldi növények és mikroszervezetek, amelyek a geológiai és légköri folyamatok közreműködésével kialakították a szilárd felszín jelentős részét borító talajt. Ennek humusztartalma biztosítja a jelenkori növényvilág életfolyamatait. A növénytakaró megjelenése után a szárazföldet az állatvilág is benépesítette. Kb. 200 millió évvel ezelőtt már az emlősök ősei is megjelentek, annak ellenére, hogy a kréta időszak végéig a kontinenseket hatalmas termetű hüllők, a dinoszauruszok uralták.

A földtörténet folyamán bolygónk felszíne is állandóan változott. A permidőszak végén egyetlen hatalmas kontinens volt (Pangea), amely a triászban - a lemeztektonikai mozgások következtében (lásd. Sullivan, 1985) - két szárazföldre, Laurásziára és Gondwanára szakadt. (2. ábra). A kréta-kor végére Laurásziáról, illetve Gondwanáról leszakadtak a többi kontinensek, megkezdődött az Atlanti-óceán, illetve a Földközi-tenger kialakulása. Ezzel egyidőben - feltehetően egy hatalmas meteor becsapódása következtében - kihaltak a dinoszauruszok (kb. 65 millió évvel ezelőtt), amely megnyitotta az utat az emlősök fejlődése számára. A kontinensek szétdarabolódása elősegítette a bioszféra sokféleségének fokozódását.

2. ábra: A szárazföldek elhelyezkedésének változása a földtörténeti középkorban Sullivan, 1985)

1 Az élet keletkezéséhez szükség volt az UV sugarak energiájára. Ugyanaz a sugárzás azonban már keletkezett élőlényeket elpusztítja.

Az élet keletkezése óta a Föld átlagos hőmérséklete keveset változott: az élet számára mindig kedvező volt. Tekintve, hogy a Nap sugárzása - a csillagok fejlődéséből következően - az elmúlt 4 milliárd év alatt egyre erősödött, ez csak úgy volt lehetséges, hogy a légkörben ennek megfelelően csökkent az üvegházhatású gázok koncentrációja. Ezek a gázok (elsősorban szén-dioxid) ugyanis a rövidhullámú napsugárzást átengedik, míg a Föld által kibocsátott hosszuhullámú sugárzást elnyelik, ami az éghajlat jelentős melegedésével jár (lásd: **1. táblázat**, a Vénusz hőmérséklete). A légköri szén-dioxid szint szabályozása valószínűleg bioszferikus folyamatokkal hozható kapcsolatba (Lovelock, 1979).

A kréta-kor után, az ún. harmadkorban, a Föld hőmérséklete fokozatosan csökkent. 12 millió évvel ezelőtt az Antarktisz, 2-3 millió éve Grönland jegesedett el. Az utolsó 2 milliárd évben (negyedkor) azután az átlagos hőmérséklet lényegében periódikusan változott: a jégkorszakokat melegebb, ún. interglaciálisok követték (Graedel és Crutzen, 1993). Jégkorszak esetén az átlagos hőmérséklet egy-két fokkal alacsonyabb volt, mint a jelenlegi, elsősorban a hidegebb nyarak miatt. A csapadékos telek kedvező feltételeket teremtettek a jégtakaró, illetve gleccserek kialakulásának. Az éghajlat-változások érdekessége, hogy periódusaik követik a Föld pályaelemeinek szabályos ingadozásait. Feltételezhető ezért, hogy az éghajlat periódusait a napsugárzás erősségének változásai váltották ki. Modell-számítások eredményei azonban arra utalnak, hogy a lehülést, illetve felmelegedést más tényezők is elősegítették. Ilyen más tényező lehetett az üvegházhatású gázok légköri koncentrációjának változása. Az üvegházhatású gázok koncentrációjának menete ugyanis az elmúlt kb. 200 ezer évben a hőmérséklettel párhuzamos volt (Graedel és Crutzen, 1993).

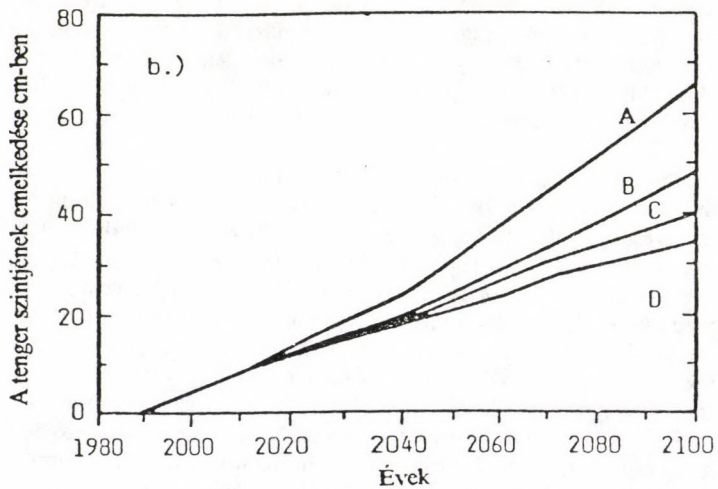
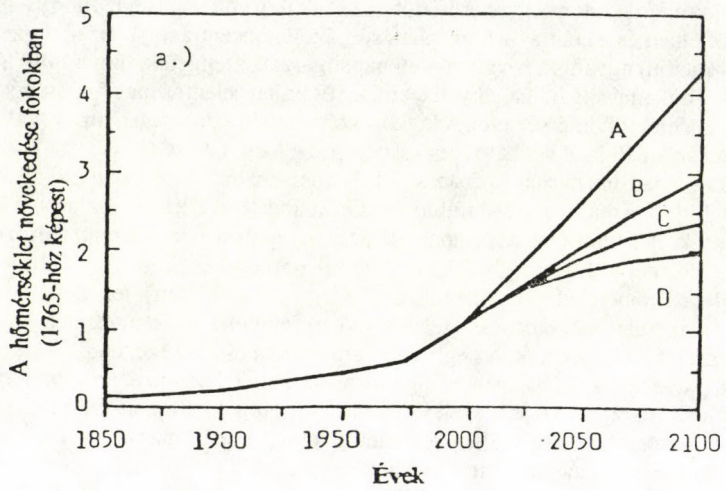
A jégkorszakok általában 100 ezer év alatt alakultak ki és 10 ezer év alatt szüntek meg. Az utolsó jégkorszak kb. 15 ezer évvel ezelőtt fejeződött be. Mintegy 10 ezer évvel ezelőttig az éghajlat melegedett. Azóta a hőmérséklet többé-kevésbé állandó. Ez az állandó kellemes éghajlat tette lehetővé az emberi társadalom és gazdaság hatalmas fejlődését. A fejlődés azonban olyan méreteket öltött, hogy az ipari forradalom után az ember a környezet alakításának globális, földi méretekben is egyik alakítójává vált. Tevékenységével, geológiai értelemben igen rövid időskálán, pontosan azokat a föltételeket veszélyezteti, amelyek fejlődését lehetővé tették.

2. Környezetünk jelene: az emberi tevékenység hatásai

Az ipari forradalom előtt az ember a környezetet elsősorban a mérsékeltvízi erdők irtásával változtatta meg. Ezek a változások azonban regionális léptékűek voltak. A globális környezeti problémák az ipari forradalom után, elsősorban századunkban jelentek meg, alapvetően a légszennyeződés miatt. A légkör ugyanis környezetünk legmozgékonyabb közege, amelyben a légmozgások a kibocsátott szennyezőanyagokat a levegő legtávolabbi részeibe is elszállítják. A globális szennyeződést elsősorban üvegházhatású gázok okozzák, amelyek molekulái hosszú ideig, tíz-száz évig a levegőben maradnak. 2

A globális légszennyeződés jelentős mértékben a fosszilis tüzelőanyagok (szén, olaj, földgáz) felhasználásához (pl. szén-dioxid) kapcsolódik. Nem elhanyagolható azonban a trópusi erdőirtások (szén-dioxid), a mezőgazdaság (metán, dinitrogén-oxid), valamint a vegyipar (halogénezett szénhidrogének = freonok) hatása sem. Tüzeléskor a tüzelőanyagban lévő szén a levegő oxigénjével szén-dioxiddá egyesül. Szerencsére a légköri oxigén-készlet olyan hatalmas, hogy az égés az O_2 mennyiségét nem változtatja meg. Ezzel szemben a CO_2 szintje az utolsó kb. kétszáz évben 280 ppm-ről (milliomodrész) több, mint 350 ppm-re emelkedett.

2 A rövidebb légköri tartózkodású anyagok (kén- és nitrogén-oxidok, oxidánsok, toxikus fémek) okozzák a városi és regionális léptékű (pl. savas esők) problémákat.

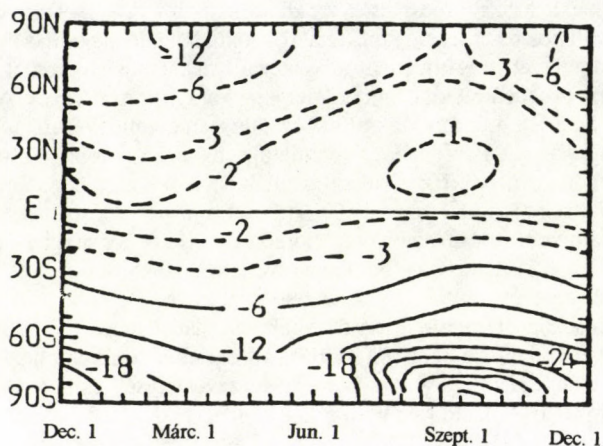
3. ábra: A Föld átlaghőmérsékletének (a rész) és a tengerek szintjének (b rész) várható változása az üvegházi gázok koncentráció-emelkedésének függvényében (IPCC, 1990)

Ebben azonban a trópusi erdőirtások is szerepet játszottak. Az üvegházhatású gázok koncentrációját tovább növelte a rizstermesztés és az állattenyésztés. A vízzel elárasztott rizsföldeken, valamint az állatok beleiben ugyanis anaerob (oxigénmentes) bomlás megy végbe, amely metán felszabadulással jár. A tizenhatodik században ennek következtében fele akkora volt a metán légköri koncentrációja, mint a jelenlegi, kb. 1.7 ppm-es érték. A mezőgazdaság másik globális hatása a műtrágyázással kapcsolatos, amely megváltoztatja a talajok mikrobiológiai (nitrifikáció, denitrifikáció) folyamatait. Így módon több dinitrogén-oxid molekula kerül a levegőbe, amely hozzájárul az üvegházhatás fokozásához. Végül a vegyipar nagy mennyiségű freont (1 millió tonna évente) termel, amelyet elsősorban vívő-, illetve hűtőanyagként használunk. Ráadásul ezek a molekulák lassan a légkör magasabb rétegeibe kerülnek, ahol az UV sugárzás hatására elbomlanak. A keletkező klóratomok csökkentik az ózonmolekulák számát, azaz gyengítik a természetes ózonernyőt.

Üvegházhatású gázok koncentráció-emelkedésének éghajlati hatásai megfelelő modellszámítások segítségével ítélhetők meg. Ilyen számítások előfeltétele a különböző gázok jövőbeni kibocsátásának előrejelzése a várható gazdasági tevékenység és környezetvédelmi intézkedések függvényében. A **3.a ábra** a Föld átlagos hőmérsékletének számított változását mutatja. ³

Az A-D jelzések különböző kibocsátási esetekre vonatkoznak. Az ábrából látható, hogy a legkedvezőtlenebb A esetben a Föld 2100-ban négy fokkal melegebb lesz, mint az ipari forradalom idején volt. A melegeedés még a legkedvezőbb D esetben is eléri a 2°C-os értéket. Ez a bolygó életében hatalmas változást jelent, főleg, ha annak ütemét is figyelembe vesszük. Az eredmények értékelésekor vegyük figyelembe, hogy a közepes szélességeken 1°C változás a mezőgazdasági növények termesztésében 100-150 km-es észak-déli eltolódást jelent. A problémát tovább fokozza, hogy a magasabb hőmérséklet miatti hatékonyabb párolgás elsősorban a magasabb szélességeken növeli meg a csapadék mennyiségét. A közepes szélességeken a szárazságra való hajlam erősödése, a talajok nedvességének csökkenése várható. Ráadásul a fölmelegedés miatt a jelenlegi jégtakaró zsugorodni fog. Az olvadás miatt a jövő század végére a tengerek szintje a számítások szerint 35-65 cm-el (különböző esetek) emelkedni fog, mint ezt a **3. ábra b.** része mutatja. Ez egyes szigetországok, illetve parti területek szempontjából katasztrófális lenne. Mindez azt jelenti, hogy az üvegházhatású gázok emberi kibocsátása várhatóan a környezet jelentős átalakulását eredményezi. Nemzetközi egyezmények szükségesek ezért bolygónk jelenlegi éghajlatának megvédése érdekében.

3 A várakozásoknak megfelelően a múlt század vége óta az átlaghőmérséklet a mérések szerint lényegében állandóan emelkedik.

4. ábra: A magaslégköri ózon százalékban kifejezett várható antropogén változása 1960 és 2010 között (Brasseur et al. 1990)

A halogénezett szénhidrogéneknek az ózonernyőre gyakorolt hatásait meteorológiai-kémiai modellekkel számíthatjuk ki. A 4. ábra ilyen számítások eredményeit foglalja össze. Az ábrán látható értékek a magaslégköri ózon mennyiségének 1960 és 2010 közötti várható változásait adják meg százalékban kifejezve. Mint látható, a változások az Egyenlítő környékén nem túlságosan jelentősek. A legnagyobb csökkenés mindkét félgömbön a tavaszi időszakban a földrajzi sarkok fölött valószínű. Különösen nagy mérvű ez a csökkenés a déli sark környezetében, ahol a tavaszi "ózonlyukak" fölfedezték. A szárazföldek (és magas hegységek) elhelyezkedéséből következő meteorológiai okok miatt az északi félgömbön a tavaszi sarki ózoncsökkenés nem olyan jelentős, de értéke 2010 körül itt is meg fogja haladni a 10 %-os értéket. Becslések szerint ilyen változás az ultraibolya sugárzás felszínközeli erősségében 20 % növekedést jelent. Az ultraibolya sugárzás intenzitásának növekedése fokozza a bőrrákok előfordulását, csökkenti egyes növények terméshozamát és az óceáni plankton produktivitását. Ezeket a kedvezőtlen hatásokat az eddigi egyezmények (pl. Montreáli Jegyzőkönyv) betartása sem küszöböli ki. Így ezen a területen is indokolt további nemzetközi erőfeszítéseket tenni.

3. Környezetünk jövője

Az előző fejezetben láttuk, hogy 100 éves időskálán az emberi tevékenység hatására éghajlatunk melegebbé fog. Ugyanakkor a negyedkori hőmérsékletváltozásokból az következik, hogy jelenleg interglaciális időszakban vagyunk. Sajnos nem tudjuk eldönteni, hogy a földtörténeti időskálán nagyon gyorsan várható antropogén fölmelegedés új egyensúlyi állapot kialakulásához vezet, vagy egyszerűen csak késlelteti a következő joégkorszak kialakulását. Nem ismerjük ugyanis a jelenlegi kváziegyensúly határait, így erre a nagyon fontos kérdésre a tudomány mai állása szerint nem tudunk válaszolni. Amennyiben csak késleltetésről van szó, valószínű, hogy kb. 100 ezer év múlva a Föld éghajlata az elmúlt jégkorszak-

kokra jellemzőhöz lesz hasonló. Az emberi faj ezt az időszakot természetesen csak akkor érheti meg, ha addig tönkre nem teszi a számára kedvező környezeti viszonyokat.

A problémát tovább bonyolítja, hogy a lemeztektonikai mozgások természetesen a jövőben is folytatódni fognak. Ebből következik, hogy mondjuk 100 ezer év múlva a szárazföldek elhelyezkedése különbözni fog a jelenlegi helyzettől. Így ebben a korban új hegységképződések kíséretében már egyesültek az afrikai és európai szárazföldek, azaz eltűnt a Földközi-tenger medencéje. Ausztrália közelebb van Euráziához és az Atlanti-óceán kiterjedése meghaladja a Csendes-óceánét. Széles földnyelv köti össze továbbá Észak-Amerikát és Ázsiát. Ezek a változások természetesen módosítják az ökoszisztémák elhelyezkedését, az éghajlatot és nem utolsósorban az emberi életet.

Ha a földi környezet a jövőben a múlthoz hasonlóan fog alakulni, akkor millió éves léptékben is komoly változások várhatók. A múlt alapján elképzelhető, hogy az éghajlat 30-50 millió éves periódusban is ingadozni fog. Tekintve, hogy az ilyen léptékű múltbeli változások okait sem ismerjük pontosan, a jövő ingadozásokat kiváltó tényezőket sem adhatjuk meg. Nem kizárt azonban, hogy a kiváltó okok között olyan jelenségek szerepelnek, mint a tektonikus hegyképződés kb. 35 éves szabályos emelkedése.

Nyilvánvaló, hogy a milliárd éves változások előrejelzése további bizonytalanságokat tartalmaz. A csillagok fejlődésének ismerete azonban valószínűvé teszi, hogy a jövőben a Nap energia-kisugárzása tovább fog erősödni. A földtörténet folyamán bolygónk (bioszféránk?) ezt a hatást úgy "védte ki", hogy lényegében állandóan csökkent az üvegházhatású gázok, elsősorban a szén-dioxid légköri koncentrációja. A nagy kérdés a következő. Mi történik, ha a szén-dioxid szintje már nullára csökken? A választ természetesen nem ismerjük. Egyik lehetőség mindenesetre az lehet, hogy az éghajlatot szabályozó szerepet egy másik légköri anyag veszi át. Így elképzelhető, hogy a bioszféra több kén-gázt bocsát ki, mint napjainkban, ami megnöveli a gázokból keletkező, a napsugárzást szóró légköri aeroszol részecskék számát.

Ha az aeroszol részecskék száma növekszik, akkor több kondenzációs mag lesz a levegőben, ami az albedot (a visszavert és beérkezett napsugárzás erősségének aránya) szabályozó felhők kiterjedésének és élettartamának növekedéséhez vezet. Ez az elképzelés azonban nyilvánvalóan jelenlegi tudásunkat tükrözi. Valószínű azért, hogy egy- két milliárd év múlva a földi élet különbözni fog a jelenlegitől, elsősorban azokban a környezeti tartományokban (pl. szárazföldek felszíne), amely érzékeny a napsugárzás erősségére és az éghajlatra. Azt már csak remélhetjük, hogy utódaink, amennyibe ezt a távoli jövőt egyáltalán megélik, meg fogják találni az új környezeti körülményekhez való alkalmazkodás lehetőségeit.

Irodalom

Brasseur, G.P., Granier, C. and Walters, S., 1990: Future changes in stratospheric ozone and the role of heterogeneous chemistry, *Nature* 348, 626-628

Graeden, T.E. and CRutzen, P.J., 1993. *Atmospheric Changes. An Earth Sytem Perspective.* W.Freeman and Co., NewYork.

IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), 1990: *Climate Change.* Cambridge University Press, Cambridge

Lovelock, J.E., 1979: *Gaia. A New Look at Life on Earth.* Oxford University Press, Oxford, New York, Toronto and Melbourne.

Sullivan, W., 1985: *A vándorló kontinensek.* Gondolat Kiadó, Budapest.

AZ 1993. ÉVI PÁLYÁZATI EREDMÉNYEK ISMERTETÉSE

Orosz Sándor, a neveléstudomány doktora, a VEAB alelnöke

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Örömmel állapítható meg, hogy megváltozott az a csökkenő tendencia, amely az előző években jellemezte a pályamunkák számának alakulását. Legutóbb, 1992-ben összesen 25 pályázatot nyújtottak be a VEAB régióban dolgozó kutatók, s közülük 18 részesült támogatásban. 1993-ban ezzel szemben 44 pályamunka érkezett be, s közülük 27 nyert támogatást.

Változtak az összegek is: az I. díj összege 30, a másodiké 20, a harmadik díj pedig 15 ezer forintra emelkedett. Nem sikerült jelentősen bővítenünk azokat a forrásokat, amelyekből a pályamunkák támogathatók. Ezért is külön öröm, hogy Komárom-Esztergom megye Közgyűlése hozzájárult a megyéből érkezett pályázatok jutalmazásához.

A hagyományokhoz híven néhány statisztikai adattal kezdjük az idei pályázat jellemzését.

Pályamunkák szakbizottság szerinti megoszlása:

Szakbizottság	Benyújtott	Díjazott	Összeg (Ft)
Bányászati, földtudományi és energetikai	3	2	50 000
Biológiai	4	3	50 000
Erdészeti	1	-	-
Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi	7	6	95 000
Környezettudományi és területfejlesztési	2	1	20 000
Matematikai és rendszerelméleti	2	1	20 000
Műszaki	1	1	20 000
Nyelv- és neveléstudományi	6	2	35 000
Orvostudományi	9	5	85 000
Történettudományi	9	6	95 000
Összesen:	44	27	470 000

A pályamunkák megyék szerinti megoszlása:

Megye	Benyújtott	Díjazott	Összeg (Ft)
Baranya	1	1	15 000
Fejér	3	3	50 000
Győr-Moson-Sopron	6	2	40 000
Komárom-Esztergom	9	5	75 000
Pest	3	3	25 000

Vas	14	6	70 000
Veszprém	14	9	140 000
Zala	8	8	55 000

A pályamunkák díjankénti megoszlása:

	db	Ft
I. díj	1	30 000
II. díj	10	200 000
III. díj	16	240 000
Összesen:	27	470 000

A díjazott tanulmányok

BÁNYÁSZATI, FÖLDTUDOMÁNYI ÉS ENERGETIKAI SZAKBIZOTTSÁG

I. díj

Dr. Fazekas János, Tapolca és dr. Varga József, Budapest

Az emberi erőforrások munkaéletpálya alatti kihasználásának optimalizálása

A szerzők az általuk kidolgozott mérési rendszerrel ritkán tapasztalható nagy elemszámú populáción vizsgálták, hogy a munkaterhelés folyamán hogyan változnak az ember alapvető fiziológiai paraméterei. Ennek a nemzetközi viszonylatban is figyelemreméltó kutatásnak az eredményei jól hasznosíthatók a pályaalakalmassági vizsgálatokban, valamint a munkaszervezés, a munkafolyamatok korszerűsítése területén is. Adataik alapul szolgálhatnak további bányaegészségügyi és ergonómiai vizsgálatoknak.

II. díj

Dr. Bácsatyai László, Sopron

Geodéziai vetületek

A dolgozat elsősorban a geodéziában, ill. a topográfiában alkalmazott vetületekkel foglalkozik. Újdonságot jelentenek benne az analitikus geometria segítségével levezetett összefüggések és az UTM vetületi rendszer. Figyelemre méltó a nagyszámú átszámítási eljárás, közülük is a koordináta módszer és a térbeli hasonlósági transzformáció. A szerző megállapításait bőséges szakirodalmi argumentációval támasztja alá.

BIOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG

II. díj

Dr. Fischl Géza, Keszthely

A Balaton és a Kis-Balaton növényeinek mikroszkópikus gombái

A színes felvételekkel illusztrált dolgozat értékes adatokat szolgáltat a Balaton és Kis-Balaton vízi és mocsári növényein előforduló mikroszkópikus gombák ismeretéhez, s jó szolgálatot tesz általában is a vízinövények gombás megbetegedései és gombanizálói megismeretetésével.

III. díj

Dr. Koroknai Balázs, Csepak

Kiemelkedő jelentőségű gyomnövényfajok elterjedése Veszprém megye szántóföldi területein

A bemutatott vizsgálatsorozat igen nagy munkát takar. A nagyszámú adat alapján a pályázó elsősorban gyakorlati jelentőségű következtetéseket von le, s a kártétel, a termés kiesés, a gyomok leküzdésére ajánlható agrotechnikai eljárások kérdéseivel foglalkozik.

III. díj

**Dr. Bürgés Györg, dr. Fischl Géza és dr. Iványi Károly,
Keszthely**

Magfüvesek fehérkalászsúsága

A szerzők kísérletekkel igazolták, hogy a fehérkalászsúságot adott időszakban és helyen főképp állati kártevők idézik elő, s a kár rovarölőszeres kezeléssel jelentősen csökkenthető.

GAZDASÁG-, JOG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

II. díj

Dr. Beszteri Béla, Veszprém

Remények és illúziók a magyar társadalom- és közvéleménykutatás tükrében

A témaválasztás aktuális, a feldolgozás tudományos igényű; a szerző messzemenően támaszkodott a hazai és külföldi kutatási eredményekre. A téma összetettsége miatt helyesen alkalmaz interdiszciplináris közelítést, vállalva ennek nehézségeit is. Megállapításait jól szerkesztett ábrákkal, diagramokkal illusztrálja.

III. díj

Leblancné Kelemen Mária, Tatabánya

A közigazgatás-oktatás kérdései a polgári Dorog községben

A pályamunka lényegében Dorog helytörténeti forrásaiból dolgoz fel, ez a munka legfőbb értéke. A tények elmélyültebb elemzése, következtetések határozottabb megfogalmazása által sikeresebb lehetett volna a munka.

III. díj

Sztruhár Gyula, Tata

Külföldi befektetések Magyarországon

Témaválasztása aktuális, amennyiben a multinacionális és a nemzetgazdasági érdek el-
lentmondásaira kíván rámutatni. Ezt egyetlen vállalat példáján elemzi, ezért megállapításai
nem tekinthetők általános érvényűeknek. A pályamunka fő erénye a vállalati szintű korrekt
elemzés.

III. díj

Agg Zoltán, Veszprém

Milyen funkciók és feladatok kerüljenek a megyei önkormányzathoz

A témaválasztás időszerű, hiszen a helyi önkormányzatok megalakulása óta megoldatlan
probléma az igazgatási centrumot képező megyei tanács megszűnésével keletkezett váku-
um betöltése. A szerző erre kíván választ adni, de működőképessé modellt alkotása nélkül, s
csupán egyes feladatok elhelyezésére tesz javaslatokat.

III. díj

Dr. Lakner Zoltán, Budapest, dr. Kocsondi József és dr. Molnár András, Keszthely

Adalékok a magyar élelmiszer gazdaság nemzetközi versenyképességéhez

E pályamunka annak megítéléséhez nyújt adalékokat, hogy a magyar mezőgazdaság mely
területeken rendelkezik olyan előnyökkel, amelyek kihasználásával az ágazat versenyképessége
javulhat, s a meglévő kapacitások jobban hasznosulnak.

III. díj
Dr. Vincze Imre, Keszthely

Gondolatok a bírósági végrehajtásról

A munka nagyobb része a jelenleg hatályos jogszabályok kritikai elemzésével foglalkozik, megállapítva, hogy ez korszerűtlen, s az új gazdasági-társadalmi viszonyoknak megfelelő végrehajtási törvény megalkotása szükséges úgy, hogy harmonikusan illeszkedjék a már eddig megalkotott új jogszabályokhoz és jogintézményekhez.

**KÖRNYEZETTUDOMÁNYI ÉS
TERÜLETFEJLESZTÉSI SZAKBIZOTTSÁG**

II. díj
Dr. Szabó István, Veszprém

Üveg másodnyersanyag hasznosítása

A pályamunka egyik érdeme, hogy szakirodalmi adatok és saját tapasztalatok alapján összehasonlítja a világ, ill. Európa és hazánk üveghulladék-gyűjtési adatait, s kitér a helyi lehetőségekre is. Számításokat végez egy kb. 80 ezer lélekszámú város szelektív hulladék-gyűjtési rendszerére vonatkozóan, s kimutatja, hogy a beruházások mintegy 3 év alatt megtérülnek.

**MATEMATIKAI ÉS RENDSZERELMÉLETI
SZAKBIZOTTSÁG**

II. díj
Galambos Levente, Dunaújváros

Kromatográfiás oszlop dinamikus szimulációja generált strukturális modellel

A szerző preparatív HPLC oszlop dinamikus szimulációjának lehetőségeit vizsgálta strukturális modell alkalmazásával, majd a felmerült nehézségek kiküszöbölésére PASCAL alapú modell generátort hozott létre, amelynek segítségével a futtatási idők lényegesen csökkenthetők.

MŰSZAKI SZAKBIZOTTSÁG

II. díj Somfai András, Győr

Észak-Dunántúl közlekedési koncepciójának újrafogalmazása a megváltozott feltételek között

A dolgozat szöveges része viszonylag rövid; nagy értéke a 25 db nagyméretű térkép. Fő mondandója, hogy az egyre szélesebb körű európai integráció keretei között Magyarország - s ezen belül Észak-Dunántúl - részére egy átfogó közlekedési koncepció kidolgozása stratégiai fontosságú.

NYELV- ÉS NEVELÉSTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

II. díj Hargitai József, Szombathely

A festészet szépsége: vakok szemének álmodása

Dicséretes értékmentő vállalkozás a szerző munkája, melyben hat magyar festőművész munkásságát mutatja be, hat, egymástól lényegében független dolgozatban. Mindegyik festő több művéről mellékel színes reprodukciókat: e gyűjtemény külön érték.

II. díj Magyar György, Esztergom

Kiemelkedő pedagógusegységiségek Komárom-Esztergom megyében a XIX-XX. században

A cím többet ígér annál, amit a dolgozat megvalósít: valójában Majer István életével és munkásságával foglalkozik, s itt is egy aspektust emel ki. Láthatóan egy nagyobb volumenű kutatás részterméke ez a terjedelmes jegyzet-apparátussal és szakirodalmi alapozással készült munka, amely így is értékmentő funkciót tölt be.

ORVOSTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

II. díj

Dr. Turay András és dr. Horváth Boldizsár, Szombathely

A terhespatológiai szakambulancián szerzett tapasztalataink

A szerzők terhespatológiai szakambulanciát hoztak létre a kórházi osztály mellett. Eredményeik elemzése bizonyítja, hogy a fekvőbeteg-ellátással azonos színvonalon mintegy ötszöröse látható el a betegeknek ambulanter. Érdeme a dolgozatnak, hogy gazdaságossági számításokat is végeztek a szerzők, bizonyítván, a szakmai haszon mellett jelentős megtakarítás érhető el az általuk leírt úton.

III. díj

Mezőszentgyörgyi László, Székesfehérvár

Az EUROFIT program végrehajtásának tapasztalatai Dunaújvárosban

A szerző a versenysportolók kiválasztásának egy, az EUROFIT programban kidolgozott standard metodikával mérésorozatot végzett, s ennek eredményeit foglalta össze dolgozatában. Az eredmények hitelét fokozza azzal, hogy más metodikával végzett mérések eredményeivel is összeveti adatait. A dolgozat értéke, hogy felhívja a figyelmet olyan, a testedzéssel elérhető pozitív változásokra, amelyek az életmód, az életvitel szempontjából igen jelentősek.

III. díj

Dr. Kajcsos Teréz és dr. Molnár László, Szombathely

Influenzajárványokkal kapcsolatos tapasztalatok Vas megyében 1960-1993. években

A szerzők igen jó áttekintést adnak az utolsó 33 év influenzajárványainak történetéről. Vizsgálták a járványok szezonális alakulását, a megbetegedések számának csökkenő tendenciáját, a betegek kor szerinti megoszlását, a megbetegedések időtartamának alakulását, az előfordult szövődményeket, végül áttekintést adnak az influenzajárványokkal kapcsolatos epidemiológiai feladatokról.

III. díj

Dr. Veress Gábor, Balatonfüred

A szív ingerületvezetési zavarainak tanulmányozása és osztályozása intracardiális módszerekkel

A szerző nagy gyakorlattal rendelkezik az invazív elektrofiziológia területén, több száz vizsgálat alapján saját anyagot használt dolgozata megírásához. Noha léteznek más eljárás-

sok is, és ma már kevesebb ilyen vizsgálatra kerül sor, a leírt eljárást mégis minden orvosnak meg kellene ismernie.

II. díj

Dr. Horváth Katalin és dr. Hetényi András, Ajka

Az alsó végtag phlebothrombosisának diagnosztikája és aktív sebészi kezelése

A szerzők egy terjedelmes, sok ábrával illusztrált, szakirodalmi hivatkozásokkal is jól dokumentált áttekintést adnak az alsóvégtag mélyvénás thrombosisainak diagnosztizálási módjairól, majd saját nagyszámú műtéti anyagukat mutatják be. Külön érdeme munkájuknak, hogy a ma még nem eléggé elterjedt angioscopiás eljárásokkal szerzett tapasztalataikat közreadják, ezzel az érsebészetet aktívan végzők részére nyújtanak naprakész útmutatókat. Munkájuk számos eredeti tudományos megállapítást tartalmaz.

TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

II. díj

Molnár Jánosné, Veszprém

Veszprém emléktáblái

A szerző Veszprém 10 emléktáblájának jelentéstartalmát és szimbolikáját elemzi, igyekező elhelyezni őket a történeti és társadalmi közegükben, keresve egyúttal azokat a speciális jellemzőket, amelyek kizárólag Veszprémben jelentkeztek. A munka kidolgozása jó szakmai felkészültségre és igényességre vall.

III. díj

Majdán János, Pécs

Győr város patronálójá: Baross Gábor

A munka értékes adatokat szolgáltat a "vasminiszter"-nek Győr városával kapcsolatos gazdaságpolitikájáról városi közgyűlési anyagok, a helyi sajtóban megjelent cikkek, kommentárok elemzésével. Bemutatja mindazt, amit e város Baross Gábor miniszternek köszönhet.

III. díj

Körmendi Géza, Tata

Hagyományos paraszti gazdálkodás Komárom megyében

A szerző egy néprajzilag kevésbé kutatott terület, Komárom megye hagyományos paraszti gazdálkodását vizsgálja a gyűjtögetés, az aranymosás, a méhészkedés, a földművelés, az állattartás és az erdőgazdálkodás témakörében. A munka forrás- és adatfeltáró anyagköz-

lés, s mint ilyen, hiánypótló. Jutalmazása annak reményében történik, hogy kutataásainak folytatásakor az elemző feltárára is kiterjed a figyelme.

III. díj

Dr. Wágenhoffer Vilmos, Esztergom

A németek betelepítése a történeti Kirva községbe, a mai Máriahalomra

A dolgozat egyetlen település 18. század végi betelepítését és az új település első 10 évét mutatja be. Gondos munkával feltárta a német telepesek származási helyét, társadalmi összetételét, demográfiai viszonyait, gazdasági helyzetét és a telepesek környezetükre gyakorolt hatását. A téma bővebb kifejtést is megérdemelne.

III. díj

Dr. Kocsondi József, dr. Molnár András, Keszthely és dr. Lakner Zoltán, Budapest

A szilajökör története és a vele végzett munkák emlékezete

A dolgozatban a használható agrártörténeti adatokon kívül, igen sok hasznosítható néprajzi adalék is található. Szövegébe népköltészeti alkotásokból vett részleteket is illesztettek a szerzők. Legsikerültebb része a dolgozatnak az ökrökkel végzett munkák és eszközök leírása.

III. díj

Dr. Ronyecz József, Székesfehérvár

Székesfehérvártól a világhírnévig

E tudománytörténeti szempontból figyelemre méltó dolgozat szerzője behatóan tanulmányozta Lánzos-Lóvy Kornél matematikus-fizikus életrajzát és tudományos pályafutását. A dolgozat alapját gazdag dokumentumanyag adja: ezeket a lektorok publikálandónak ítélik, egyben bíztatják a szerzőt további kutatásokra, majd eredményeinek egy összefoglaló tanulmányban történő publikálására.

II.

ESEMÉNYNAPTÁR 1993.

január 11-12.

A Matematikai és a Számítástudományi munkabizottságok tudományos ülése a VEAB székházban.

január 12.

A Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

január 15.

A Reguly Akadémia rendezvénye a VEAB székházban. Vendég: BARSINÉ PATAKI ETELKA

január 19.

Kézművesipartörténeti munkabizottság munkaiülése Budapesten a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesületben.

január 20.

A Mozgás- és sportbiológiai munkabizottság tudományos ülése Sopronban.

január 21-23.

A MÉT Idegtudományi Szakosztálya tudományos konferenciája a VEAB székházban.

február 2.

Az MTA Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya, a Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság, a Műszaki-fizikai munkabizottság, a Fejér Megyei Közgyűlés, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala együttes szervezésében LÁNCZOS KORNÉL emlékülés Székesfehérváron.

február 5.

A Katalízis munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

február 8.

A VEAB elnökségi ülés a székházban. Napirend:

Tájékoztató az MTA Közgyűlése számára készített beszámolókról.

A VEAB 1993. évi munkaterve

A VEAB ezévi első ülésének előkészítése

Gazdasági kérdések, tájékoztató

február 18.

Klubest a VEAB székházban. Vendég: DR. SZABÓ ZOLTÁN: A szívátültetés jelene és jövője

február 18-19.

A Veszprémi Egyetem és az University of Tulsa (USA) közös tanfolyama a menedzseri szakértelemről.

február 19.

Az Alkalmazott nyelvészeti munkabizottság kerekasztal beszélgetése az idegennyelv szakos tanárjelöltek képzéséről a Veszprémi Egyetemen.

február 23.

A Közgazdaságtudományi munkabizottság ülése Győrben a Széchenyi István Főiskolán.

február 26.

A Biológiai szakbizottság munkaülése a VEAB székházban.

február 26.

Az Orvosi mérés- és számítástechnikai- és a Gyógyszerészeti szakbizottságok tudományos ankétja a VEAB székházban, az orvosi kutatás-menedzselés témakörben.

február 26.

A Faipari munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

február 26.

A Magyarságkutatási munkabizottság és a TIT Vas Megyei Egyesülete könyvbemutatója Szombathelyen.

március 2-11.

A Hulladékhasznosítási munkabizottság részrendezésében Veszprémi Környezetvédelmi Kiállítás és Konferencia.

március 3.

A Veszprémi Akadémiai Bizottság ülése Győrben a Széchenyi István Főiskolán.
Napirend: SALÁNKI JÁNOS: Tájékoztató az MTA decemberi közgyűléséről és a tagajánlásokról

SALÁNKI JÁNOS: A VEAB 1993. évi terveinek megvitatása

A szakbizottságok 1993. évi munkaterve

OROSZ SÁNDOR: Pályázatok kiírása

NÉMETH DEZSŐNÉ: A VEAB 1993. évi gazdálkodása

SZEKERES TAMÁS: Tájékoztató a Széchenyi István Egyetem koncepciójáról.

március 4.

A Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakbizottság munkaülése a VEAB székházban.

március 11.

A Veszprém Megyei Csolnoky Ferenc Kórház Szülészeti-Nőgyógyászati Osztálya referáló ülése a VEAB székházban.

március 11-12.

A Veszprémi Egyetem és a College of Business Administration University of Tulsa U.S.A. pénzügyi menedzsment tanfolyama a VEAB székházban.

március 12.

A Reguly Akadémia rendezvénye a VEAB székházban. Vendég: SCHMIDT PÁL

március 17.

A Gyógyszerészeti és az Onkohaematológiai munkabizottságok és a Veszprém Megyei Csolnoky Ferenc Kórház Tudományos Bizottsága tudományos ülése a korszerű fájdalomcsillapításról a VEAB székházban.

március 18.

A Hidrogénipari munkabizottság és az Észak-Dunántúli Kereskedelmi és Iparkamara közös tudományos rendezvénye a VEAB székházban.

március 22.

A Környezettudományi munkabizottság és a Magyar Hidrológiai Társaság tudományos ülése a VEAB székházban.

március 23.

A Munkaegészségügyi és toxikológiai munkabizottság tudományos ülése a növényvédőszergyártásban dolgozóakra ható kockázati tényezőkről a VEAB székházban.

március 23.

A Szilárdásványbányászati munkabizottság, a Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség közös rendezésében konzultáció a bányatörvény-tervezetről Tapolcán.

március 25.

Klubest a VEAB székházban. Vendég: LÁSZLÓ GYULA: A Szent László legenda középkori falképei című könyvének első bemutatója.

március 25.

A Katalízis munkabizottság előadói ülése a VEAB székházban.

március 25.

Megjelent: A közoktatás problémái Magyarországon 1992. április 30. Esztergomban rendezett konferencia anyaga. Szerkesztette: BESZTERI BÉLA

március 27.

A Magyar Radiológus Asszisztensek Egyesülete országos küldött közgyűlése a VEAB székházban.

március 31.

A Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakbizottság ülése a VEAB székházban.

március 31.

A Kardiológiai munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

április 2.

Az Orvostudományi szakbizottság felolvasó ülése a VEAB székházban.

április 2.

A Gazdasági és polgári jogi munkabizottság tudományos ülése Szombathelyen, a Vas Megyei Bíróságon.

április 2.

A Megjelent: Kézművesipartörténeti szimposium VIII. 1992. november 9- 11. Veszprém. Szerkesztette: NAGYBÁKAY PÉTER

április 2.

A Környezettudományi és területfejlesztési szakbizottság munkaülése a VEAB székházban.

április 7.

A Klinikai kutatási és az Orvosi mérés- és számítástechnikai munkabizottságok közös tudományos ülése a nefrológia új lehetőségeiről a VEAB székházban.

április 7.

A Szilárdásványbányászati munkabizottság konferenciája Tapolcán, a privatizációs lehetőségek a bányászatban témakörben.

április 13.

A Regionális és településfejlesztési munkabizottság és a Megyei Jogú Városok Szövetsége együttes rendezésében szimpózium a felső- magyarországi nagyvárosokról Győrben.

április 15.

A Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakbizottság, az MTA Gazdasági és Jogtudományok Osztálya és a TIT Veszprém Megyei Egyesülete közös tudományos konferenciája a gazdasági-társadalmi rendszerváltás folyamatáról és tendenciáiról a VEAB székházban.

április 15.

A Neveléstudományi munkabizottság és a Magyar Pedagógiai Tanács Veszprém megyei tagozata közös szakmai tanácskozása Veszprémben.

április 16.

Az Archeometriai és az Iparrégészeti munkabizottságok közös felolvasó ülése Sopronban.

április 20.

A Faipari munkabizottság tudományos ülése Sopronban.

április 21.

A Környezetjogi és környezetgazdálkodási munkabizottság ülése a VEAB székházban.

április 22.

A Szilárdásványbányászati munkabizottság és a Magyarhoni Földtani Társulat Közép- és Északdunántúli Területi Szervezete közös előadói ülése a VEAB székházban.

április 22.

A Könyvtártudományi munkabizottság, Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár és a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola közös tudományos rendezvénye Szombathelyen.

április 23.

Az Alkalmazott nyelvészeti munkabizottság előadói ülése a VEAB székházban.

április 23.

A Mezőgazdasági üzemszervezési munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

április 23-25.

A Természetvédelmi munkabizottság részrendezésében a Kitaibel Pál középiskolai biológiai tanulmányi verseny országos döntője Mosonmagyaróvár.

április 26.

A Településtörténeti munkabizottság munkaülése a VEAB székházban.

április 27-29.

Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság, az MTA Műszaki Kémiai Bizottsága, az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézete és a Magyar Kémikusok Egyesülete közös rendezésében Műszaki Kémiai Napok a VEAB székházban.

április 28.

Klubest a VEAB székházban. Vendég: CSÚCS SÁNDOR: Látogatóban udmurt nyelvrokonainknál.

május 4-5.

A Vállalatkezelési munkabizottság, a Veszprémi Egyetem és a Ráció Kutatási és Szervezési Gmk. közös konferenciája "Emberi tőke és vállalati kultúra" címmel a VEAB székházban.

május 5.

A Nyelvtudományi munkabizottság előadói ülése Szombathelyen.

május 5-7.

A Hulladékhasznosítási munkabizottság részrendezésében Nemzetközi Vízüdelmi Konferencia Balatonszéplakon.

május 7-9.

A Néprajzi munkabizottság, a Laczkó Dezső Múzeum, a Magyar Néprajzi Társaság és Veszprém város önkormányzata együttes rendezésében a Magyar Néprajzkutatók III. tanácskozása a VEAB székházban.

május 8.

Magyar-román történelem találkozó szekcióülése a VEAB székházban.

május 7-16.

A Gizella Napok alkalmából Veszprém Városi Bélyegygyűjtő Kör rendezésében bélyegkiállítás a VEAB székházban.

május 10.

A MTESz Veszprém Megyei Szervezete szemináriuma a VEAB székházban.

május 10.

Az Állattenyésztési munkabizottságkihelyezett ülése. a Lajta-Hansági Állami Gazdaságba.

május 13.

A Közlekedéstudományi munkabizottság tudományos ülése Győrben, a Széchenyi István Főiskolán.

május 13.

A Magyarhoni Földtani Társulat Közép- és Északdunántúli Területi Szervezete tudományos rendezvénye a VEAB székházban.

május 18.

A Gépészeti munkabizottság és a Gépipari Tudományos Egyesület Veszprémi Szervezete rendezésében tudományos tanácskozás és bemutató az INA csapágyakról a VEAB székházban.

május 20.

A Korróziós munkabizottság előadóülése a VEAB székházban.

május 21.

A Rendszerszerkezeti és ökológiai munkabizottság ankétja az állatrendszertani kutatások témaköréről a VEAB székházban.

május 21.

A DAB, a SZAB, a VEAB Állattenyésztési munkabizottságai, a PATE Mezőgazdaságtudományi Kar Növénytermesztési Tanszéke, a MAE Gyepgaz-

dálkodási Szakosztálya közös rendezésében tudományos és termelési tanácskozás Mosonmagyaróváron.

május 20-21.

A Környezettudományi munkabizottság és az MTA Spektrokémiai Munkabizottságának együttes tudományos ülése a VEAB székházban.

május 24.

A Gazdasági és polgári jogi munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

május 25.

A Veszprémi Egyetem Vegyipari műveletek tanszékének beszámolója a finomkémiai műveleti képzésről a VEAB székházban.

május 27.

A Növényélettani és biokémiai munkabizottság munkaiülése az ELTE Növényélettani tanszékén.

május 28.

A Veszprémi Akadémiai Bizottság szemináriuma "Pályázati informatika" címmel a VEAB székházban.

Napirend: ÁDÁM ANTAL, a VEAB alelnöke: Bevezető

VERESS GÁBOR, az OMFB elnökhelyettese: Az OMFB által a magyar műszaki fejlesztés érdekében szervezett pályázatok, azok tartalmi és formai követelményei és értékelésük

JUHÁSZ NAGY SÁNDOR, az OTKA Élő Természettudományi Szakkollégium elnöke: Az OTKA pályázati rendszerről és azt kodifikáló törvényről

KŐRÖS ENDRE, az OTKA kémiai zsűri elnöke: Gyakorlati tanácsok az OTKA pályázatokhoz és azok elbírálási szempontjai

június 3.

A Hulladékhasznosítási munkabizottság, a Másodnyersanyag-hasznosítók Országos Egyesülete és a MTESZ Veszprém Megyei Szervezete együttes kirándulása Graz-ba, a Technova International 93 nemzetközi vásár megtekintésére.

június 3-4.

A Matematikai és a Számítástudományi munkabizottságok tudományos ülése Mosonmagyaróváron.

június 9.

Az Erdőgazdálkodási munkabizottság ülése és terepbejárás Rőjtökön.

június 10.

BENCSIK ANDREA: Ember-gép-környezet rendszer-modell megbízhatósági vizsgálata című kandidátusi disszertációjának védeése a VEAB székházban.

június 10.

Az Entomológiai és fitopatológiai munkabizottság, a SZAB, a MAE Növénykórtani Szakosztálya és a Gabonatermesztési Kutatóintézet együttes tudományos ülése Szegeden.

június 10.

Klubest a VEAB székházban. Vendég: LENGYEL LÁSZLÓ: A mai magyar gazdaság

június 14-16.

A Vállalatkibernetikai munkabizottság a Veszprémi Egyetem Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszékével és a Ráció Kutatási és Szervezési Gmk-val közös nemzetközi konferenciája Veszprémben.

június 16.

Veszprém megyei jogú város önkormányzata rendezésében oktatási fórum a VEAB székházban.

június 17.

A Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság előadói ülése a VEAB székházban.

Június 17.

A VEAB Kulturális Egyesülete kirándulása Keszthelyre a Kastély Múzeum és a Kis-Balaton vízminőségvédelmi rendszer megtekintésére.

június 18.

Az Orvosi mérés- és számítástechnikai munkabizottság tudományos és tisztújító ülése a VEAB székházban.

június 22.

A Környezetvédelmi és területfejlesztési szakbizottság Hidrológiai és vízi környezetvédelmi munkabizottsága és a Nemzetközi Láp- és Tőzegtársaság Magyar Nemzeti Bizottsága együttes ülése a VEAB székházban.

június 23.

A Közgazdaságtudományi munkabizottság ülése Zalaegerszegen a PSZF Zalaegerszegi Intézetében.

június 24.

Megjelent: a VEAB Értesítő 1993. Szerkesztette: SZABÓ MÁRTA

június 25.

A Veszprémi Akadémiai Bizottság Tudományos Alapítványa Kuratóriumi ülése a VEAB székházban.

Napirend: Tájékoztató az Alapítvány pénzügyi helyzetéről

A beérkezett támogatási kérelmek elbírálása

Az Alapítvány anyagi háttere növelésének lehetőségei

június 25.

Elnök-titkári értekezlet a VEAB szak- és munkabizottsági elnökei, titkárai részére.

június 29.

A Munkaegészségügyi és toxikológiai munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

június 29.

Zenélő Udvar a VEAB székház kertjében. Fellép: GEIGER GYÖRGY és MAROS ÉVA

július 15.

A Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság, az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézet és a MKE Számítástechnikai és Kibernetikai Szakosztálya közös rendezésében előadói ülés a VEAB székházban.

július 15.

Zenélő Udvar a VEAB székház kertjében. Fellép: PEGE ALADÁR és SZELECSÉNYI NORBERT

július 30.

A Földtani munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

augusztus 6.

Zenélő Udvar a VEAB székház kertjében. Fellép: a Veszprémi Vonósegíttes

augusztus 18.

Az Ipari biotechnológiai munkabizottság és az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézet tudományos tanácsa közös rendezésében tudományos ülés a Műszaki Kémiai Kutatóintézetben.

augusztus 25.

Megjelent:

A régió felsőoktatásának jelene és jövője. Veszprém, 1992. november 22-i VEAB ankét anyaga

Szerkesztette: SZABÓ MÁRTA

A kultúra jelene és jövője. Veszprém, 1992. október 27-i tudományos konferencia anyaga

Szerkesztette: BESZTERI BÉLA

augusztus 28-31.

A Vadgazdálkodási munkabizottság társrendezésében vadgazdálkodási és szigetközi halgazdasági konferencia Mosonmagyaróváron a 175 éves Magyaróvári Felsőoktatás Konferencia keretében.

augusztus 31 - szeptember 2.

Az Agrártudományi szakbizottság, az MTA Agrárműszaki Bizottsága, az FM Tudományszervezési és Oktatási Főosztálya és a PATE Mezőgazdaságtudományi Kara együttes rendezésében nemzetközi tudományos konferencia Mosonmagyaróváron a környezetkímélő mezőgazdasági technika témakörben.

szeptember 2.

Az Agrártudományi szakbizottság tisztújító ülése Mosonmagyaróváron.

szeptember 3.

A Biológiai szakbizottság munkaülése a VEAB székházban.

szeptember 6-9.

Az Eötvös Loránd Fizikai Társaság, az ELTE, a Budapesti Közgazdasági Egyetem és a Magyar Filozófiai Társaság rendezésében nemzetközi hermeneutikai konferencia a VEAB székházban.

szeptember 7.

A Gépészeti munkabizottság ülése az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézetben.

szeptember 7-9.

A Hulladékhasznosítási munkabizottság, a Veszprémi Egyetem, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési-, a Földművelésügyi-, a Közlekedésügyi, Hírközlési és Vízügyi Minisztériumok szakmai támogatásával Országos Környezetvédelmi Konferencia, Siófokon.

szeptember 8.

A Növénytermesztési munkabizottság és a Mezőgazdasági vállalkozók szaktanácsadási szervezete közös rendezésében ankét az egyéni gazdálkodók számára.

szeptember 9.

A Plazmatechnológiai munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

szeptember 14.

A Politikatudományi munkabizottság munkaülése a VEAB székházban.

szeptember 14.

A Filozófiai munkabizottság munkaülése a VEAB székházban.

szeptember 15.

A Történettudományi szakbizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

szeptember 15-17.

A XXXV. Georgikon Napok Keszthelyen a Növénytermesztési munkabizottság részrendezésében, a természeti környezet megőrzése a változó világban témakörben.

szeptember 17.

A Szilikástechnológiai munkabizottság és a Veszprémi Egyetem Szilikátkémiai és Technológiai Tanszéke közös rendezésében egyetemi doktori disszertáció házivédése, Veszprémben.

szeptember 20.

A Biológiai szakbizottság és az EFE Erdővédelem-tani tanszéke közös rendezésében tudományos konferencia a dunántúli erdőpusztulásról, Sopronban.

szeptember 21-22.

A Rendszerszerkezeti munkabizottság tudományos ülése Bozsokon, a modellezés, folyamatirányítás és a szintézis fejlődésének fő irányai témakörben.

szeptember 23.

Az Ipari biotechnológiai munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

szeptember 23.

A Nyelv- és neveléstudományi szakbizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

szeptember 23.

A Növénytermesztési munkabizottság és a Mezőgazdasági vállalkozók szaktanácsadási szervezete közös rendezésében ankét az egyéni gazdálkodók számára, Türrjén.

szeptember 24.

A Mező- és erdőgazdasági vállalati munkabizottság és a PATE Munkaszervezési és üzemvezetési tanszéke együttes rendezésében tudományos ülés és tisztújítás Mosonmagyaróváron.

szeptember 27.

A Környezetvédelmi és területfejlesztési szakbizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

szeptember 29.

A Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakbizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

szeptember 29.

A Gazdasági és polgári jogi munkabizottság tudományos tisztújító ülése a VEAB székházban.

szeptember 29.

A Kertészeti munkabizottság tudományos ülése, Csopakon.

szeptember 29.

Az Erdészeti szakbizottság tisztújító ülése, Sopronban.

október 1.

A Gyógyszerészeti munkabizottság tájékoztató rendezvénye a gyógyszertárak privatizációjáról a VEAB székházban.

október 4.

A Bányászati, földtudományi és energetikai szakbizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

október 4.

A Geofizikai munkabizottság tudományos és munkaülése a VEAB székházban.

október 4.

A Műszaki szakbizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

október 5.

Az Unicam Magyarország Kft. műszerbemutatója a VEAB székházban.

október 6.

Az Energetikai munkabizottság munkaülése Ajkán, a Bakonyi Erőmű Rt-ben.

október 6-8.

Az Ökológiai és rendszertani munkabizottság, az MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézete és a Magyar Hidrológiai Társaság Limnológiai Szakosztálya közös rendezésében a XXXV. Hidrobiológus Napok, Tihanyban.

október 7.

A Környezetjogi és környezetgazdasági munkabizottság tudományos és tisztújító ülése a VEAB székházban.

október 11.

A Regionális és területfejlesztési munkabizottság tudományos ülése a határmenti együttműködés és a határokon átnyúló tervezés témakörében, Sopronban.

október 11.

A Biológiai szakbizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

október 12.

A Környezettudományi és területfejlesztési szakbizottság és a Hidrológiai és vízi környezetvédelmi munkabizottság nemzetközi rendezvénye, Keszthelyen.

október 13.

A Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság tudományos és tisztújító ülése a VEAB székházban.

október 16.

A Mezőgazdasági üzemszervezési munkabizottság tudományos és tisztújító ülése Mosonmagyaróváron.

október 15-16.

A Környezettudományi és területfejlesztési szakbizottság és a Közép-Dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság közös rendezésében tudományos ülés a VEAB székházban.

október 16.

A Diabetes munkacsoport, a Magyar Diabetes Társaság és a Várpalotai Kórház belgyógyászati osztálya kerekasztal konferenciája Várpalotán.

október 18.

A Kőolaj- és gázipari munkabizottság előadói ülése a VEAB székházban.

október 19-21.

A Településtörténeti munkabizottság és a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társaság együttes nemzetközi rendezvénye a VEAB székházban.

október 22.

A Szilikáttudományi munkabizottság előadói ülése és az azt követő kerekasztal beszélgetés a Veszprémi Egyetemen.

október 26.

A Belügyminisztérium, Fejér, Veszprém, Zala megyék köztársasági megbízottja és Veszprém megye közgyűlése rendezésében konzultáció a parlamenti választásokról a VEAB székházban.

október 27.

A Metallurgiai munkabizottság alakuló ülése a VEAB székházban.

október 27.

A Korróziós munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

október 28-29.

A Településtörténeti munkabizottság X. Dunántúli Településtörténeti Konferenciája Győrben.

október 29.

Az MTA Veszprémi Területi Bizottsága tisztújító ülése a VEAB székházban.

Napirend: SALÁNKI JÁNOS: A VEAB 1990-1993-as tevékenységének áttekintése.

HLAVAY JÓZSEF: Tájékoztató a munka- és szakbizottsági tisztújítás eredményeiről

Tisztújítás

Ülésvezető elnök: MAGYAR JÁNOS akadémikus

október 29.

A Sport- és mozgásbiológiai munkabizottság ünnepi emlékülése megalakulásának 10. évfordulója alkalmából a VEAB székházban.

november 2.

A Szilárdásványbányászati munkabizottság tisztújító ülése Tapolcán.

november 5.

A Szilikástechnológiai munkabizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

november 8.

A Műemléki munkabizottság munkaülése a VEAB székházban.

november 8-10.

A Nyelvtudományi munkabizottság előadói ülésorozata Szombathelyen.

november 9.

Az Erdőgazdálkodási és a Faipari munkabizottságok tudományos ülése Sopronban.

november 10.

A Földtani munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

november 10.

Az Állattenyésztési munkabizottság és a PATE Mezőgazdaságtudományi Kar Tanácsa Tudományos Bizottsága közös rendezésében tudományos konferencia Mosonmagyaróváron az Állati termékek Termelésének, feldolgozásának biológiai, technológiai és ökonómiai kérdéseiről.

november 10.

Az Alumíniumipari munkabizottság, a Magyar Minőség Társaság ajkai csoportjával közös minőségbiztosítási szakmai napja Ajkán.

november 11.

A Vadgazdálkodási munkabizottság tudományos és tisztújító ülése Sopronban.

november 11.

A Közlekedéstudományi munkabizottság tudományos és tisztújító ülése Győrben.

november 17.

A Műszaki-fizikai munkabizottság tisztújító ülése a VEAB székházban.

november 18.

A Műszaki szakbizottság, a Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány és a MTESz Fejér Megyei Szervezete együttes rendezésében anket a műszaki fejlesztés és a vállalkozások témakörben Székesfehérváron, a Technika Házában.

november 19.

A Veszprémi Akadémiai Bizottság ülése a VEAB székházban.

Napirend: SALÁNKI JÁNOS: Az újjá alakult VEAB feladatainak meghatározása

OROSZ SÁNDOR: Az 1993. évi pályázatok elbírálása

november 19.

A Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi munkabizottság munkaülése a VEAB székházban.

november 19.

Az Archeometriai és Iparrégészeti munkabizottságok előadói ülése Budapesten.

november 22.

A Közép-Dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság munkaértekezlete a VEAB székházban.

november 24.

A Közgazdaságtudományi munkabizottság kibővített munkabizottsági ülése Győrben a Széchenyi István Főiskolán.

november 24.

A Hulladékhasznosítási munkabizottság tudományos és tisztújító ülése a VEAB székházban.

november 24.

A Kardiológiai munkabizottság tudományos és tisztújító ülése Sopronban, a Városi Kórházban.

november 25.

A Veszprém Megyei Állategészségügyi Állomás rendezvénye a VEAB székházban.

november 26.

A Rheumatológiai és balneológiai munkabizottság kerekasztal értekezlete Hévízen.

december 2.

Klubest a VEAB székházban. Vendég: IEDA OSAMU: A magyar gazdasági átalakulás japán szemmel

december 2-3.

Az Igazságügyi Minisztérium, a Külügyminisztérium és a Veszprém Megyei Bíróság szervezésében amerikai-magyar bírói szeminárium a VEAB székházban.

december 6.

Az Orvostudományi szakbizottság és a Petz Aladár Megyei Kórház tudományos tanácsa rendezésében DR. OLÁH ATTILA kandidátusi értekezésének munkahelyi vitája, Győrben.

december 6.

A Könyvtártudományi munkabizottság, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Fejér Megyei Szervezete és a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár közös könyvtártörténeti konferenciája, Székesfehérváron.

december 7.

A Klinikai Kutatási munkabizottság, a Magyar Gasztroenterológiai Társaság Hepatológiai Szekciója és a Merz Pharma cég közös rendezésében tudományos ülése a VEAB székházban.

december 7.

Az Alkalmazott nyelvészeti munkabizottság tudományos ülése a Veszprémi Egyetemen.

december 8.

A Műszaki szakbizottság és az Észak-dunántúli Kereskedelmi és Iparkamara közös rendezésében szeminárium a korszerű minőségbiztosítási rendszerekről a VEAB székházban.

december 8.

A Környezetjogi és környezetgazdasági munkabizottság tudományos ülése a VEAB székházban.

december 9.

A Környezettudományi munkabizottság és a MKE Veszprémi Csoport Analitikai Szakosztálya közös rendezésében tudományos ülése a VEAB székházban.

december 9.

A Magyarságkutatói munkabizottság tudományos ülése keretében KONCSOL LÁSZLÓ: Diósförgepatony II. című történelmi olvasókönyvének bemutatása Dióspatonyban.

december 9.

Az Ipari biotechnológiai munkabizottság és az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézet tudományos tanácsa együttes tudományos ülése a Műszaki Kémiai Kutatóintézetben.

december 10.

A Rheumatológiai és balneológiai munkabizottság előadói ülése, Hévízen.

december 11.

A VEAB 21. közgyűlése a VEAB székházban.

Program:

SALÁNKI JÁNOS akadémikus, a VEAB elnöke beszámolója az 1993. év munkájáról és a következő akadémiai ciklus feladatairól

KOSÁRY DOMOKOS akadémikus, az MTA elnöke felszólalása

MÉSZÁROS ERNŐ akadémikus tudományos előadása: A földi környezet fejlődése: bolygónk múltja és jövője

A Zenetudományi munkabizottság programja

OROSZ SÁNDOR, a neveléstudomány doktora, a VEAB alelnöke: az 1993. évi pályázatok eredményei

III.

BESZÁMOLÓ A SZAK- ÉS MUNKABIZOTTSÁGOK 1993. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Varga János

Titkár: Neményi Miklós

A szakbizottság 1993-ban fő feladatának tekintette a régióba tartozó PANNON Agrártudományi Egyetem Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Karának 175. éves jubileumán való részvételt illetve a munkabizottságok bekapcsolódását annak tudományos rendezvényeibe, folytatva a mezőgazdaság átalakulásával, a magánüzemek kialakulásával kapcsolatos szakmai vitáüléseket és a tárgyévben esedékes tisztújítás lebonyolítását. Csatlakozva a PATE Mezőgazdaságtudományi Kara megalapításának 175. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi üléshez, szeptember 2-án rendezték meg a "Magángazdaságok gépesítése" című ankétot, CSEPREGI ISTVÁN, szakbizottsági tag bevezető előadásával. Az előson különféle szervek és szervezetek részéről mintegy nyolcvan vettek részt. Az előadás után 10 hozzászólás hangzott el, ahol a különféle gyárak ismertették termékeiket, illetve a hozzászólók közül többen a gépek beszerzésének problémáival foglalkoztak. A beszerzés lehetőségeivel kapcsolatosan az OTP a pénzügyi háttér biztosításának lehetőségeit ismertette. A vita után gépkiallításon mutatták be azokat a gépeket, amelyek a magángazdaságok gépesítésében szerepet játszhatnak. A vita és a gépkiallítás, a hozzászólók és a gépkiallítást megtekintők számából kiindulva, jól sikerült rendezvénynek tekinthető. A vita és a kiállítás bemutatás után, az Agrártudományi szakbizottság zárt ülést tartott, amelyen részt vett SÁRINGER GYULA, a VEAB alelnöke is.

A szakbizottság zárt ülésén VARGA JÁNOS elnök röviden összefoglalta a szakbizottság eltelt 3 évi munkáját és felvázolta a jövő elképzeléseit, a szakbizottság törekvéseit. A jövő elképzeléseivel kapcsolatosan a szakbizottság abban állapodott meg, hogy rendezvénysorozatot kell indítani az átalakuló mezőgazdaság egyes szakmai problémáiról. Amit a VEAB elnökség javasolt agrárrendezvénynek, azt mi egy rendezvénysorozatban tudjuk elképzelni. Ebbe tematikailag beletartozik a már korábban megszervezett "Talajvédelem és talajjavítás" című, két szekcióban, Szombathelyen megrendezett ankét is, az Üzemgazdasági munkabizottság által szervezett "Mikroökonómiai problémák az agrárgazdaságban" című, valamint a szakbizottsági üléssel egyidőben megrendezett, a magángazdaság gépesítéséről szóló VEAB rendezvény. A továbbiakban helyes lenne az állattenyésztés, valamint a növénytermesztés problémáinak megvitatása, különös tekintettel a magángazdaságokra.

A fenti elképzeléseknek megfelelően megkezdte az Agrártudományi szakbizottság az állattenyésztési jellegű tanácskozás szervezését, amelyet a jövő év első felében rendeznek meg.

Az Agrártudományi szakbizottsági ülés másik programja a vezetőség megválasztása volt. VARGA JÁNOS elnök ismertette az MTA és a Veszprémi Területi Bizottság kialakult álláspontját. A személyi ügyekben először a szakbizottság tagjai sorába beválasztotta PORPÁCZY ALADÁR egyetemi tanárt, a Kertészeti Tanszék vezetőjét, valamint NEMÉNYI MIKLÓS egyetemi tanárt, a Műszaki és Környezettechnikai Tanszék vezetőjét. A tisztújítás során a szakbizottság elnökké VARGA JÁNOST, alelnökké PORPÁCZY ALADÁRT választotta meg. A tisztségében megerősített szakbizottsági elnök NEMÉNYI MIKLÓST kérte fel a titkári teendők ellátására.

ÁLLATTENYÉSZTÉSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Szajkó László

Titkár: Iváncsics János

A munkabizottság az előre meghatározott munkaterv figyelembevételével végezte a tárgyévben munkáját. Egyrészt bizottsági ülések, illetve nagyobb létszám jelenlétében megtartott konferencia szervezésével, másrészt pedig - a VEAB működésének alapvető szempontjai között szereplő bizottsági munkaként - a tudományos minősítéssel foglalkoztak a munkabizottság tagja, illetve vezetői.

Rendezvények:

Május 21-én az Állattenyésztési munkabizottság a Agrártudományi Egyesülettel közös rendezvényt tartott a 175 éves jubileummal kapcsolatosan. A rendezvényen a legeltetéses állattartás témáit vitatták meg. Az ülésen 21 előadás hangzott el, amely összegezte a legelőntartás előnyeit valamennyi állatfajra vonatkozóan. Rendkívül szerteágazó témakört ölelt fel az ülés, amelyre társrendezőként a Debreceni Akadémiai Bizottság és a Szegedi Akadémiai Bizottság munkatársai is résztvettek. Történelmi jellegű előadás volt a magyaróvári kar oktatási és kutatási tevékenységének áttekintése, 175 év távlatában. A rendezvényen mintegy 30-35 fő vett részt.

Elhangzott előadások:

HORN PÉTER: A legelőre alapozott állattartás

VARGA JÁNOS, SZODFRITDNÉ FARKAS ANNA: 175 év a gyepgazdálkodás fejlesztésének szolgálatában

GERGÁTZ ELEMÉR: A Biotechnikai Állomás története

SZÜCSNÉ PÉTER JUDIT: A szélsőséges nyári időjárás hatása a legelő fűhozamára

VÁRADI GYÖRGY, VARGA ZOLTÁN, VARGA ZOLTÁNNÉ, VERNET ANNE:

Sziki legelők gyeptársulásainak vizsgálata a Hortobágyon

NAGY JENŐ: Kémiai javítóanyagok hatása egyes fűfajok produkciójára

CZINKÓCZI MIHÁLY, OLÁH LÁSZLÓ: Néhány fűfaj alkalmazása az erózió elleni védelemben

SZODFRITDNÉ FARKAS ANNA: A korai komócsin fajtajelölt termőképessége

PÁLINKÁS ISTVÁN: A gyepek energetikai vizsgálata

KOTA MARIANNA: Fűkeverékek tápértékének összehasonlítása

SZÜCS ISTVÁN, LIEBMANN LAJOS: A lejtős gyepterület állattartó képessége

GERE TIBOR: A hazai szarvasmarhatenyésztés dilemmái

BÉRI BÉLA: A legelés hatása a tehenek termékenységre
DÉR FERENC és munkatársai: Legelőn tartott szarvasmarhák és lovak viselkedése
STEFER JÓZSEF, DÉR FERENC, MAKRAY SÁNDOR: Legeltetett kancák tej- és
hústermelése

MUCSI IMRE: A legelő és a juh harmónikus együttélése

SZABÓ PÉTER: Előnyök a sertés legeltetésében

KAVALECZNÉ SÁS GYÖNGYI: Kedvező hatások a tyúkok szabadon tartásában

NAGY GÉZA, VINCZEFFY IMRE: A gyepek különböző hasznai

VINCZEFFY IMRE: A gyepek növényeinek magtermése

VINCZEFFY IMRE: Természetes állattartás (összefoglalás)

Május 10-én megrendezett munkabizottsági ülésen a privatizáció következtében jelentkező változások megvitatása, különös tekintettel az állattartó üzemek optimális nagyságrendjének meghatározására, és egy látogatás a Lajta-Hansági Állami Tangazdaságban, volt a napirend. A megbeszélés során a rendelkezésre álló földterület nagyság függvényében határozták meg az állattartó telep gazdaságosan üzemeltethető méreteit. A korábbi nagyüzemek még nem amortizált állattartó telepeinek a kihasználására kell törekedni mindaddig, amíg ott a telep rossz állaga miatt a termelés nem válik gazdaságtalanná. Ezt követően a technológiai, tenyésztési szempontból jól irányítható, könnyen áttekinthető telepméreteket javasolják. Hasonló tendencia érvényesül a július 1-től Rt néven működő Lajta-Hansági Gazdaságban is. Ilyen okok miatt kellett pl. az újudvari 1000-es tehenészeti telep üzemeltetését beszüntetni.

November 10-11-én a XXV. Óvári Tudományos Napok keretében nemzetközi konferenciát rendezett a mosonmagyaróvári kar és a munkabizottság az intézmény 175. évi jubileuma alkalmából. A rendezvény keretében "Az állati termék előállítás és feldolgozás biológiai, technológiai és gazdasági kérdései" címmel négy szekcióban (tenyésztési, takarmányozási, ökonómiai, élelmiszertechnológiai) összesen 40 előadás hangzott el. A rendezvényen mintegy 250 szakember vett részt, a konferencia egyben nemzetközi találkozónak is tekinthető, mivel 7 külföldi előadó is közreműködött tudományos eredményeinek ismertetésével.

Az előadásokat követő vita és a szakembertalálkozó alkalmával jó tapasztalatcsere lehetőség nyílt a résztvevők számára. Rendezvények szervezésén túl a munkabizottság rendszeres feladatának tekinti a régióba tartozó fiatal szakemberek tudományos minőségének támogatását. A tárgyévben az állattenyésztési, takarmányozási tudományterületen 6, a régióba tartozó szakember kandidátusi munkahelyi vitáját szerveztük meg sikerrel, azóta a jelöltek anyaga a TMB elé került.

KERTÉSZETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Kaiser Géza

Titkár: Zsoldos Zoltán

Az ősszel megrendezett munkabizottsági ülésen a Balatonfelvidéki Pinceszövetkezetek munkáját tanulmányozták a Csupakvín Kistermelői Pinceszövetkezet előadótermében. Az ülésen részt vett több pinceszövetkezet vezetője, akik a pinceszövetkezetek szervezésével kapcsolatos tapasztalataikról számoltak be. A pinceszövetkezetek a tárolás-kiszárlás-forgalmazás problémáit tárták fel és értékes javaslataikkal hozzájárultak a szövetkezetek munkájának javításához és fejlesztéséhez.

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMSZERVERZÉSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Mrekva Dezső

Titkár: Tenk Antal

A munkabizottság első félévi ülését április 23-án tartotta meg a VEAB székházában. ENESE LÁSZLÓ nyugalmazott egyetemi tanár "Problémák az agrárökonómia mikroszintjén" címmel tartott előadást. Három felkért hozzászóló: BÚZÁS GYULA, SALAMON LAJOS és SZÉLES GYULA tartott korreferátumot. A megbeszélés szűk körű vita keretében zajlott le, amely során abban állapodtak meg, hogy az elhangzottakat szakfolyóiratokban is közzélni fogják. A megvitattott téma különösen a magángazdaságok kialakulásával válik nagyon időszerűvé és adhat segítséget a kisüzemeknek agrárökonómiai vonatkozásban.

Az őszi munkabizottsági ülés október 15-én volt a PATE Mosonmagyaróvári Karán. A munkabizottsági ülésen a 175 éves jubileum alkalmából TENK ANTAL tartott előadást a kar Üzemtani Tanszéke vezetőiről, HENSCH ÁRPÁD elődeiről és utódairól. Az előadó külön méltatta HENSCH ÁRPÁD érdemeit. Az előadást több hozzászólás követte. HENSCH ÁRPÁD egyes munkaterületeinek jellemzésével, munkásságával kapcsolatosan kiemelőnek tartották a növénytermesztéssel foglalkozó műveit.

NÖVÉNYTERMESZTÉSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Ragasits István

Titkár Hoffmann Sándor

A munkabizottság tagjai résztvettek a XXXV. Georgikon Napok "A természeti környezet megőrzése a változó világban" témájú tudományos tanácskozás megszervezésében, amelyet Keszthelyen, szeptember 15-17-én tartottak meg.

A ZALAKAR-ral (Mezőgazdasági vállalkozók szaktanácsadási szervezete) közösen "A növénytermesztés időszerű kérdései" címmel a térség egyéni gazdálkodói számára ankétot tartottak Zalaszentlászlón, szeptember 8-án és Türijén szeptember 23-án.

BÁNYÁSZATI, FÖLDTUDOMÁNYI ÉS ENERGETIKAI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Szádeczky-Kardoss Gyula

Titkár: Németh Frigyes

A szakbizottság októberi ülésén szervezeti kérdésekről és a munkabizottságok tevékenységéről hangzott el beszámoló. A tisztújítás során a bizottság elnökének személyét megerősítették, alelnökként NÉMETH FRIGYEST választották meg, titkárrá ORBÁN ALADÁRT kérték fel.

Az évi pályázatok közül a szakbizottsági témáikba vágó három mű közül egy első és egy második díjat nyert el.

ENERGETIKAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Géczy Jenő

Titkár: Németh Frigyes

A munkabizottság jelentős átalakuláson ment keresztül. Novemberében egy tagmegújító gyűlés keretében a tagság GÉCZI JENŐT elnöknek, titkárnak pedig KOVÁCS LÁSZLÓT választotta meg.

November végén megtartott ülésén egy, az USA-ban megrendezett széntüzelési konferenciáról és szakmai kirándulásról tartott KOVÁCSLÁSZLÓ beszámolót.

FÖLDTANI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Szantner Ferenc

Titkár: Hegedüs Istvánné

1993-ban is a Magyarhoni Földtani Társulat közép- és északdunántúli területi szervezetével, valamint a VEAB Szilárdásványbányászati munkabizottságával közösen rendezték hagyományos beszámoló ülésüket. Itt a régió 1992-ben végzett földtani kutatásaival és az elért eredményekkel foglalkoztak. Az előadások csaknem mindegyike érintette azt a nehéz és problémás helyzetet, amelybe a régió bányászata és ezzel párhuzamosan a földtani kutatással foglalkozó vállalatok és intézmények kerültek. A földtani tudományok fejlődésére kedvezőtlenül hat az a kormányzati szándék is, amely a nagymúltú, földtani kutatással foglalkozó intézmények leépítésére és megszüntetésére irányul.

Júliusban rendezték az aktuális kérdésekkel foglalkozó szakülésüket. Így előadás hangzott el a nyirádi vízemelés csökkentésének hatására bekövetkező karsztvízszint emelkedéséről. A Dunántúli Középhegység területén az elmúlt évtizedekben egy, a nemzetközi méreteken is számottevő, vízszintészlelő hálózat jött létre. A munkabizottság a megfigyelőhálózat megőrzésének és fenntartásának lehetséges módzatait is megvitatta.

Elhangzott előadások:

FARKAS SÁNDORNÉ: A feltöltődési folyamat értékelése a Csabpuszta-kolontári terület vízszintváltozásai alapján

NÁDORI GYULA: Az alumíniumipar középhegységi vízssintészlelő hálózatának állapotfelmérése

KOZMA KÁROLY: Az ajkai bányászat története

A novemberi munkabizottsági ülésen litosztratigráfiai kérdésekkel foglalkoztak. Ezt követően a munkabizottság tisztújítására került sor. Egyhangúlag ismét Szantner Ferencet választották meg elnöknek, titkárnak Hegedűs Istvánnét.

Program:

M. STEFLER M., K.GELLAI M., MINDSZENTY A.: Litosztratigráfiai eredmények a halimbai bauxitelőforduláson

Az IGCP 287. zárótalálkozóján, Tiranában, 1993. októberében szerepelt poszterek bemutatása.

GEOFIZIKAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Ádám Antal

Titkár: Balogh Iván

A geofizikus társadalom 1993-ban országos viszonylatban rendkívül nehéz helyzetbe került a Központi Földtani Hivatal és intézményeinek, közöttük a MÁELGI-nek, radikális átszervezése révén. Mivel a Dunántúlon a VEAB régiójában fekszik az ország nyersanyag és energia termelésének egyik súlypontja, amely geofizikai munkálataiban is a fenti intézmény kutatásainál meghatározó szerepet játszott. Az átszervezés is megnehezítette a munkabizottság tevékenységét. Ez tükröződik a munkabizottság 1993. évi tevékenységében is, amely csupán egy előadóülésre korlátozódott, ahol BALOGH IVÁN és NYERGES LAJOS "Környezetvédelmi geofizikai vizsgálatok, különös tekintettel az Ajka körzeti radiometriai mérésekre" című előadása hangzott el. Ezen alkalommal választotta meg a munkacsoport új elnökét, SZABADVÁRY LÁSZLÓT, aki több évtizedes munkásságával nagy érdemeket szerzett a hazai sekély medencék kutatásaiban. ÁDÁM ANTAL több mint egy évtizedes elnöksége után felmentését kérte, a VEAB alelnöki megbízására hivatkozva.

GEODÉZIAI ÉS BÁNYAMÉRÉSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Ágfalvi Mihály

Titkár: Ládai Tamás

A munkabizottság ez évi tevékenysége több ok miatt nem mondható aktívnak. Eltávozott körükből HALMAI ENDRE, aki a munkabizottság alakulása óta viselte a titkári posztot. Budapesten a 32. Bányamérő továbbképzés és tapasztalatcserén kérték fel LÁDAI TAMÁST a titkári teendők ellátására. Októberben ülésezett a bizottság kibővített elnöksége, ahol újjászervezték a munkabizottságot, elnöke ÁGFALVI MIHÁLY, titkára LÁDAI TAMÁS lett.

SZILÁRDÁSVÁNYBÁNYÁSZATI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Fazekas János

Titkár: Hullán Szabolcsné

Márciusban rendezték konzultációjukat a bányatörvény-tervezetről, a Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség és az USA Bányászati Hivatalának munkatársaival együtt. Élénk vita alakult ki a magyar bányászat helyzete és az új törvényi szabályozás összefüggése kapcsán.

Áprilisban rendezték a "Privatizációs lehetőségek a bányászatban" című országos konferenciájukat. A teljes magyar bányászat területéről bemutatták az átalakulás és a privatizáció kezdeti gyakorlati lépéseit, problémáit még a szénbánya-erőmű összevonások előtti helyzetben.

Ugyancsak áprilisban rendezték meg Veszprémben a már említett Földtani munkabizottsággal közös beszámoló ülésüket.

Elhangzott előadások:

KNAUER JÓZSEF: A Magyar Állami Földtani Intézet nyersanyagföldtani tevékenysége a térségben

SZÓTS ANDRÁS: Az 1992. évi bauxitkutatás eredményei

NEMESI LÁSZLÓ és szerzőtársai: Az osztrák-szlovák-magyar Dunakutatás (DAN-REG) és a Kisalföld geofizikai térképezésének eredményei

GEFFERTH KÁROLY, NÁRAI VENCEL, KUTENICSNÉ ÓTOS CSILLA: Környezetvédelem és vízgazdálkodás a Tatabányai Bányák Vállalatnál

PATAKI ATTILA: Bányaföldtani tevékenység a Bakonyi Bauxitbánya bányáiban

JOCHÁNÉ EDELÉNYI EMŐKE: A nyirádi depresszió földtani meghatározottsága

FARKAS ISTVÁN, TÓTH CSABA: Az ELGI adatbázisai és a koncessziós kutatás geofizikai feladatai

FARKAS SÁNDORNÉ: Bitó II. bányüzem felhagyásának vízminőségvédelmi kérdései

SZENTES IZABELLA: A bábolnai hévízkútcsoport hidrológiai vizsgálata

GÖGH ÉVA, PATTANTYÚS A.M.: A földradar és sekélyszeizmikus módszerek alkalmazása Diósd és Nagykovácsi területén

ELSHOLTZ LÁSZLÓ: Felszín alatti vizek radioaktív elemtartalma a Dunántúlon

Novemberben tartották tisztújító ülésüket, melyen elnökként **FAZEKAS JÁNOST** megválasztották, titkárnak **HULLÁN SZABOLCSNÉT** választották. Tagrevízióra is sor került, az új munkabizottságnak 17 tagja lett.

BIOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Ponyi Jenő

Titkár: Kondorossy Előd

A VEAB Biológiai szakbizottsága 1993-ban 6 munkabizottság keretein belül végezte feladatait. Az év folyamán összesen 16 összejövetelt tartott, melyek közül 8 előadói ülés volt. Ebben az évben, a korábbiaktól némileg eltérően, az ülések szervezésében előtérbe került az előadói és a munkabizottsági ülések összevonása, valamint több munkabizottság, sőt szakbizottság is közösen szervezte rendezvényeit.

A szakbizottság legjelentősebb rendezvénye az "Erdők pusztulása a Dunántúlon" címmel került megszervezésre Sopronban, a Biológiai szakbizottság, az Erdészeti szakbizottság, valamint az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdővédelemügyi Tanszéke közreműködésével. A nagy érdeklődést és élénk vitát kiváltó konferencián a problémát átfogó megállapítások is születtek, melyeket a rendezőség mint "ajánlásokat", az illetékes szervek felé kíván továbbítani. A rendezvényen 60 fő volt jelen.

Elhangzott előadások:

BORHÍDI ATTILA: Erdők pusztulása tegnap, ma, holnap

VARGA FERENC: Erdővédelem a megváltozott környezetben

LAKATOS FERENC: Szűkártétel a lucfenyőkben

MÉSZÁROS KÁROLY: A soproni erdők egészségügyi állapotának felmérése

STANDOVÁR TIBOR: Tölgy pusztulás térbeli mintázata a Bükk egy kocsánytalan tölgyesében

Állásfoglalás:

A Biológiai- és Erdészeti szakbizottság, valamint az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdővédelemügyi Tanszéke által 1993. szeptember 20-án "Az erdők pusztulása Dunántúlon" címmel rendezett tudományos konferenciát.

A Konferencia megállapításai és ajánlásai

1. A tudományos konferencia megállapítja, hogy a dunántúli erdőségek egészségi állapota komoly aggodalomra ad okot.

2. Erdeinkben helyenként a fák tömeges száradása, pusztulása tapasztalható, ami a gazdálkodót súlyos anyagi problémák elé állítja. A fapusztulás felszámolása költségének a fedezetét kormány szinten kell biztosítani. A rendelkezésre álló anyagi eszközöket a gazdálkodók számára hozzáférhetővé kell tenni, mind a tölgypusztulás, mind pedig egyéb, más fafajok állományaiiban tapasztalható pusztulás következményeinek a felszámolására.

3. Az elpusztult fáknak és a pusztuló erdőknek az élővilágban betöltött szerepe nem pótolható, nem helyettesíthető.

4. A tudományos konferencia résztvevői - csatlakozva az Erdőrendezési Szolgálat már folyamatban lévő munkáihoz - szükségesnek tartják az erdők egészségi állapotának rendszeres kutatását, elsősorban az előidéző tényezők feltárását és vizsgálatát. A fő fafajok szárazságtűrő (keleti) változatai és új fafajok honosítási kísérleteinek a mielőbbi megindítását javasolják.

5. Mindezek a tudományos kutatómunkának az eddigieknél célirányosabb és fokozottabb módon történő anyagi támogatását teszik szükségessé.

6. Fontos gyakorlati lépésnek tartják erdőterületeken a vízvisszatartó berendezéseknek állami költségvetési támogatással való létesítését.

7. A jövőben a víz és a zöldfelület megtartása és gyarapítása az a cél, amelynek egy-egy ökológiai egységben (vízgyűjtőben) az összes cselekvést alá kell rendelni. Így lehetséges a szárazodás negatív következményeit mérsékelni. Állami költségvetésből biztosított támogatást kell adni az erdőben létesített vízvisszatartó műszaki létesítmények céljára.

8. A tapasztalható fa-, illetve erdőpusztulás jelenségeit súlyosbítják a korábbi fafaj megválasztási hibák, a fafajszegény erdőtársulások, az elegyetlenség, a korábban és napjainkban is széleskörűen alkalmazott tarvágásos felújítási mód. A legnagyobb ökológiai és ökonómiai biztonságot a szárazodó klímában az elegyes lomberdő és a magról történő fokozatos felújítás biztosítja. Ezért javasoljuk a finanszírozási rendszerben a fokozatos felújítások és a magról történő erdősítések kiemelt támogatását, az elegyfajok nagyobb mértékű pénzügyi elismerését.

9. A szaporítóanyag országos forgalma (a kocsánytalan tölgy esetében kiemelten, de a többi fafajra vonatkoztatva is) az ökotípusok, taxonok, alfajok kedvezőtlen termőhelyre való kerülése szempontjából nem kívánatos. Törekedni kell arra, hogy a felújításokat a helyi viszonyokhoz évezredek alatt alkalmazkodott fajok szaporítóanyagával hajtsák végre.

10. Az elhalt fák, facsoportok, erdők látványa sérti a szakembereket és a közvéleményt egyaránt. A kormány által biztosított, a tölgypusztulás felszámolására szánt 100 millió forint felhasználását javasolják mielőbb kiterjeszteni a főfajok erdő- és fapusztulásának megszüntetésére.

11. A privatizáció következményeképpen vélhetően nagymértékben megindul a magán erdőtelepítés. A racionális földhasznosítás miatt és az ökológiai viszonyok javítása érdekében kívánatos lenne az elegyes lomberdők létrehozásának egyszerű, gyors, olcsó módszereit kidolgozni, propagálni, elterjeszteni.

A szakbizottsághoz 1993-ban 4 pályamunka érkezett be, amelyek közül 3 díjazásban részesült.

A szakbizottság az új akadémiai ciklusban öt munkabizottság tevékenységének koordinálását folytatja. Az Entomológiai és fitopatológiai-, valamint a Gyombiológiai munkabizottságok összevonásával alakították ki a Növényvédelmi munkabizottságot. A tisztújítás során a szakbizottság elnökévé PONYI JENŐT, alelnökévé SUTKA JÓZSEFET választották meg, a titkári teendőket ellátásával KONDOROSY ELŐDÖT bízták meg.

ENTOMOLÓGIAI ÉS FITOPATOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Fischl Géza

Titkár: Bürgés György

A munkabizottság az év folyamán két sikeres rendezvényt szervezett. Az első áprilisban, a Gyombiológiai munkabizottsággal közösen, Csupakon tartották meg a szőlő és gyümölcsstermő növények kártevői, kórokozói és gyomviszonyai témakörben, 50 résztvevő aktív közreműködésével.

A munkabizottság júniusi előadói ülését Szegeden, az MTA Szegedi Területi Bizottságával, a MAE Növényvédelmi Társaság Növénykórtani Szakosztályával és a Gabonatermesztési Kutatóintézzettel közösen rendezte meg.

Elhangzott előadások:

BARNA BALÁZS, KIRÁLY ZOLTÁN: Gabona rozsdabetegségek kutatásának jelentősége, a kórélettani kutatások objektumai

MANNINGER SÁNDORNÉ: A rasszanalízis módszerei és gyakorlati jelentősége a búza rozsdagombáknál

MESTERHÁZY ÁKOS: A rozsdagombák elleni nemesítés eredményei a GKI-ben

SZUNICS LÁSZLÓ, SZUNICS LUDMILLA: Rozsda rezisztenciára nemesítés eredményei Martonvásáron

BÉKÉSI PÁL, VIOLA JÁNOSNÉ: Rozsdabetegségekkel szembeni rezisztenciavizsgálatok

PINTÉR CSABA: Rozsdagombák mikrofényképezése

VÉGHELYI KLÁRA: A gyümölcsfák rozsdabetegségei

GLITS MÁRTON: A zöldségfélék rozsdabetegségei

FOLK GYÓZÓ: A dísznövények rozsdabetegségei

SZABÓ ILONA, VARGA FERENC: Az erdei fák és cserjék fontosabb rozsdabetegségei

FISCHL GÉZA, BERKE JÓZSEF: Adatok néhány vízi- és mocsári növény rozsdabetegségeinek elterjedéséhez

BENEDEK PÁL: A rozsdagombák okozta betegségek epidemiológiája és a prognózis lehetőségei

DIENES GYULA, APONYINÉ GARAMVÖLGYI ILONA: A rozsdagombák elleni kémiai védekezés lehetőségei és eredményei

"A szőlő-és gyümölcsstermő növények kártevői, kórokozói és gyomviszonyai" című, 1994. április 21-én, Csupakon megtartott munkabizottsági ülésen elhangzott előadások rövid összefoglalása:

VESZPRÉM MEGYEI NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI HELYZET AKTUÁLIS PROBLÉMÁI-KÉRDÉSEI

MIKLÓS DEZSŐ, Veszprém Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás,
Csupak

Veszprém megye szántó, kert és gyümölcssterülete a mezőgazdaságilag művelt területhez képest az országos átlag alatt van, míg a szőlő- és rét- legelő területei az országos átlagot jelentősen meghaladják. A szőlőtermesztés meghatározó területe a Balatonfelvidék. A szőlő szaporítóanyag előállítását leggyakrabban a gyökérgolyva és a különböző vírusbetegségek veszélyeztetik. A vírusbetegségek közül egyre több kárt okoz a faszöveti barázdáltság. A termelésbe vont szőlőültetvények egy részét a hancsnekrózis rendszerint néhány év alatt elpusztítja. Az ültetvényeket minden vegetációban a klimatikus viszonyoktól függően, vagy a szőlőperonoszpóra, vagy a szőlőlisztharmat, néha mindkettő veszélyezteti. A kártevők közül a szőlőlevélatka jelenti évről-évre a legnagyobb veszélyt. A szőlómolyok kártétele gócszerűen jelentkezik és évenként és nemzedékenként jelentős eltérést mutat.

A fiatal gyümölcsösökben a gyökérgolyva, szegecsfejú gyökérgomba, különböző vírusbetegségek jelentkeznek a leggyakrabban. A korábban jelentős károkat okozó levélaknázómoly károsítást sikerült szinte teljesen visszaszorítani, és a körtelevélbolha kártétel is jelentősen csökkent. A levélbetegségek évek óta nem okoznak komoly károkat. A meggy ültetvényekben a monília jelentős mértékben jelentkezett az utóbbi években.

A szántóföldi kultúrákban a gabonaféléknél a gabonalisztharmat, a kártevők közül pedig a vetésfehérítő bogár (döntően a *Lema melanopus*) kártétele jelentős. Kukoricában a kukoricamoly fertőzése a vetésterület nagy részén minimális, kisebb góccokban viszont 80-95 %-os fertőzések is előfordulnak.

Napraforgóban a betegségek okozzák a jelentős károkat. Általánosan elterjedt a fehérpenészes szár, a tányérothadás és a szürkepenész. Cukorrépában a cercosporás levélrága és a lisztharmat fertőzés, valamint a répabolha és répaléváltetű kártétele jelentős. Repcében a repcedarázs álhernyói évenként erősen változó mértékű kárt okoznak. A virág és becőkártevők közül a repcefénybogár évről-évre jelentkezik és ellene rendszeres a vegyszeres védekezés. Burgonyában az alternáriás száraz foltosság és a burgonyavész az időjárás függvényében jelentkezik. A különböző kemikáliákhoz gyorsan alkalmazkodó burgonyabogár kártételére minden évben számítani kell.

Szántóföldön Veszprém megyében a következő gyomfajok jelentik, illetve elterjedésükkel jelenthetik a fokozott kártételi veszélyt: selyemmályva, parlagi ecsetpázsit, parlagfű, nagy szélitippan, selyemkóró, vadszab, maszlag, ragadós galaj, kölesfajok és fenyércirok.

ELŐZETES VIZSGÁLATOK AZ INTEGRÁLT SZŐLŐTERMESZTÉS KÖRNYEZETKÍMÉLŐ NÖVÉNYVÉDELMENEK KIALAKÍTÁSÁHOZ

TISZA GÉZÁNÉ, Veszprém Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás,
Csopak

Az integrált szőlőtermesztés megvalósítására irányuló törekvések szükségessé tették, hogy összegyűjtsük azokat a növényvédelmi problémákat, melyek megoldásával lehetséges a környezetkímélő technológiák bevezetése a korszerű szőlőültetvényekben. E kérdésekre három kísérleti szőlőtáblán, 18 kísérleti blokkban, 72 kis- és nagyparcellán, összesen 29 engedélyezett, illetve kísérleti növényvédőszer felhasználásával kerestük a megoldásokat.

11 kísérletben vizsgáltuk a kén és egyéb kontakt és a szisztémikus hatóanyagú fungicidek hatását a lisztharmat (*Uncinula necator*) elleni védekezésben, mely adatok alapján megállapítottuk, hogy 6, illetve 7 kezeléssel a kén és dinokap hatóanyagú vegyszerek önállóan is megfelelő védelmet biztosítottak az 1992-es év járványveszélyes körülményei között is.

Három szisztémikus készítmény nagyon jó hatású volt a szőlőlisztharmat ellen (hatóanyaguk: difenoconazol, miklobutanil és fenarimol) 3, illetve 4 kezelésben.

A felszívódó és kontakt készítmények arányáról megállapítottuk, hogy 3 felszívódó + 3 kontakt készítménnyel megoldható a lisztharmat elleni védelem járványos évben is. A 4 felszívódó + 3 kontakt kezelés csak néhány %-kal adott jobb hatékonyságot, a 4 felszívódó + 4 kontakt kezelés sem adott feltűnően jobb eredményt.

A szőlőben alkalmazott hagyományos zöldmunkát kiegészítő egy hajtásválogatás virágzás előtti levelezéssel a lomb védelmében jelentett 6.1 %-os előnyt, míg a fürtfertőzések esetében a különbség nem érte el az 1 %-ot.

Az előrejelzésen alapuló védekezésben lisztharmat ellen eggyel több kezelést alkalmaztunk, peronoszpóra elleni védekezésben ellenben megtakarítottunk 4 kezelést.

Az acaricid kísérletekben tisztáztuk a rügyfakadás előtti lemosó kezelések hatékonyságát; a Nevikén 84.7 %-os hatékonyságú volt a szőlőlevélatka (*Epitimerus vitis*) ellen. A kislevéles állapotban jól időzített tavaszi kezelés önmagában is elegendő volt a levélatka ellen. A lemosó + tavaszi két kezeléssel álló védekezés ennél minimális mértékben volt jobb, tehát a

kisebb hatékonyságú lemosó kezelés elhagyható. A takácsatkák ellen engedélyezett Andalin DC 25 jó hatású volt a levélatkák ellen is.

A nyárvégi, az atkák teelőrevonulása előtti védekezés esetében leghatékonyabb volt az augusztus 18-án végzett permetezés propargit hatóanyagú készítménnyel. A teelőrevonulás megfigyelésével megállapítottuk, hogy augusztus közepétől fokozatosan csökken a leveleken károsító atkák száma, de szeptember közepén ismét erőteljes vándorlás figyelhető meg. A rügyekben augusztus 24-25-én találtuk az első teelőre vonuló egyedeket.

A tarka szőlőmoly (*Lobesia botrana*) első nemzedéke elleni védekezésben összehasonlítottuk a környezetkímélőnek ítélt készítmények hatékonyságát más vegyszerekkel. Jó hatásúnak értékeltük az Andalin 25 DC-t (94.5 %), közepes hatású volt a Zolone 35 EC és a Nomolt (73.2 %), ennél jobb hatást az Insegar 25 WP esetében tapasztaltunk (86.3 %).

A második nemzedék elleni védekezésben különös figyelmet kell fordítani a hasznos fátyolkák (*Neuroptera*) védelmére, ekkor tömegesen vannak jelen a szőlőültetvényekben.

A kísérleteknek és megfigyeléseknek már az első évi eredményeiből is adhatók át javaslatok a gyaroklat számára (Pl.:a védekezések száma lisztharmat ellen járványos években, kontakt és szisztémikus fungicidek hatékonysága és megfelelő aránya, zöldmunkák pozitív szerepe, az előrejelzésen alapuló megtakarítások lehetősége, a ragadozó atkák és fátyolkák kémiai lehetőségei, környezetkímélő készítmények felhasználása).

A SZŐLŐN ÉLŐ FITOFÁG ÉS RAGADOZÓ ATKÁK FAJI ÖSSZETÉTELE ÉS DOMINANCIAVISZONYAI

BOZAI JÓZSEF, PATE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely

A hazai szőlőkben - jelenlegi ismereteink szerint - az alábbi atkafajok élnek:

FITOFÁGOK:

Eriophyidae:

- *Epitrimerus vitis* Napela- szőlő-levélatka
- *Eriophyes vitis* Pagenstecher - szőlőlevél-gubacsatka

Tetranychidae:

- *Tetranychus telarius* Linnaeus - közönséges takácsatka
- *Tetranychus atlanticus* McGregor - kétfoltos takácsatka
- *Panonychus ulmi* C.L.Koch - piros gyümölcsfa-takácsatka

Tenuipalpidae:

Brevipalpus lewisi McGregor - szőlő áltakácsatka

Tydeidae:

- *Tydeus californicus* Banks

RAGADOZÓK:

Phytoseiidae:

- *Amblyseius finlandicus* Oudemans
- *Amblyseius andersoni* Chant
- *Typhlodromus rhenanus* Oudemans(*T.pyri* Scheuten)
- *Typhlodromus soleiger* Ribaga
- *Typhlodromus subsoleiger* Wainstein
- *Phytoseius macropilis* Banks

Stigmaeidae:

- *Zetzellia mali* Ewing

A fitofág fajok közül az *Epitrimerus vitis*, a *T. telarius* és a *P. ulmi* a domináns. A ragadozók közül a *Z. mali* és az *A. finlandicus* egyedsűrűsége számottevő, a többi faj előfordulása sporadikus.

Inszekto-akaricidekkel rendszeresen kezelt állományban a ragadozó atkák egyedsűrűsége alacsony, a menteseken viszonylag magas, a fitofág-ragadozó arány közel 1:1.

SZŐLŐÜLTETVÉNYEK RAGADOZÓATKÁI

GYÖRFFY NÉ MOLNÁR JÚLIA: Veszprém Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás, Csupak

Az utóbbi 30 évben fokozódott a hasznos faunára, ezen belül különösen a ragadozóatkákra vonatkozó kutatások száma. Az angolszász kutatók ismerték fel leghamarabb, milyen létfontosságú szerepet játszanak ezek a hasznos élő szervezetek a fitofág atkák populációinak gazdasági küszöbérték alatti szinten tartásában. Magyarországon 1985-ben Veszprém megyéből közöltek először adatokat a ragadozóatkák előfordulásáról szőlőben. A rügyfakadás előtt végzett egyedszám- vizsgálatokról az **1. táblázat** ad tájékoztatást (Veszprém megyei szőlőültetvények ragadozó és fitofág atkák populációinak változása).

A különböző atkaölőszerek ragadozóatkákra gyakorolt hatását Veszprém megyei vizsgálatok alapján a **2. táblázat** szemlélteti.

Az 1985-1993. közötti felmérések több, külföldön és hazánkban is megtalálható ragadozó faj jelenlétére utalnak, melyek az alábbiak:

- Amblyseius finlandicus*
- Amblyseius andersoni*
- Typhlodromus pyri*
- Typhlodromus subsoleiger*
- Zetzellia mali*

Faj neve	% -os előfordulás								
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Szőlőlevélatka (<i>Calepitrimerus vitis</i>)	75,59	52,48	78,28	50,04	66,71	29,01	85,14	89,63	49,10
Szőlőgubacsatka (<i>Eriophyes vitis</i>)	11,10	7,01	9,49	13,91	28,13	25,17	11,00	2,40	28,77
Tetűatka fajok	3,73	2,25	0,53	6,38	1,74	2,11	1,59	1,49	0,43
Piros gyümölcsfa takácsatka (<i>Panonychus ulmi</i>)	5,89	26,91	9,00	26,28	2,19	43,19	1,42	2,79	8,54
Ragadozóatka fajok	3,69	11,35	2,70	3,39	1,23	0,51	0,85	3,70	13,17

1. táblázat: A ragadozóatkák és egyéb atka fajok megoszlása szőlőben 1985-1993.

Kezelés	dózis kg/ha	kímélési % a kezelés utáni 5. nap
Danitol 10 EC	1,2	89,43
Cropotex 50 WP	0,8	84,20
Neoron 500 EC	1,5	61,98
Plictran 600 F	0,8	27,18
Actellic 50 EC	1,7	18,97
Lannate 20 L	2,5	11,90
Mitac 20 EC	3,5	58,90
Atkatox 50 EC	2,8	92,36
Torque 55 SC	1,3	30,72
Omite 58 E	1,5	68,95
Filitox 50 EC	1,1	27,83
Thiodan 35 EC	1,0	68,48

2. táblázat: Ragadozóatkák kímélésének vizsgálata szőlőben, 1985.

**ADATOK A P. ROBINIELLA CLEMENS MAGYARORSZÁGI ELTERJEDÉSÉHEZ
SEPRŐS IMRE, PATE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely**

A kertészeti kultúrák (gyümölcs-szőlő) integrált - mérsékelten peszticidterhelt, környezetkímélő - védekezéstechnológiáinak kimunkálása során jelentős szerepet kapott - önálló kutatási- fejlesztési program keretében - a hazai aknázómosoly "problémakör" feltárása. E programhoz szorosan kapcsolódva, azt "mintegy kiegészítve" SZŐCS JÓZSEF legnagyobb hazai aknázómosoly kutatónk személyes inspirálására megkezdtük a *P. robinii* "figyelését" is. Ezideig (1983) e faj hazai jelenléte, károsítása ismeretlen volt a rovarászok előtt.

A *Parectora robinii* Clemens (Lep.: Gracillariidae) - akáclevél-hólyagosmolyt FORBES írta le 1923-ban az USA-ban: VIDANO 1970-ben találta meg Olaszországban. SZALAY (1983), BAKÓ, SEPRŐS (1986-ban már nagyszámú biotópban és tömeges előfordulását észlelték. Ezt megerősítette magam és munkatársaim (a Megyei Növényvédő Állomásokon dolgozó agrozoológus kollégák) által végzett országos felvételezések (1987) eredménye is. Természetesen ez nem a kártevő hazai elterjedése, hanem csak azon felvételezési helyek összessége, ahol a felderítést végeztük.

524 gyűjtőhelyen: 155 esetben nyomokban, 108 esetben gyenge, 38 alkalommal közepes, 17 biotópban erős fertőzést észleltünk. 206 vizsgálati hely mentesnek bizonyult.

1992-ig folyamatosan végzett vizsgálataim erős gradációs hullámot regisztráltak. Napjainkban talán az akác első számú kártevője. Esetenként megfontolás tárgyát képezheti (megfelelő integrált védekezési technológia birtokában) populáció szabályozási módszerek és eljárások (akár kémiai is) beiktatása.

VESZPRÉM MEGYE NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI KARANTÉN HELYZETE ÉS PROBLÉMÁI

LEINER ILONA, Veszprém Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás,
Csopak

Növényegészségügyi karantén tevékenységünk két témakörre, a külső és a belső karanténra bontható. A külső karantén az export és import vizsgálatokkal kapcsolatos teendőket foglalja magába. A külső karanténon belül a munkák nagyobb volumenét az exporttal kapcsolatos feladatok adják. A növényi termékek exportja 1992-ig évente emelkedő tendenciát mutatott. A megyében többnyire a különféle szemes termények exportja jelentős, melyek legtöbb esetben előzetes laboratóriumi vizsgálattal kiegészülve kerülnek kiszállításra. Export szállítást akadályozó tényezőként a raktári kártevő fertőzések szoktak előfordulni, de gázos fertőtlenítéssel az áruk mentesíthetők.

Ideiglenes beléptetés miatt a megyén belül vizsgáljuk az ide érkező importból származó vető- és ipari burgonya szállítmányokat. Globodera rostochinsis és Globodera pallida fonalféreg, Synchronium endobioticum kórokozó ezideig még nem fordult elő a tételekben. Spongospora subterranea gyanú már felvetődött, ami vetőgumónál nem, de ipari burgonyában beigazolódott. Szokatlan gyűrűs foltos tünetet okozott import fajta, itthon termesztett gumóján a burgonya Y vírus, mely tünetekkel a régóta termesztett burgonyafajták gumóján még nem találkoztunk.

A belső karantén munkában a szaporítóanyag előállítás ellenőrzése a legfontosabb feladatunk. A gyümölcs szaporítóanyag előállításnak a megyében nincsenek hagyományai, annál inkább a szőlőnek. Napjainkban az átalakuló mezőgazdaság folytán megtorpant a telepítési kedv, s így csökkent a szaporítóanyag előállítás is. A szőlőkben az elmúlt évek szigorú telei után az Agrobaktérium fertőzés, úgy 3 év óta a szőlő faszöveti barázdáltság vírusa okoz problémát. A szőlő fás részeit károsító gombabetegségek közül a Phomopsis viticola gomba említendő. Karantén károsítók felderítése is fontos teendőink közé tartozik, hogy időben felismerve a fertőzéseket, eredményesen vehessük fel a harcot a bennünket veszélyeztető, nagy kárral fenyegető kártevőkkel és kórokozókkal szemben.

A SZŐLŐTERÜLETEK GYOMSZELEKCIÓS TENDENCIÁI VESZPRÉM MEGYE TERÜLETÉN

KOROKNAIBALÁZS, Veszprém Megyei Növényegészségügyi és
Talajvédelmi Állomás, Csopak

A rendszeresen művelt szőlőterületeken a gyomnövények nem tudnak felszaporodni - a mechanikai talajmunkákkal már a csírázó, ill. a fiatal (magkötés előtt álló) gyomokat elpusztíthatjuk. Más a helyzet azokon a szőlőtáblákon, ahol a "hagyományos" gyomirtás elmarad (elhanyagolt területek), ill. ott, ahol kizárólag a herbicidektől várják a gyommentességet.

A Balaton-felvidéki termőszőlő területek gyomösszetételének, a változás tendenciáinak megismerésére 1975-től 1992-ig végeztünk vizsgálatokat - évenként 20-20 szőlőtáblán, május és augusztus hónap folyamán. A 18 év alatt az **1. táblázatban** szereplő gyomfajok foglalták el az első 10 helyet.

A gyomnövényfaj latin és magyar neve	
Agropyron repens	Tarackbúza
Amaranthus spp.	Disznóparéj fajok
Bromus spp.	Rozsnok fajok
Chenopodium spp	Mezei acat
Conyza canadensis	Betyárkóró
Convolvulus arvensis	Folyondár szulák
Cynodon dactylon	Csillagpázsit
Echinochloa crus-galli	Közönséges kakaslábfű
Matricaria inodora	Eb székfű
Portulaca oleracea	Kövér porcsin
Stellaria media	Tyúkhúr

1. táblázat: *A Balaton-felvidéki szőlőterületek főbb gyomfajai (1975-1992.)*

A kora tavaszi gyomállomány összetételét tekintve a legfeltűnőbb a *Stellaria media* és a *Lamium* fajok helyenkénti hatalmas tömege, alapvető változást jelent a *Bromus* fajok előretörése. Az ősszel és kora tavasszal kelő gyomfajok "gyomszönyege" nagy mértékben akadályozhatja a preemergens gyomirtás eredményességét.

Az un. nyári gyomaspektus meghatározó elemévé váltak az *Amaranthus* fajok, a *Conyza* (*Erigeron*) *Canadensis*, valamint a *Convolvulus Arvensis* - az egyszikű gyomfajok közül a magról kelő egyéves *Echinochloa Crus- Galli* és az évelő *Agropyron repens* helyenként jelentős gyomkártételi tényezővé vált.

A szőlő vegyszeres gyomirtására viszonylag sok herbicid alkalmazható, a preemergensen felhasználható szerek jelentős része azonban triazin vagy karbamid típusú, és csak 4 évesnél idősebb szőlőterületen engedélyezett.

Alkalmazástechnikai - hatástani kérdések

A szőlő fakadása előtt (őszen, vagy koratavasszal) elvégzett un. "preemergens" vegyszeres gyomirtás során, a felhasználásra kerülő szer(ek) kiválasztása az előző év(ek) gyomfertőttségé - gyomösszetétele alapján történik.

Fokozott figyelmet érdemel, hogy a szőlő egyetlen gyomirtószerre sem szelektív, a herbicideket tehát úgy kell alkalmazni, hogy azok a kulturnövénnnyel ne kerülhessenek közvetlen kapcsolatba (pl. talajon (gyökéren) és levélen keresztül). A szer(ek) kiválasztásánál fontos tényező lehet (a gyomirtási cél mellett) a szőlő kora, telepítési és művelési módja, a talaj kötöttsége és szervesanyagtartalma, stb.

A gyomnövények elleni állománykezelés - a kikelt, vagy kihajtott gyomfajok ismeretében - már célirányosan történik.

**A SUMMIT-AGRO KFT. ÁLTAL KÉPVISELT NÖVÉNYVÉDŐSZEREK
ALKALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI SZŐLŐ- ÉS GYÜMÖLCSKULTÚRÁKBAN
HORN ANDRÁS, Summit-Agro Hungária Kft., Budapest**

A Sumitomo Corporation Japán kereskedőház hazai leányvállalata a Summit-Agro Hungaria Kft., összesen 13 vegyigyár 24 termékét forgalmazza a hazai piacon. Következésképpen szinte minden kultúrában - gyomirtószerek kivételével - komplex növényvédelmi technológiákat kínál. Az előadás címét követve az alábbiakban lehet a vegyszerek felhasználását összefoglalni.

ALMA-SZŐLŐ növényvédelme:

Moly, aknázómoly, sodrómoly: DANITOL (0.6.), SUMI-ALFA (0.3), BANCOL (1.3)

Szőlómoly esetén az említetteken kívül a DIPEL (1.0) is használható.

Atka: DANITOL (1.0), NISSORUN (0.5) (tankkerverék javasolt)

Takácsatka, szőlőlevélatka, és molykártevők együttes fellépése esetén: DANITOL (1.0), illetve DANITOL (1.0) + NISSORUN (0.5)

Lisztharmat (szőlőben): TOPSIN METIL (1.0), TRIFMINE (0.33), SUMI-8 (0.2)

Lisztharmat, varasodás (almában): TRIFMINE (0.7), SUMI-8 (0.6), TOPSIN-METIL (1.0) szisztemikus (felszívódó) vegyszerek, (kontakt vegyszerekkel tankkeverék javasolt.)

Peronoszpóra, botrytis (szőlőben): BRAVO (2.5-3.0).

Botritis (szőlőben): SUMILEX (1.0)

Varasodás (almában): BRAVO (2.5-3.5) kontakt gombaölőszert

Egyszikű, fűféle gyomok irtása: NABU-S (2.0-4.0)

ŐSZI BARACK-SZILVA növényvédelem:

Levéltetvek: DANITOL (0.5), SUMI-ALFA (0.2)

Atka: DANITOL (1.0), NISSORUN (0.5) (tankkerverék javasolt)

Szilvafa pajzstetű: DANITOL (1.0), SUMI-ALFA (0.3)

Molykártevők: DANITOL (0.5), SUMI-ALFA (0.2-0.3)

Taphrinás levélfodrosodás: BRAVO (2.5-3.0)

Moniliás betegségek: SUMILEX (1.0)

Lisztharmat: TOPSIN-METIL (1.0), TRIFMIN (0.5), SUMI-8 (0.4)

EGYSZIKŰ FŰFÉLE GYOMOK IRTÁSA: NABU-S (2.0-4.0)

Sajnos, különösen a jelenlegi világpiaci helyzetben, a növényvédelmi technológiák összeállítása nem ilyen egyszerű, ugyanis kereskedelempolitikai szankciók, valamint szakmai szempontok és ennek következtében saját jól felfogott érdekünk, hogy e kérdést más oldalról is megközelítsük.

A Summit-Agro (Sumitomo Corp.) termékeit évek óta hármass prioritás jegyében árusítja: a környezetvédelem (predátor és parazitakímélés), a szerrotáció (eltérő hatásmechanizmusú vegyszerek rotációja), és a gazdaságosság.

E három prioritás összefügg, és egyre inkább mindegyik, mint gazdaságossági prioritás összegezhető.

Környezetvédelem:

Távlatokban gondolkozva - gazdaságos is, hiszen a predátorok és paraziták kímélése következtében a védekezések száma fokozatosan csökkenthető. Ez a kérdés elsősorban jó propaganda kérdése. Köztudott, hogy a környezetkímélő vegyszerek ha-költsége általában, de

nem minden esetben (p. atkaölőszerek) magasabb, mint a hagyományos vegyszereké. Tehát a pillanatnyilag magasabb befektetés csupán a jövőben térül meg, bár egyes kultúrákban bizonyíthatóan már az első évben is kimutatható gazdasági haszon (pl. búzában a vetésfehéritő bogár elleni védekezés környezetkímélő vegyszerekkel, a levéltetvek elleni védekezések számának csökkenésével)

Szerrotáció:

A jelenleg hatékony, aránylag alacsony ha-költségű vegyszerek a szerrotáció be nem tartása esetén, néhány éven belül hatástalanná válnak. Így újabb, de rendszerint drágább vegyszerekkel kell azokat helyettesíteni.

Gazdaságosság:

Elsősorban a gazdaságossági számítások helyes módját kell propagálni. Monofaktoriális: az adott kártevő ellen csupán a területegységre vonatkoztatott vegyszerköltséget figyelembevevő számítást kizárólag alapvető tulajdonságait illetően, nagyon hasonló termékek esetén javasolt alapul venni (pl. piretroidok összehasonlítása). Ha az összehasonlításra kerülő termékek alapvető tulajdonságai eltérőek (pl. atkaölő szerek), akkor kizárólag polifaktoriális számítással lehet reális gazdaságossági kalkulációt végezni, mikor a termékek alábbi tulajdonságait kell összevetnünk: az egységnyi területre jutó vegyszerköltség, a hatástartam, a munkaegészségügyi várakozási idő, az élelmezésegészségügyi várakozási idő (bomlásdinamika), a környezetvédelmi szempontok (predátor-parazita kímélés, melegvérű toxicitás)

A fenti szempontokat figyelembevéve, nemzetközi és hazai adatok alapján, termékeinket környezetvédelmi tulajdonságaik, valamint hatásmechanizmusuk alapján (szerrotáció prioritásának betartása céljából) az alábbiak szerint kategorizáltuk.

Környezetkímélő (predátor-parazita kímélő) rovar és atkaölő szerek: DIPEL (*Bacillus thuringiensis*), BANCOL (bensultap), NISSORUN (hexythiazox)

Környezetkímélő gombaölőszerek: kontakt: BRAVO 500 (klortalonil), szisztémikus: KASUMIN (kasugamicin), TOPSIN METIL (thiofanat-metil), TRIFMINE ((triflumizol), SUMI-8 (diniconazol), SUMILEX

A SUMMIT AGRO Kft. az országban létrehozott szaktanácsadó hálózata (8 növényvédelmi szakmérnök), valamint a kiskiszorítású termékeit árusító 50 db. márkaboltjában, az itt vázolt elvek alapján, szakmai tanácsadással összekötve árusítja termékeit.

Bízunk benne, hogy az itt vázolt propagandánkkal hozzájárulunk a helyes szakmai szemléletmód kialakításához, elősegítve az integrált növényvédelmi technológiák terjedését.

GYOMBIOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Hunyadi Károly

Titkár: Béres Imre

A munkabizottság az év folyamán egy sikeres rendezvényt szervezett az Entomológiai és fitopatológiai munkabizottsággal közösen. "A szőlő és gyümölcstermő növények kártevői, kórokozói és gyomviszonyai" címmel.

Az új akadémiai ciklusban a két munkabizottság Növényvédelmi munkabizottság néven egyesült.

NÖVÉNYÉLETTANI ÉS BIOKÉMIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Páldi Emil

Titkár: Janda Tibor

A munkabizottság 1993. május végén az ELTE Növényélettani Tanszékén egésznapos munkaértekezletet tartott, melyen a PANNON Agrártudományi Egyetem Növénytermesztési Intézetéből hárman, az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetéből hatan, és a velük közös témában dolgozó ELTE Tanszék részéről négyen vettek részt. A munkaértekezlet napirendi pontjai a következők voltak:

A három intézmény munkatársai által a közös kutatási témában (kukorica szárazságtűrésének biokémiai alapjai) kapott eredmények megvitatása. Az intézmények 30 perces előadásban ismertették a közös kutatáson kívül kapott eredményeket.

Továbbképzés keretében részletes előadás hangzott el a hormonok gyakorlati felhasználásának témaköréből, elsődleges tekintettel a gyakorlati felhasználásra.

Beszámolót tartottak a COST 814-es nyugat-európai kutatási projekt munkaértekezletéről Ebben a külföldi programban a munkabizottság hét tagja vesz részt.

A munkaértekezlet a közös kutatás bővítésére tett javaslatok megvitatása zárta.

RENDSZERTANI ÉS ÖKOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Ponyi Jenő

Titkár: Kondorossy Előd

A munkabizottság az év folyamán két tudományos ülést rendezett. Az első május 21-én Veszprémben tartották, "Állatrendszertani kutatások eredményei és problémái Dunántúlon" címmel.

Elhangzott előadások:

GULYÁS P.: Rotatoria kutatások a Dunántúlon és a Szigetközben

BOTHÁR A.: Crustacea kutatások a Dunántúlon és Szigetközben

PONYI J.: A balatoni pelágikus Crustáceak néhány problémája

DÓZSA, FARKAS K.: Oligochaeta kutatások a Balaton parti övében

TÓTH S.: Dunántúlon folyó zengőlégy-kutatás eredményei (Diptera: Syrphidae)

A másik rendezvény október 8-án került lebonyolításra a XXXV. Hidrobiológus Napok keretében "A hidrobiológiai terep vizsgálatok módszerei és problémái" címmel. E téma keretében 5 előadás hangzott el.

Elhangzott előadások:

GULYÁS P., BANCSEI P., CSÁNYI B., NÉMETH J., VÖRÖS L.: Biológiai vízminősítő módszerek alkalmazása a Tiszán és mellékvíz folyásain

NOSEK J.: Tér-időbeli eloszlások hatása a mintavételre

PONYI J.: A balatoni planktonikus rákok gyűjtése és nehézségei

NOSEK J., PONYI J.: A planktonikus rákok produkció becslésének néhány problémája

PADISÁK J.: Mennyiségi plankton vizsgálatok számítógépes programja

TOXIKOLÓGIAI ÉS ÁLLATÉLETTANI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Kis István

A munkabizottság megrendezte a TOX' 93 konferenciát. Az új akadémiai ciklusban Állat-
életteni és toxikológiai munkabizottság néven folytatja munkáját.

ERDÉSZETI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Herpay Imre

Titkár: Szappanos András

A szakbizottság feladatának tartotta az erdőgazdálkodást érintő időszerű kérdések megvitatását a napi politika tükrében (kárpótlás, ÁV Rt. erdészeti portfólió működése, magán erdőgazdálkodás, stb. és a vitaüléseken hozott állásfoglalások megküldését illetékes szervezeteknek. A szakbizottság munkájának szervezését meghatározták azok a sodró erdészetszervezési változások, amelyekre azonnali válaszokat kellett adni.

Az ősszel megtartott tisztújítás során újból HERPAY IMRÉT választotta meg a szakbizottság elnökévé, az alelnöki tisztségre KOSZTKA MIKLÓST választották meg. A szakbizottság titkári teendőinek ellátására BARTA DÉNEST kérték fel.

ERDŐGAZDÁLKODÁSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Marosvölgyi Béla

Titkár: Traser György

A munkabizottság az év folyamán három ülést szervezett. Június 9-én "A fenyőprogramból adódó erdőnevelési feladatok és fahasznosítási eredmények-problémák" címmel munkaülést és terepbejárást szerveztek a Tanulmányi Állami Erdőgazdaságnál.

Elhangzott előadások:

GERGÁCZ JÓZSEF: A VEAB tevékenységi területén folytatott fenyőtelepítések adatai, azok áttekintő értékelése

MAROSVÖLGYI BÉLA, RAKK TAMÁS: A megtermesztett faanyag hasznosításával összefüggő eredmények, problémák

ORMOS BALÁZS: A fenyőtermesztéssel kapcsolatos tapasztalatok a TÁEG területén

A második munkaülést szeptember 9-én, a Faipari munkabizottsággal közösen szervezték Sopronban. A megvitatott tématerületek a hazai erdészet és faipar okleveles szakember igénye a megváltozott tulajdonviszonyokra való tekintettel, valamint az erdőfenyő állományok és a faanyag hasznosításának lehetőségei voltak.

November 9-én a Faipari munkabizottsággal közösen szervezték ülésüket a faipari mérnökképzés szakirányairól.

FAIPARI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Hargitai László

Titkár: Orbay Péter

A munkabizottság az év során három rendezvényt szervezett. Február 26-án Veszprémben megtartott ülésükön a faipari mérnökképzés szakirányairól folyt vita.

KOVÁCS ZSOLT, az ELTE Faipari Mérnöki Kar dékánja, vitaindító előadásában tárgyalta a mérnök, üzemmérnökképzés jellegét, viszonyát, a mérnökképzés tantervét, az új szakok eddig körvonalazódott irányait, a következő jellegzetességek kiemelésével:

ad 1.: Az un. soros és párhuzamos modell körül nekünk inkább a párhuzamos modell felel meg. A kétféle mérnökképzésen belül az alapképzésnek nem mennyiségileg, hanem minőségileg kell különböznie. Példaértékű a német Fachhochschule képzése. Itt ipari referencia oktatási háttérrel támogatott oktatás keretében főiskolai mérnököket képeznek.

Ad 2.: Fő jellegzetessége a szakirányok megjelenése, valamint a racionalizált törzsanyag. Megjelent az informatikai képzés és a menedzselési szakismeretek oktatása. A faipari informatikai oktatás az I. részben elméleti megalapozást ad, a II. rész a gyakorlati ismeretek elmélyítése, a III. rész pedig a mérnöki alkalmazásokra összpontosít. A menedzselés keretében mikro- és makrogazdaságtant, vezetési és vállalkozási ismereteket, marketinget, pénzügyi ligisztikai, döntési, nemzetközi fagazdasági, jogi ismereteket oktatnak.

Ad 3.: Még nincs elég részletesen kidolgozva: technológiai, terméktervezői, faszerkezet építői, vállalkozási és vezetési, faipari gépi, folyamattervezési és belsőépítész szakirányról lenne szó. A művészeti szakokon belül alkotó művészek és restaurátorok lennének. A művészeti akadémiaiák output szintjéhez igazodnának. Iparművészeti és restauratori tanszék is szóba jöhet.

KORMOS ERNŐ, a Balaton Bútorgyár igazgatója, hozzászólásában az ipar helyzetéből, igényéből indult ki. A bútoripar kapacitásának 50-60 %-os kihasználásával, milliárdos veszteségekkel dolgozik. A piacon a belföldi ellátás 70 %-át kell megcélozni. A termelésnek legalább 30 %-át kell exportálni. Legnagyobb konkurensok: az olasz ipar (magas design és szervezés) és a távolkeleti import (olcsó termékek). A bútoripar sok kis cégre esett szét: a szövetségben 30-40 tag helyett ma 200 van. Ez tulajdonos- és követelményváltozással is együtt jár. Műegyetemi elhelyezkedési problémák alapján mondható, hogy előnyt élveznek a számítástechnikai és nyelvtudással rendelkező hallgatók. A számítástechnika fontosságát hangsúlyozza a Balaton Bútorgyár tapasztalata: ma a termelést napi rendelésvétel vezérli. Mindent számítástechnika segítségével irányítanak, a működés elképzelhetetlen lenne anélkül, mivel névreszóló megrendeléseket kell tudni kezelni. A vállalat 70 féle termékkel dolgozik. Az igazgató egységesítő-leszorító törekvése ellenére 10 új termék lépett be. Ennek kezelése CAD-CAM rendszer nélkül lehetetlen. A formatervezés is lényeges. A vállalkozási és vezetési szakirányt társadalmi változások indokolják. Belsőépítész szak nem indokolt. Művészeti szakágak dolgában legyünk óvatosabbak!

Az előadást és a hozzászólást élénk vita követte.

Április 20-i soproni ülésén a munkabizottság, a faipari mérnökképzés szakirányainak anyagát vitatta meg.

November 9-én az Erdőgazdálkodási munkabizottsággal közösen rendeztek munkaülést.

Elhangzott előadás:

A MAGYARORSZÁGI ERDŐGAZDASÁG ÉS FAIPAR OKLEVELES MÉRNÖK ÉS ÜZEMMÉRNÖK IGÉNYE, KÜLÖNÖS FIGYELEMMEL A TULAJDONVISZONYOK VÁLTOZÁSÁRA

DAUNER MÁRTON, FM. Erdészeti Hivatal, Budapest

Az egyetem autonóm intézmény, létszámtervezés már nincs. A támogatást fejkvóta szerint kapják az intézmények. Nagy a változás a gazdálkodásban és oktatásban, az Erdészeti Hivatal csak ajánlást tud adni. A képzett mérnökök számában továbbra is meghatározó szerepe van a felvételi vizsgák eredményének, azonban a piac fogja eldönteni a tényleges

igényt. Az erdőgazdálkodó, ill. faipari vállalatokkal a kapcsolatok kiépítése, a diploma elismeretetés is autonóm módon megy végbe.

Alapkérdés: az irányítási struktúra a magántulajdonlás irányába mozdul el. Nagyfokú a liberalizáció a kereskedelemben. Eladható termékeket kell előállítani, amihez megfelelő marketing és szakember kell.

Korábban állami és kvázi állami tulajdon volt uralkodó, a magánérdők 12 %-ot tettek ki. Most számolnunk kell: önkormányzati erdőkkel, osztatlan tulajdonú erdőkkel, tagi részarányral és kárpótlási földalappal. 1700 szervezetből még 700 átalakulása nem ment végbe. Az erdőtulajdonosok fognak választani: állami vállalattal, vagy magán társulással műveltetik meg az erdőt. Sok erdőmérnököt elbocsájtanak, saját kézbe véve az erdőgazdálkodást. Megoldás lehet a szigorú szakigazgatás, ami a szakszerű gazdálkodást is biztosítja, és az álláshelyeket is megőrzi. Közép- és felsőfokú erdészekre van szükség. Az állami szektorban 20-30 %-os túlfoglalkoztatottság volt. Miniszteri rendelet írja elő a szakemberek alkalmazását, ami azonban ma nem kérhető számon.

Az FM-hez tartozó faiparban erősen folyik a 90-91-es privatizációs program. Különös nehézség a piaci hullámvölgy. Vevői érdektelenség van, nehéz a cégeket eladni. Sok mérnök kerítésen kívülre került. A FALCO-nál az erdőgazdálkodást leválasztották a faiparról. A forgóeszköz finanszírozásra senki sem gondolt. A Kft. alakítása a mérnökök problémáját nem oldotta meg. Barcs, Hosszúhetény, Felnémet problémája hasonló.

Legfontosabb feladatok: új piacok szerzése, új termékek bevezetése és új marketing tevékenység.

Nálunk a lombos fűrészárú a fő anyag, ennek a piaca nem szűkölt annyira, mint a fenyőé. Ez kiaknázható minőség biztosításával és jó marketing tevékenységgel. Sajnos komoly energiákat köt le az átalakítás és privatizáció előkészítése.

Az elhelyezkedési lehetőségekről:

Erdőmérnökök lehetőségei szűkülnek. Az állami szektorban racionalizálás folyik, a magánsektor még nem alakult ki. Azonban szükség van:

1. Igazgatásra, kutatásra, oktatásra és tanácsadásra. A tulajdonosokat tájékoztatni kell és rászorítani a szakemberek fő-, vagy mellékfoglalkozásban történő alkalmazására. Szükség van mérnökökre az erdőtervezésben is. Elválik az állami feladat és a szolgáltatási rész.

2. Erdőtelepítés: 1990-92-ben 7500 ha, 1993-ban 3300 ha új erdő. Ez túl sok szakembert nem igényel. Ha a parlament elfogadja a 600 millió Ft-os tervet, (150 ezer ha) a helyzet javul. Keresik a világbanki finanszírozás lehetőségét is.

3. Erdőművelési és értékesítési munkák irányítása. Új kihívások az erdőmérnökkel szemben: szakmai ismeretek mellett a polgári közgazdaságtani ismeretekre (vezetelmélet, marketing, piac-, pénzügyi ismeretek) is nagy szükség van. Nyelvismeret fontossága, kutatás, oktatás, igazgatás területén.

Faipari mérnökre a gyártmányfejlesztés, piacfejlesztés terén van szükség, ami szintén szakmai és polgári közgazdaságtani ismereteket igényel. Az egyetemi diploma lényegében kockázatos vállalkozás, mert az egyetem képez, a piac választ.

Az előadást élénk vita követte. A munkabizottsági ülés állásfoglalását HARGITAI LÁSZLÓ munkabizottsági elnök az alábbiakban foglalta össze:

- az alapképzéshez egyik karon sem szabad hozzányúlni; be kell hozni a marketing, vezetési, piaci, pénzügyi ismeretek oktatását oly mélységig, amilyenre a mérnököknek szüksége van:

- mélyebb szakismereteket a posztgraduális képzés keretében kell adni;

- a létszámon nem szabad változtatni, hiszen az erdőterület sem változott, a pillanatnyi gazdasági helyzet pedig várhatóan javulni fog.

Ezen a munkabizottsági ülésen került sor a két munkabizottságban a tisztségviselők megerősítésére.

VADGAZDÁLKODÁSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Kőhalmy Tamás

Titkár: Faragó Sándor

A munkabizottság az év során két rendezvényt szervezett. Társrendezőként részt vett augusztusban "A 175 éves a magyaróvári felsőoktatás" című konferencia keretében rendezett Vadgazdálkodási és Szigetközi Halgazdasági Konferencián.

November 11-én vitaülést szerveztek Sopronban a vadgazdálkodás aktuális kérdéseiről, az erdő és vad kapcsolatáról. Ezen az ülésen megtörtént a munkabizottság tisztségviselőinek megerősítése is.

GAZDASÁG-, JOG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Várhelyi István

Titkár: Jankovich Gáborné

A szakbizottság éves tevékenységét - a mandátumi időszak utolsó esztendőjében - a következők jellemezték.

A szakbizottság szervezetileg megerősödött. A kezdeti létszám 21 fő volt, 1993. év végére 33 főre emelkedett. A tudományos minősítéssel rendelkezők száma jelenleg 17 fő (ebből 3-an a tudomány doktora, 17-en pedig a tudomány kandidátusa fokozattal bírnak).

A tudományos rendezvényekkel fórumokat teremtettünk a kollegák számára. Az érdeklődésüknek megfelelően tudományos üléseket, konferenciákat szerveztünk összesen 14 alkalommal.

Központi rendezvényünk az MTA IX. osztályának támogatásával, részvételével került megtartásra "Gazdasági-társadalmi rendszerváltás folyamatai és tendenciái" címmel. Az akadémiai ciklus 3 év átlagához képest rendezvényeink gyakorisága tehát nem csökkent, és azokon - egy-két munkabizottságtól eltekintve - megfelelő számú volt a munkabizottsági tagok megjelenése és aktivitása. Bár az év végén sok időt kellett fordítani a választásokra. A bizottságok tisztségviselőinek többségét újra megerősítették megbízatásukban, illetve funkciójukban.

A VEAB pályázati kiírásokra hét dolgozat érkezett be. Ezek közül hat pályamű részesült díjazásban. Az érdeklődés ezen a területen sem csökkent, a dolgozatok száma inkább gyarapodott, színvonaluk nőtt.

A tudományos továbbképzés során kezdeményezésünkre, ösztönzésünkre öt bizottsági tag szerzett - ebben az évben - tudományos fokozatot. A TMB-nél folyamatban van három kolléga kandidátusi disszertációjának védelme. A szakbizottság tagjai közül a TMB felkérésére kilenc fő - 11 esetben - működött közre, mint bíráló bizottsági tag, illetve mint opponens.

Kiadványunk a központi tudományos konferenciákról 274 oldalnyi terjedelemben jelent meg. Hasonló kiadvány készült (kisebb terjedelemben) a filozófiai és a jogtudományi munkabizottságok tudományos üléseiről. Ezek 1994 elején kerülnek közreadásra, elküldésre a bizottsági tagok részére. A bizottsági tagok publikációinak száma - az eddigi felmérés szerint - meghaladja a 20-at.

Problémánk leginkább anyagi természetűek. Legtöbb esetben pl. nem tudjuk a munkabizottsági tagok rendezvényekre való utazási költségeit megtéríteni.

ÁLLAMJOGI ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Mikolasek Sándor

Titkár: Tömböly Tamás

1993-ban a munkabizottság egy ülést tartott, abból a megfontolásból, hogy a tudományos munka szervezeti kereteinek, a tudományos műhelyeknek a kialakítása megtörténhessen. A személyes kapcsolatok erősítése a pécsi regionális kutatások intézetével ugyancsak fontos feladat volt.

Mindezek eredményeként tovább erősödött a "Comitatus" folyóirat szerzői gárdája, maga a lap is országos hírnévre tett szert, több értékes tanulmány számára biztosított nyilvánosságot. A munkabizottság tagjai jelentős részt vállaltak a tanulmányok elkészítésében. Ezek a tanulmányok átfogják az államigazgatási tevékenység egészét.

Elbíráltuk a VEAB által meghirdetett pályázatokat.

Ülésünkön megvitattuk az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény tervezetét, szakmai észrevételekkel segítettük annak teljesebbé tételét, több javaslatunk a törvénybe beépült.

A kapott iránymutatás szerint lebonyolítottuk a munkabizottság tisztújítását.

BÜNTETŐJOGI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Nagy Zoltán

Titkár: Bódy Katalin

A munkabizottság 1993. évben némileg megcsappant létszámmal folytatta tevékenységét. A régió területén a büntetőjogi tudományokkal foglalkozó intézmény hiányában a tudományos igényű vizsgálódások elsősorban a megyei bíróságok büntető kollégiumaiban folytak. Részben ehhez kapcsolódóan, de részben ettől függetlenül folytattak tudományos kutatást fiatal gyakorló büntetőjogászok (ügyészek, bírák) is. A munkabizottság e törekvések elősegítésén fáradozott az anyaggyűjtésben való közreműködés és konzultáció adás révén.

Tekintettel arra, hogy a munkabizottságban kivétel nélkül gyakorló jogászok működnek, az időszerű jogalkotáshoz való kapcsolódásra törekvés volt jellemző.

Ennek megfelelően az elmúlt évben elsősorban a büntetőeljárás jog területén folytattak vizsgálódásokat (pl. a sértett eljárási helyzetéről, továbbá a büntető eljárásban a személyiségi jogok védelme tárgyában).

E témakörök kidolgozása részben megtörtént és a régió összevont büntető kollégiumi ülésén megvitatást nyert, a kérdések egy része feldolgozás alatt áll, és munkabizottsági megvitatásra kerül sor.

A munkabizottság tevékenységének középpontjában továbbra is a joggyakorlati kérdések elemzése áll az újonnan megjelenő jogszabályok alapján.

FILOZÓFIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Sztankó János

Titkár: Süveges Mihály

A Filozófiai munkabizottság 1993. évi munkáját, az egyre több problémát okozó gazdasági és személyi nehézségek ellenére is, a tervszerűség és az igényes tenniakarás jellemezte.

Első- és legfontosabb feladatként - felül lett vizsgálva, hogy kik azok a filozófiával foglalkozók, filozófiai oktatók, tudományos kutatók, akiknek az aktivizálására, összefogására a munkabizottsági munkában számítani lehet. Az 1993-as év végére a munkabizottság létszáma 26 fővel stabilizálódott. Ez a létszám azonban csak részben aktivizálható, mivel a munkahelyek egy része - a korábbi gyakorlattól eltérően - nem tudja fizetni a rendezvények-re történő utazások költségeit.

Nehézségeink ellenére az évi két munkabizottsági ülést sikerült megtartanunk, méghozzá úgy, hogy a munkabizottsági üléseket összekapcsoltuk valamilyen aktuális érdeklődésre számottartó filozófiai téma megvitatásával.

Jelentős és sikeres tudományos tanácskozást szerveztünk 1993. május 27-én Veszprémben a VEAB Székházban "Gazdaság-Erkölcs-Politika" címmel. Az elhangzott előadások anyagát önálló kiadvány formájában megjelentetjük.

Elhangzott előadások:

SZTANKÓ JÁNOS: Gazdaság-erkölcs-politika

BESZTERI BÉLA: Magyar átalakulás a külföld szemével

BERTALAN PÉTER: Magyar sors

CSABÓ CSABA: Német életfilozófiák és a mai magyar közgondolkodás

NAGY GYÖRGY: Vállalkozás és etika

TARR GYÖRGY: Erkölcs és jog a rendszerváltás időszakában

E tanácskozás megrendezésébe igyekeztünk bevonni más munkabizottságok tagjait is, mindenek előtt a Politikatudományi- és a Gazdasági és polgári jogi munkabizottságból. Természetesen mi is részt vettünk más rendezvényeken, pl. Esztergomban, a Tanítóképző Főiskolán, Veszprémben, a VEAB székházban, stb.

Elméleti tanácskozásaink színvonalának emelése és a kutatómunka jobb koordinálása, a tapasztalatok hatékony cseréje érdekében erősítettük kapcsolatainkat az MTA Pécsi Területi Bizottsága Filozófiai munkabizottságával. Az 1993. május 27-én Veszprémben tartott tanácskozásunkon két- a PAB régióhoz tartozó - filozófus is előadás megtartásával vett részt.

Nemzetközi tudományos tanácskozásokon előadásokkal történő részvételünk is bővült: 1993-ban a II. Nemzetközi Erkölcsfilozófiai konferencián már 2 előadást tartottunk, melynek anyaga német nyelven is kiadásra kerül.

Mindezek mellett munkabizottságunk tagsága igen aktívan vett részt az MTA IX. osztályának, az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakbizottságának, a TIT Veszprém Megyei Egyesületének közös rendezésében 1993. április 15-én megtartott "A gazdasági és társadalmi rendszerváltás folyamata és tendenciái" című tudományos tanácskozáson.

Mivel 1994-ben új akadémiai ciklus kezdődik, felkértük tagságunkat, hogy értékeljék eddig végzett tevékenységünket és írásban nyilatkozzanak az elnök és a titkár személyével kapcsolatban. Az e célból szétküldött 25 db "szavazólap"-ból 18 db-ot küldtek vissza. A válaszadók mind a 18 szavazólapon úgy nyilatkoztak, hogy a munkabizottság jelenlegi vezetését megbízatásában az új akadémiai ciklusra "megerősítik".

Az eddig elmondottak figyelembevételével megalapozottnak tűnik az a megállapítás, hogy a Filozófiai munkabizottság - a nehézségek és a gondok ellenére is - olyan szervező és koordináló tevékenységet folytatott, amely garanciát jelent az elkövetkező akadémiai ciklus eredményességére is.

GAZDASÁGI ÉS POLGÁRI JOGI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Vincze Imre

Titkár: Tarr György

A munkabizottság 1993. évben is munkaterv alapján, annak megfelelően működött. Három munkabizottsági ülést terveztünk, amelyeken az alábbi előadások hangzottak el:

áprilisban: **VINCZE IMRE**: Gondolatok a bírósági végrehajtásról

Korreferátum : **Bella Mária és Erdélyi Gyula**

májusban: **TARR GYÖRGY**: Az öröklés kérdései a társasági jogban

szepemberben: **PERMANNÉ POLÁK ZITA**: A nem vagyoni kártérítés elméleti és gyakorlati kérdései

A munkabizottság tevékenységében részt vesz néhány tudományos kutató, a többség azonban gyakorló jogászokból került ki. Az érdeklődők is elsősorban bírák, ügyvédek, jogtanácsosok. Ez meghatározta a munkaterv tartalmának kialakítását. A figyelem elsősorban az újabb jogalkotás által fevetett jogalkalmazási és jogértelmezési kérdések felé fordult. A jobbra gyakorlatias kérdések boncolgatása nagy érdeklődést váltott ki.

Az előadók színvonalas dolgozatokat készítettek, ezt mindig a meghívóval együtt postázni tudtuk. Így az összejövetelek lényegében élményt is nyújtó, igen tartalmas, néha kielezett vitaülést jelentettek mintegy három órában.

A VEAB pályázati kiírására egy dolgozat készült el, amelynek szerzője pályadíjban részesült.

A munkabizottság tagjai ma már egyre inkább vállalják a nyilvános közszereplést is. A Magyar Jog című szaklapban tanulmánnyal jelentkezett **TARR GYÖRGY**, **PERÉNYI ÖDÖN** és **ERDÉLYI GYULA**. **FERMANNÉ POLÁK ZITA** a dolgozata alapján előadást tartott az Igazságügyi Minisztérium továbbképző intézetében, Pilisszentkereszten.

KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Décsy Jenő

Titkár: Tárnok Ilona

1993-ban lezárult az 1992-ben megalakult Közgazdaságtudományi munkabizottság működésének első szakasza; Veszprémbe, illetve a Győrbe és Zalaegerszegre kihelyezett munkabizottsági ülések keretében a tagok megismerték egymás oktató- és kutatómunkáját és ezirányú jövőbeli törekvéseit.

A munkabizottság zalaegerszegi ülésével teljesült az 1992/1993-as munkaterv azon célkitűzése, mely kihelyezett munkabizottsági ülések keretében szolgálta az egyes intézmények oktatási tapasztalatainak kicserélését, illetve egymás kölcsönös megismerését. **TÓTH JÓZSEF**, a Pénzügyi és Számviteli Főiskola Zalaegerszegi Intézete igazgatójának tájékoztatóját hallgatták meg a jelenlevők, a főiskola oktató- és tudományos munkájáról. Az oktatásra és az oktatómunkán kívüli egyéb területekre kiterjedő részletes és érdekes beszámolóból kicsi (48 főállású oktató, jelenleg 480 nappali tagozatos hallgató, kiknek számát hamarosan 1000-re kívánják növelni, 1350 levelező hallgató, utóbbiakat Székesfehérvár, Veszprém, Szekszárd, Kaposvár, s később Nagykanizsa városokba kihelyezett tagozataikon oktatják), de szakmai munkája alapján a régióban és országosan elismert főiskolát ismerhettek

meg közelebről a jelenlévők, melynek végzett hallgatói nagyon keresettek, kivétel nélkül el tudnak helyezkedni. Az igényes munkát jelzik a magas felvételi pontszámok (nappali tagozaton 106, levelezőn 100), a korszerű és folyamatosan korszerűsített, a gazdaság szakemberigényéhez igazodó tantervek, melyek alkalmasak arra, hogy a végzett hallgatók közgazdasági egyetemeken (Budapest, Pécs, Miskolc) folytathassák tanulmányaikat, az idegen nyelvtanítás, melyben nincs kezdő, csak első évfolyamon felzárkóztató szint, melyet később szakosított nyelvi anyag követ, és C-típusú nyelvvizsgálóval zárul. Kiterjedt külföldi kapcsolataikat hallgatók és oktatók kölcsönös cseréje keretében is jól kihasználják továbbképzésre, szakmai gyakorlatok szervezésére, diplomadolgozat készítésre, ez utóbbi nem egyszer idegen nyelven készül. Nagyobb gondot jelent a tárgyi-technikai feltételek biztosítása (épületüket visszaigényelte az egyház), s az alacsony bérek (bruttó 20-25 ezer Ft), melyekkel nagyon nehéz a képzett fiatalokat oktatóként a főiskolán tartani. A Pénzügyi és Számviteli Főiskola Zalaegerszegi Intézetének szervezetátalakítási terveiben szerepel úgy az önállóodás (a budapesti Pénzügyi és Számviteli Főiskoláról való leválás), mind Észak-Dunántúli Egyetemi Szövetséghez (Sopron, Szombathely, Mosonmagyaróvár) való későbbi integrálódás gondolata, mely hatékonyabb lehetőségeket kínál az oktatómunkában a régió felsőoktatási intézményeivel. A résztvevőket az oktatással, a gazdasági ügyvezetéssel, a fejlesztési elképzelésekkel kapcsolatban minden érdekelte, valamennyien kérdeztek, illetve hozzászóltak az elhangzottakhoz. A Győrbe kihelyezett, kibővített munkabizottsági ülés keretében a "Korszerűsítési lehetőségek és törekvések a magyar közgazdasági felsőoktatásban" című téma aktuális kérdéseit vitatták meg tizenkét felsőoktatási intézmény képviselőinek részvételével.

A vélemények eredőjeképpen megfogalmazható:

1. A felsőoktatásnak - így a közgazdasági felsőoktatásnak is - nyitottnak kell lennie, ami az egyes intézmények közti átjárhatóságon (ez utóbbi tekintetében az intézményi autonómiát megőrző egységes kritériumrendszeren van a hangsúly) alapul elsősorban.

2. Tudomásul kell venni, hogy a verseny az oktatás szféráját is áthatja, melyet azonban nem kell feltétlenül az egyes intézmények falai közé behozni, hanem inkább a konfliktusok tompítására kell törekedni.

3. Az egyes felsőoktatási intézmények hosszabb távon csak akkor lehetnek sikeresek, ha egyedi vonásokkal rendelkeznek, valamilyen csak rájuk jellemző (vagy kevesek által kínált) szakképzést nyújtanak.

4. Valamennyi közgazdasági képzést folytató intézmény számára kínál hosszabb távon lehetőséget annak a generációnak a továbbképzése (piacgazdasági közgazdasági ismeretekkel való pótlólagos ellátás), amely koránál fogva ebből annak idején kimaradt.

A munkabizottság tagjai referátumokkal vettek részt a Gazdaság-, jog- és társadalomtudományi szakközvetítő bizottság 1993. áprilisában, Veszprémben megrendezett tudományos konferenciáján, melynek címe "A gazdasági- társadalmi rendszerváltás folyamata és tendenciái" volt, illetve szervezőként és lebonyolítóként (pl. szekcióelnökként) segítették azt.

A jövőben - továbblépésként - önálló munkabizottsági rendezvényeket (konferencia szervezése, ismert szaktekinetly meghívása munkabizottsági ülésre adott témában, közös kutatások vállalása) tervezzük.

MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDASÁGI VÁLLALATI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Várhelyi István

A munkabizottság mandátumi időszakának utolsó esztendeje a három éves programjában megtervezett célkitűzések, feladatok és időközben a VEAB által meghatározott tennivalók megvalósításával telt el.

A ciklus utolsó harmadában szervezetileg a munkabizottság kicsit megváltozott. A kialakult 36 fős létszám 1993. év végére 34-ben lett véglegesítve. Az újabb akadémiai ciklusra nyílt szavazással megválasztottuk a bizottság elnökét, alelnökét és új kolléga lett a bizottság titkára. Megerősítést nyertek funkciójukban a munkabizottság tisztségviselői. A tagok javaslatára a munkabizottság elnevezése: Mező- és erdőgazdálkodási munkabizottság névre változott.

A rendezvények száma csökkent, bár elegendő és megfelelő fórumokat tudtunk teremteni a kutatási eredmények nyilvánosságra hozatala céljából.

A munkabizottság 17 taggal vett részt a szakbizottsági keretben és a MTA IX. osztálya támogatásával szervezett áprilisi tudományos konferenciája (témája a gazdasági-társadalmi rendszerváltás volt). 6 bizottsági tag előadást is tartott. A vitában további 5 kolléga vett részt.

A munkabizottság kihelyezett tudományos ülést tartott szeptemberben Mosonmagyaróváron. Ezen az ülésen - amelyen 21 tag és 7 meghívott vett részt - Sipos Aladár akadémikus ismertette az új akadémiai törvénytervezettel kapcsolatos országgyűlési vitát, a tervezet tárgyalásának állását. Az ülésen megvitatták a PATE mosonmagyaróvári karán az ökonómiai oktatás reformjának egyes kérdéseit is. Az előadást VESZELI TIBOR, tanszékvezető egyetemi docens tartotta. Mindkét témában kérdések, hozzászólások hangzottak el, az előadásokat aktív vita követte, a résztvevők 41 %-a véleményt nyilvánított.

A VEAB pályázati kiírásra - bizottsági szakterületről két dolgozat érkezett be. A lektori elbírálások, szakbizottsági és VEAB alelnöki javasolatok alapján a VEAB jutalmazta a szerzőket; azok III. pályadíjban részesültek.

A tudományos továbbképzésben (január 5.) három bizottsági tag szerzett kandidátusi fokozatot. A munkabizottság tagjai közül hatan 8 alkalommal vettek részt a TMB bíráló bizottságaiban tagként, illetve opponensként. A munkabizottsági tagok egyharmadának van tudományos minősítése (két fő tudományok doktori és kilenc fő tudományok kandidátusi fokozattal rendelkeznek). Sok tag aktívan vett részt a kandidátusi disszertációk nyilvános vitáin.

Az ez évi publikációk száma - az eddigi felmérés szerint - meghaladja a tízet. Több cikk megjelenése folyamatban van, azokat a szak- és tudományos lapok rendszeresen leközlik. Három kiadványt adtak közre az év folyamán, amelyekben a tagok a konferenciákon elmondott előadásainak rövidített szövege jelent meg. A munkabizottság tagjainak egyharmada rendszeresen publikál.

A munkabizottsági tevékenységben továbbra is probléma, hogy akadozik a kutatási témák koordinációja. Sajnos elégtelenek, illetve igen szerények az anyagi lehetőségek. Az egyes rendezvényeken a tagok azért nem tudnak résztvenni, mert nincs biztosítva az útiköltségek elszámolásának lehetősége.

POLITIKATUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Beszteri Béla

Titkár: László József

Munkánkat az egyre romló anyagi feltételek ellenére, új tudományos kezdeményezésekkel, a társadalomtudományok országos és VEAB régióbeli összefogásával, új sponzorok felkutatásával 1993-ban is sikerült eredményesen végezni.

Munkabizottságunk kezdeményezte a tartalmi és szervezeti lebonyolítást, koordinálta az eddig legnagyobb tudományos értéket képviselő, a szakbizottság keretében, az MTA IX. osztályával és a TIT Veszprém Megyei Egyesületének közös rendezésében 1993. április 15-én Veszprémben megtartott "Gazdasági és társadalmi rendszerváltás folyamata és tendenciái" című konferenciát. Ezen munkabizottságunk tagjai közül 8 fő tartott korreferátumot. A konferenciakötet a Komfort Rt. anyagi támogatásával, **BESZTERI BÉLA** szerkesztésében jelent meg.

Munkabizottságunk szeptember 14-én tudományos ülésen megvitatta a "Javaslatok, elképzelések a rokon társadalomtudományok képviselőivel, a VEAB szak- és munkabizottságokkal való tudományos együttműködés fő irányai" című előterjesztést (előadó: **BESZTERI BÉLA**), és "A politikatudomány helyzete, fejlesztésének feladatai" című előadást (előadó: **SZILÁGYI ISTVÁN**). Itt született döntés arról, hogy 1994 áprilisában nemzetközi jövőkutatási konferenciát tartunk.

Májusban PAB-VEAB filozófus konferencián: "Gazdaság-erkölcs-politika", munkabizottságunk 3 tagja tartott előadást. A konferenciakötet a Komárom megyei önkormányzat anyagi támogatásával a közeljövőben megjelenik.

A PANNON Társadalomtudományi Kutató Műhely október 28-i mosonmagyaróvári konferenciáját a helyi felsőoktatás 175. évi jubileumán rendezte meg. Munkabizottságunk részéről ketten előadást, heten pedig korreferátumot tartottak.

A munkabizottság tisztújító ülésén nagy elismeréssel, érdemei kiemelésével búcsúzott eddigi titkárától, **LÁSZLÓ JÓZSEFTŐL**, megköszönve tevékenységét, aki továbbra is megmarad a szak- és munkabizottság tagjának. Megerősítették az eddigi elnököt, **BESZTERI BÉLÁT** tisztségében. Az elnök **NAGY GYÖRGY LÁSZLÓT** kérte fel a titkári teendők ellátására.

KÉMIAI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Speier Gábor

Titkár: Horváth Attila

A szakbizottság október 12-én tartott ülésén a szakbizottság és a munkabizottságok elnökei beszámoltak az elmúlt hároméves ciklusban végzett munkáról, és megtörtént a szakbizottsági tisztújítás. A szakbizottság elnökévé újból SPEIER GÁBORT, alelnökévé HORVÁTH ATTILÁT választották meg. A titkári tisztség ellátására BAKOS JÓZSEFET kérték fel.

A szakbizottság keretei között öt munkabizottság folytatja munkáját.

ÁTVITELI JELENSÉGEK ELMÉLETI ALAPJAI

MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Kotsis Levente

Titkár: Kristóf János

1993-ban a bizottság újjáalakult, melyet a tagok egy részének munkahelyváltozása, illetve egyéb körülmények tették szükségessé.

Az 1993-as év kiemelkedő eredménye volt a Martin Luther Egyetemmel (Halle-Wittenberg) való kapcsolatfelvétel. Az együttműködés tárgya aktív szenek alkalmazása szervesanyag-tartalmú szennyvizek tisztítására témakör.

IPARI BIOTECHNOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Marton Gyula

Titkár: Sisak Csaba

A munkabizottság tagjai egyetemi doktori, illetve kandidátusi házivédését munkabizottsági ülés keretében rendezi meg, meghívott vendégek jelenlétében. Ez évben három munkabizottsági ülést tartottak.

Augusztus 18-án tartott ülés az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézet tudományos tanácsa és a munkabizottság közös rendezvénye volt. Napirendjén SISAK CSABA: Fluidizációs bioreaktorok és modellberendezések hidrodinamikai és anyagátviteli jellemzőinek meghatározása című, tézisekben megfogalmazott kandidátusi értekezésének előzetes vitája szerepelt. Az ülés a dolgozatot a TMB-hez benyújthatónak ítélte.

A szeptember 23-i rendezvény első napirendi pontja COLIN WEBB, az University of Manchester Institute of Science and Technology professzora, Graphical Simulations in Bioengineering című előadása volt.

A biomérnöki kutatás nemzetközileg elismert képviselője érdekes példákat mutatott be a mikrobiális növekedésnek és a buborékoszlop reaktorok fázisáramlási viszonyainak grafikus szimulációjával kapcsolatban. Az előadás keretében élénk vita bontakozott ki, amelynek

színvonalát növelte, hogy a Debreceni Akadémiai Bizottság területéről több meghívott fermentációs szakember is részt vett az ülésen.

Az ülés folytatásaként **SZABÓ CSABA**: Penicillintartalmú fermentlevek direkt extrakciója című egyetemi doktori dolgozata került előzetes vitára. A dolgozatot az ülés egyetemi doktori cselekmény alakjaként benyújthatónak ítélte.

Az év utolsó munkabizottsági ülésére december 9-én került az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézetében, ahol az intézet tudományos tanácsával együtt megtartották **GUBICZA LÁSZLÓ**: Enzimkatalitikus észterezés szerves oldószerekben című tézisszerűen megfogalmazott kandidátusi értekezésének előzetes vitáját. Az ülés a dolgozatot a bírálókkal egyetértésben a TMB-hez benyújthatónak ítélte.

KATALÍZIS MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Rédey Ákos

Titkár: Kollár László

A munkabizottság az év folyamán két előadói ülést tartott. Február 5-én a Mössbauer-spektroszkópia fizikai alapjai és alkalmazása katalízisben témakörben **KUSZMANN ERNŐ** az ELTE Magkémiai Laboratórium és **LÁZÁR KÁROLY** az MTA Izotóp Intézet munkatársa voltak az előadók.

Március 25-én elhangzott előadás:

VÉRTES ATTILA: A Mössbauer-spektroszkópia néhány alkalmazása Buckminster-füllelén származékok platina-ón komplex katalizátorok vizsgálata.

KORRÓZIÓS MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Tomcsányi László

Titkár: Sarkadi Zoltán

A munkabizottság 1993-ban két előadói ülést szervezett. Első ülésükre május 20-án került sor, a VEAB székházban. Ezen az ülésen **VARGA KÁLMÁN** tartott előadást "Elektroszorpciós radiovoltageometriás vizsgálati eredmények acél és nemesfém elektródokon" címmel. Az előadást tartalmazó diszkusszió követte.

Második rendezvényükre október 27-én került sor a VEAB székházban. **WOLSEY O. BARNARD**, a Pretoriai Egyetem professzora "The composition of duplex stainless steels containing Ru after self passivation in non-oxidizing media" címmel tartott előadást.

A tisztújítás során a munkabizottság elnökévé **SALAMON TAMÁST** választották meg. A titkári teendők ellátására **KRISTÓF TAMÁST** kérték fel.

KŐOLAJ- ÉS GÁZIPARI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Koncz István

Titkár: Dallos Ferencné

A munkabizottság az év folyamán egy előadói ülést tartott Veszprémben, amelyen elhangzott ÁRPÁSSY MIKLÓS, MOL Rt. OGIL: "A geotermális energia hasznosításának jelenlegi és várható lehetőségei Magyarországon" című előadása. A geotermális energia hazai lehetőségeit illetően szélsőséges álláspontok kerültek a köztudatba. A MOL Rt. számára készített tanulmány alapján a geotermális energia hazai hasznosításának lehetőségei a túlzó állításokkal szemben szerényebbek ugyan, de a lehetőségek a jelenlegi állapothoz viszonyítva nagyok, és messze nem kimerítettek. Földtanilag három termálvíz-tároló típus látszik hasznosíthatónak: felsőpannon homokkő-tárolók, mezozoós karbonátos képződmények, paleozoós metamorf tárolókőzetek. A kitermelt fluidum visszasajtolhatósága szempontjából a felsőpannon tárolók kedvezőtlenebbek. Jelenleg a felsőpannon tárolókra telepített objektumokban a víz visszasajtolása igen kis mértékű, ami a jövőt tekintve - a környezetvédelem és a készletmegóvás szempontjából - megengedhetetlen. Az előadó kihangsúlyozta a geotermális energia hasznosításának erősen lokális jellegét, valamint azt, hogy a sikeres, gazdaságos hasznosításnak komplexnek, több-lépcsősnek kell lennie. A geotermális energia hazai hasznosítását - műszaki oldalról - előmozdíthatná olyan referencia-üzemek létrehozása, amelyek alapján megvalósíthatósági tanulmányokat lehetne készíteni a különböző tárolótípusokra vonatkozóan.

KÖRNYEZETTUDOMÁNYI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Szabó István

Titkár: Szeglet Péter

A szakbizottság az év folyamán több ülést szervezett, részt vett más szak- és munkabizottságok munkájában, és képviselte a VEAB-ot hazai és nemzetközi rendezvényeken. A szakbizottság 1993-ban a Hidrológiai- és vízi környezetvédelmi munkabizottsággal közösen szervezte szaküléseit.

Június 22-én Veszprémben, a Nemzetközi Láp- és Tőzegkutató Társaság Magyar Nemzeti Bizottságával tartottak együttes ülést, lápterületeink és tőzегvagonunk problémáiról. Az ülésen 11 előadás hangzott el, és képviseltette magát a finn székhelyű Nemzetközi Láp- és Tőzegkutató Társaság is. Az ülés határozatait emlékeztetőben összegezte, melynek legfőbb gondolata a lápterületek és a tőzегvagon védelme, gondos kezelése és használata.

Elhangzott előadások:

TÓTH ANDRÁS: A Nemzetközi Láp- és Tőzegtársaság és Magyar Nemzeti Bizottságának tevékenysége

ÁGH PÁL: Tőzегvagon készletünk és az azzal való gazdálkodás

MÁTÉ FERENC: Lápterületek mezőgazdasági, környezetvédelmi problémái

SZABÓ ISTVÁN: A magyarországi lápok botanikai kutatása

KÁRPÁTI LÁSZLÓ: A Hanság és a Fertő

SONNEVEND IMRE: A Balaton-felvidék lápjainak természetvédelmi kérdései

SZINETÁR CSABA: Két újonnan védett nyílvánított láprét Veszprém megyében

BALÁZS JÚLIANNA, TÓTH ANDRÁS, KISMÁNYOKI TAMÁS, TUITTILA H.: A keszthelyi láp minőségváltozása és következményei

SZEGLET PÉTER: A kommunális szennyvíz lápi elhelyezésének tapasztalatai

POLYÁK KLÁRA, BÓDOGH ILDIKÓ, HLAVAY JÓZSEF: Nehézfémionok ionformáinak meghatározása balatoni üledékekben

Októberben a Hidrológiai és vízi környezetvédelmi munkabizottsággal és a Berlieni Műszaki Egyetem szakembereivel közösen megtartották a "Nádaskutatás-nádpusztulás-nádvédelem" szimpoziumot Keszthelyen.

Elhangzott előadások:

SZABÓ ISTVÁN, SZEGLET PÉTER: Beszámoló a magyarországi nádkutatásról

H.J. SUKOPP: A berlini Havel nádasainak ökológiája, veszélyeztetettsége és védelme

A. RIPL: Nádas ökológiai modellek kutatása

Október 15-én és 16-án került sor a Középdunántúli Természetvédelmi Igazgatóság és a szakbizottság rendezésében, a Balaton-felvidék Nemzeti Örökségpark előkészületeinek bemutatására egy terepbejárással összekötött, két napos konferenciára, Veszprémben.

Elhangzott előadások:

SONNEVEND IMRE, SEREGÉLYES TIBOR: Általános tájékoztató a jövődő nemzeti parkról

SZABÓ ISTVÁN: A Keszthelyi-hegység növényzeti értékei

SZEGLET PÉTER: A Keszthelyi-öböl és a Kisbalatoni-öblözlet vízi, mocsári és lápi növényzete

KOVÁCS J. ATTILA, TAKÁCS BÉLA: A Káli-medence peremvidékeinek növényzete. A Tapolcai-medence tanuhegyeinek ökológiai és természetvédelmi problémái

SEREGÉLYES TIBOR: Káli-medence láprétjei

TAKÁCS BÉLA, KOVÁCS J. ATTILA: A Sümeg-tapolcai hát dolomitkőzetének botanikai értékei

FUTÓ JÁNOS: Földtani és geomorfológiai természeti értékek a Balatoni Nemzeti Örökségpark területén

Szeptember 27-i tisztújító ülésén a szakbizottság értékelte munkabizottságai tevékenységét. A szakbizottsági döntés értelmében, az új akadémiai ciklusban öt munkabizottság működik keretei között tovább. A Településtudományi és Regionális és területfejlesztési munkabizottság, ez utóbbi néven összevonásra került. A tisztújítás során elnökké SZABÓ ISTVÁNT, alelnökké RECHNITZER JÁNOST választották meg. A szakbizottság titkárává HUNKÁRNÉ ZEMANKOVICS MÁRTÁT kérték fel.

HIDROLÓGIAI ÉS VÍZI KÖRNYEZETVÉDELMI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Szabó István

Titkár: Hunkárné Zemankovics Márta

A munkabizottság - a szakbizottsággal szorosan együttműködve - a lárterületek és a tőzvegnyon problémáit, és a nádaskutatás, nádpusztulás, nádvédelem kérdéseit megvitató tudományos ülések megrendezésében vett részt.

KÖRNYEZETJOGI ÉS KÖRNYEZETGAZDASÁGI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Tarr György

Titkár: Bense László Erik

A munkabizottság az év folyamán két előadói ülést és egy tisztújító ülést tartott.

Az előadói üléseken elhangzott előadások:

DOMBI ÉVA: Tájékoztató a hazai és külföld környezetvédelmi jogszabályokról, a törvényelőkészítő munkáról

PAPP SÁNDOR: Tájékoztató a környezetvédelem aktuális hazai kérdéseiről

KÖRNYEZETTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Hlavay József

Titkár: Balogh István

A munkabizottság az év folyamán három tudományos ülést szervezett. Március 22-én a MHT Vízkémiai és Víztechnológiai Szakosztályával közösen előadói ülést rendeztek, amelyen 9 előadás hangzott el, 60 szakember jelenlétében.

Elhangzott előadások:

MERÉNYI ENDRE: A vízminőség kérdései a VEAB régióban

SULÁK VINCE: Szennyvíziszap kezelésének és felhasználásának tapasztalatai

KOVÁCS ATTILA, RAUSCHENBERGER JENŐ: Szennyvíztisztítási technológiák és műveletek

KÁRPÁTI ÁRPÁD: Biológiai szennyvíztisztítás térhódítása az élelmiszeriparban

WELTHER KÁROLY: Fermanex vízelőkészítő eljárás

HÓDI MÁRTA: Ivóvizet szennyező komponensek komplex eltávolítása ioncserés és adszorpciós módszerekkel

FODOR PÉTER: Az atomspektroszkópia problémái a vízanalízisben

BORSZÉKI JÁNOS: Dúsítási technikák vizek toxikus elemeinek meghatározásánál

POLYÁK KLÁRA, HLA VAY JÓZSEF: Foszfátionok adszorpciója vizekből Al_2O_3 adszorbensen

Május 20-21-én az MTA Spektrokémiai munkabizottságával közösen szerveztek tudományos ülést, amelyen két kandidátusi disszertáció házivédésére, a "környezetvédelem analitikája" című tantárgy hazai egyetemeken történő oktatási tapasztalatai megvitatására és a Veszprémi Egyetemen folyó atomspektroszkópiai kutatások ismertetésére került sor.

Megvitatott kandidátusi disszertációk:

CSIKÓSNÉ HARTYÁNI ZSUZSANNA: Röntgenfluoreszcens spektrometriás módszer használata ásványok kötésviszonyainak és nyomelemtartalmának meghatározására

HALMOS PÁL: Nyomelem elválasztás és mintaelőkészítés spektrokémiai vizsgálatokhoz

Elhangzott előadások:

SZILVÁSSY ZOLTÁNNÉ, GERGELYI GÁBOR: Lézergerjesztéses fluoreszcencia üregkatódos atomizációval

NÉMETH CSABA, SOMLAI JÁNOS, TÓTH JÓZSEF: Elválasztási folyamatok tanulmányozása kezelt és kezeletlen poliuretán habokon

BORSZÉKI JÁNOS, HALMOS PÁL: Néhány speciális mintaelőkészítési módszer atomspektroszkópiai meghatározásokban

GELENCSÉR ANDRÁS, SZÉPVÖLGYI JÁNOS, HLA VAY JÓZSEF: Tapasztalatok a GC-ESD (elemspecifikus detektor) műszeregyüttessel

KRIVÁCSY ZOLTÁN, HLA VAY JÓZSEF: Diffúz FT-IR alkalmazása mennyiségi elemzésre

HLA VAY JÓZSEF, POLYÁK KLÁRA: Miért "speciation"?

POLYÁK KLÁRA, HLA VAY JÓZSEF: Atomabszorpciós módszerek alkalmazása toxikus hulladékok vizsgálatában

December 9-én a munkabizottság, a MKE Veszprémi Csoport Analitikai Szakosztályával közösen rendezett tudományos és tisztújító ülést a VEAB székházban.

Elhangzott előadások:

MOLNÁR ÁGNES: Nehézfémek légköri ülepedése Magyarországon

SOMORJAI TÜNDE: Immissziós mérőhálózat működése Veszprém megyében

SURÁNYI PÁLNÉ, BALOGH ISTVÁN: Tőzegégés környezeti hatásai a Dunántúlon

GELENCSÉR ANDRÁS, KISS GYULA, HLAVAY JÓZSEF: Diffúziós mintavételi eljárás a környezet állapotának felmérésére

ERDŐS JÓZSEF, HORNYÁK MARGIT: Hulladékégetőkből származó füstgázok dioxintartalmának meghatározása

OLÁH BÉLA, VADÁSZ ISTVÁN, HÁMORI ANDREA: Környezettoxicológiai vizsgálatok a nemzetközi követelményrendszerekben

REGIONÁLIS ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Rechnitzer János

Titkár: Szörényiné Kukorelli Irén

A bizottság működése 1993-ban kiegyensúlyozottan és a munkatervnek megfelelően alakult, félévente rendeztek egy-egy ülést.

Április 13-án "Nagyvárosok a Felső-Dunántúlon" címmel szimpóziumot szerveztek Győrött, a Városházán. A vitaindítót a bizottság tagja, s egyben a Megyei Jogú Városok Szövetségének elnöke, Balsai István, Székesfehérvár polgármestere tartotta. A rendezvényre nemcsak a bizottság tagjait, hanem Felső-Dunántúl nagyvárosainak polgármestereit és főépítészeit is meghívták. Így válhatott a szimpózium tudományos és gyakorlati vélemények ütköztetésének hasznos fórumává. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a nagyvárosok léte és működése térszerkezet formáló erejű.

A bizottság október 11-én Sopronban megtartott ülését nemzetközi rendezvénné szélesítette, s ez programjában is tükröződött. Az ülés témája: "A határmenti együttműködés és a határokon átnyúló területi tervezés". A meghívott és a meghívást elfogadott vendégeink között volt a burgenlandi területfejlesztés képviselője, valamint Szlovénia Területfejlesztési Minisztériumának képviselője. Az elhangzott előadások és a határ két oldalát képviselő hozzászólások, kiegészítések és vélemények együttesen tették hasznossá a rendezvényt.

TERMÉSZETVÉDELMI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Czimmer Gyula

A munkabizottság 1993-ban más szakmai bizottságokkal rendezett közös munkaülést. Általános az a tapasztalat, hogy rendezvényeiknek nem nagy a látogatottsága. Ennek oka elsősorban gazdasági jellegű. A különböző munkahelyek egyre kevesebb gépkocsihasználatot engedélyeznek, vasúton pedig körülményes a rendezvény helyének megközelítése.

Társrendezőként szervezte meg a munkabizottság a Kitabel Pál Középiskolai Biológiai Tanulmányi Verseny országos döntőjét, április 23-25. között, Mosonmagyaróváron. A középiskolás versenyzők lakóhelyük környékének aktuális környezet- és természetvédelmi problémáiról tartottak igen értékes - színes diavetítéssel egybekötött - kiselőadásokat.

MATEMATIKAI ÉS RENDSZERELMÉLETI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Blickle Tibor
Titkár: Szeifert Ferenc

Januári felolvasó ülésünket a Matematikai munkabizottsággal közösen szerveztük, az alábbi előadásokkal:

HORVÁTH JENŐ: Állandó görbületű terek geometriája

SZÉKELY SÁNDOR: A sávhatárolt függvények néhány érdekes tulajdonsága

Ugyanezen összejövetelen alakítottuk ki a szakbizottság évi munkatervét.

Társszervezői voltunk a hagyományos megrendezésre kerülő Műszaki Kémiai Napok '93 rendezvénynek (az MTA Műszaki Kémiai Bizottságával, illetve az MTA Műszaki Kémiai Kutatóintézzettel közösen, Veszprém, április 27-29). Plenáris előadás keretében az MTA Műszaki Kémiai Bizottsága munkabizottságainak képviselői, a "Műszaki Kémia fejlődési irányai" témakörben tartottak vitaindítót. Ezenkívül a konferencián 22 előadást és 7 poszter összefoglalót tartottak, illetve 60 posztert mutattak be. A konferencia zárásaként élénk ke-rekasztal vita alakult ki a plenáris előadások témájában. Szakbizottságunk az MTA Vegyi-pari Rendszertechnikai Munkabizottsággal közösen, egy munkaanyagot is összeállított "Az alap- és alkalmazott kutatás, valamint a fejlesztés helyzete és fejlődésének fő irányai a vegyipari folyamatirányítás, valamint a vegyipari folyamatszintézis és tervezés területén" címmel. Ezt egyes munkabizottságaink is feldolgozták. A vita eredményeképpen ajánlások is születtek az alábbiak szerint:

A modern vegyipar fejlődési sajátosságainak következtében, az integrált és rugalmas technológiák elterjedésével, a minőségi, biztonsági és környezeti szempontok előtérbe kerülésével, az információ termelési tényezővé válásával a vegyipari rendszertechnika fokoza-tosan stratégiai jelentőségűvé válik a világ és Magyarország vegyipara számára.

A magyar vegyipari rendszertechnikai alap kutatások kielégítő fejlődése érdekében javasoljuk, hogy

1. kerüljön sor a magyarországi kutatási és fejlesztési potenciál felmérésére,
2. szelektív támogatásban részesüljenek a tématerületen eredményesen működő, erős egyéniségek köré csoportosult iskolák,
3. a támogatási rendszer motiválja a nemzetközi és hazai kooperációt.

Végül javasoljuk, hogy a vegyipar fejlesztése szempontjából stratégiai jelentőségű vegyi-pari folyamatszintézis, tervezés és irányítás területén az alap- és alkalmazott kutatás, vala-mint a fejlesztés integrált támogatására egy OTKA-KMÜFA közös nyílt koordinált célpá-lyázat kerüljön meghirdetésre.

Októberi ülésünkön **GYÖRI ISTVÁN**, a Veszprémi Egyetem Matematikai és Számítás-technikai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára tartott bemutatkozó előadást "A dif-ferenciálegyenletek alkalmazási lehetőségei" címmel. **BLICKLE TIBOR**, a szakbizottság elnöke is ekkor számolt be az eltelt három év munkájáról, az előzetes egyeztető tárgyalások eredményeként ekkor fogadtuk el az új időszakra vonatkozó szakbizottsági struktúrát, illet-ve az új tisztségviselőket. Lényegeset illető változás a munkabizottságok szintjén következett

be. A szakbizottság keretei között a továbbiakban hat munkabizottság folytatja tevékenységét.

Az év során két jelentősebb - programon kívüli - neves előadók által tartott előadás társ-szervezői voltunk.

Elhangzott előadások:

C.A. FLOUDAS (Princeton University, U.S.A.): Global Optimization of Non-Linear Problems: Theory, Computations and Applications,

R. LUUS (University of Toronto, Canada): Iterative Dynamic Programming: A practical Approach to Optimization

VEAB Tudományos Alapítványának segítségével sikerült megjelentetnünk az 1992. szeptemberi nagyszerű felolvasó ülésünk anyagát.

MATEMATIKAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Horváth Jenő

Titkár: Gróf József

A munkabizottság - a Számítástudományi munkabizottsággal közösen - az előző évekhez hasonlóan, két alkalommal tartott két napos ülést a régió más-más felsőoktatási intézményében. Januári ülésünket Veszprémben tartottuk.

Elhangzott előadások:

MIHÁLYKÓ CSABA: Explicit és implicit módszerek a golyósmalmi őrlés egyik esetében
SZÉKELYNÉ KIRKOVICS MAGDOLNA: A gange-elmélet és a variációszámítás kapcsolatáról

MOLNÁR EMIL: Díszítések és minták algoritmikus kérdései

ÓDOR PÉTER: A QUATTRO PRO 4. O statisztikai lehetőségei

HORVÁTHNÉ TEMESVÁRI ÁGOTA: Egy diszkrét-geometriai probléma

KALMÁR JÁNOS: A domborzat szerkezeti vonalainak meghatározása rácsbázisú digitális terepmodell alapján

SLEZÁK BERNÁT: Egy jobboldali-inverz függvénytételel R^n -ben

SZÓCS HUBA: Sztochasztikus folyamatok analízis

Januári ülésünk második napján tartotta felolvasó ülését a szakbizottság is, amelyen a két munkabizottság tagjai is részt vettek.

Júniusban, Mosonmagyaróváron, a Számítástudományi munkabizottsággal közösen megrendezett ülésen áttekintettük a két munkabizottság helyzetét. HORVÁTH JENŐT megbíztuk azzal, hogy a régió matematika tanszékeivel közösen alakítson ki közös javaslatot, a régió matematikusainak hatékonyabb összefogására. Ennek alapján három munkabizottság kialakítására tettünk javaslatot. Ezek: a Geometriai és algebrai-, a Matematikai analízis és alkalmazásai-, a Számítástudomány és alkalmazott matematika munkabizottságok. A munkabizottságok megszervezése azóta megtörtént.

RENDSZERSZERKEZETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Csukás Béla

A Rendszerszerkezeti munkabizottság 1993. szeptember 20-22. között tartotta hagyományos Bozsoki Szemináriumát. Az ülés témája "A modellezés, a folyamatirányítás és a szintézis (tervezés) fejlődésének főbb irányai" című kérdéskör szabad megvitatása volt. A témakör "bozsoki" diszkussziójának igénye az MTA Vegyipari Rendszertechnikai munkabizottsága április 16-i ülésén merült fel, ahol az idő hiányában sok nyitott kérdés maradt. A "bozsoki" diszkusszió minden formáságtól mentes, szabad szakmai vitát jelent, ahol a résztvevők sokszor a vita alakulásától függően térnek ki "előkészített" hozzászólásaik valamelyikére. A korreferátumok egy jó része spontán, és az előadások alatt is gyakorlatilag kötetlen "hozzászólási és belszólási" lehetőség van.

A résztvevők kézhezkapták a Vegyipari Rendszertechnikai munkabizottság ülése nyomán készített összefoglalót. A szakmai vita főleg a szintézis/tervezés témakörre terelődött, ahol két különböző műhely alakult ki a munkabizottság hatókörében: egy matematikai programozási és egy mérnöki evolúciós megközelítés.

Igazságtalanság lenne formális előadókat és előadásokat kiemelni, hiszen a bozsoki program lényege, hogy a jelenlevők többsége szóhoz jut. Mindez nagyon tanulságos a munkabizottság munkáját megújító fiatal kollegák számára.

A munkabizottság a következő periódusra megerősítette a jelenlegi elnököt tisztében. A titkári posztra az elnök VARGA KÁROLYT kérte fel.

Az év egyéb tervezett feladataira rátérve, a munkabizottság tagjai a hagyományoknak megfelelően részt vettek a Műszaki Kémiai Napok konferencián. A "Cybernetic structures" témakörben tervezett workshop előkészítését 1994-re halasztottuk.

SZÁMÍTÁSTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: László Zoltán

Titkár: Jakál László

A munkabizottság rendezvényeit a Matematikai munkabizottsággal közösen tartotta meg.

VÁLLALATKIBERNETIKAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Kovács Zoltán

Titkár: Füstös János

A munkabizottság a Veszprémi Egyetem Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszékével és a Ráció Kutatási és Szervezési Gmk-val közösen megrendezte az "Emberi tőke és vállalati kultúra" című konferenciát.

Elhangzott előadások:

BENEDEK ANDRÁS: Szakképzéspolitikai és gazdaság

- KULCSÁR SÁNDOR:** Emberi erőforrásmenedzsment, szervezeti kultúra, vállalati alkalmazkodóképesség
- VERESS JÓZSEF:** A gazdaságpolitika infrastruktúrája
- VASS JUDIT:** Külföldi vagy helyi menedzserek?
- KERÉKES PÉTER:** Kiken múlik a vállalat sikere?
- TELKES JÓZSEF:** Személyzeti tanácsadás és személyzeti szolgáltatások Magyarországon (Fejlesztés tapasztalatok)
- VARGA LAJOS:** Minőség és az emberi tőke összefüggései
- BENCSIK ANDREA:** Humán erőforrás és megbízhatóság
- GYÖKÉR IRÉN:** Emberi erőforrások megjelenítése a vállalati információs rendszerben
- MEYER DIETMAR:** Endogén technikai haladás
- MIHALIK ISTVÁN:** Nobel-díjas közgazdászok és az emberi tőke
- SOMOGYI FERENC:** Az emberi tőke és az emberi tényező
- KOVÁCS ZOLTÁN:** A szimuláció szerepe az emberi erőforrásfejlesztésben
- JÓZSA LÁSZLÓ:** Az emberi erőforrás-menedzsment szerepe a marketingben
- CSABAI TAMÁS:** Gondolatok a humán erőforrás gazdálkodásáról a Veszprém megyei vállalatoknál.

MŰSZAKI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Lakner József

Titkár: Kocsis Zsuzsanna

A szakbizottság tevékenységének középpontjában ebben az évben is a régió műszaki fejlesztésével kapcsolatos kérdések álltak. Lehetőségeihez képest megpróbálta elősegíteni, hogy szorosabb kapcsolat alakuljon ki a műszaki eredményeket előállítók és felhasználók között, beleértve a potenciális felhasználókat, a kis- és középvállalkozásokat is.

Első rendezvényünket - közösen a Közlekedéstudományi munkabizottsággal - május 10-én Győrben tartottuk, amikor egy szakmai nap keretében megismerkedtünk a közlekedés és távközlés fejlesztésének koncepcióival, különös tekintettel a Világkiállításra.

A második rendezvényünk a "Műszaki fejlesztés és a vállalkozások" című ankét volt november 18-án, amit közösen szerveztünk a MTESZ Fejér Megyei Szervezetével és a Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvánnyal. Az ankét célja az volt, hogy áttekintse a műszaki fejlesztés jelenlegi helyzetét és lehetőségeit, különös tekintettel a megváltozó tulajdonosi és finanszírozási viszonyokra. A meghívott előadók:

GULÁCSI GÁBOR helyettes államtitkár, BOTTKA SÁNDOR helyettes államtitkár, az OMFb alelnöke, PROHÁSZKA JÁNOS akadémikus, az MTA Műszaki Tudományok Osztálya elnökhelyettese; GINSZTER JÁNOS egyetemi tanár, GTE elnöke, HORVÁTH ISTVÁN elnök vezérigazgató, DUNAFERR; MINÁROVITS JÁNOS igazgató, ALBA-COMP, BRUCE G. JAKOBSON igazgató, FORD, JAN C. ROODENBRUG igazgató, PHILIPS. Előadásaik átfogták a terület teljes spektrumát, a műszaki fejlesztési eredmények előállítóitól a felhasználókig, ezen belül is a középvállalatoktól a külföldi tulajdonban lévő vállalatig. Mind az előadások, mind az azokat követő hozzászólások, viták várhatóan elősegítették egy újfajta gondolkodás megindulását, szemlélet kialakulását, amely segítségével a műszaki fejlesztés ismét megtalálja a helyét a megváltozott viszonyok között.

A harmadik rendezvényünket az Északdunántúli Ipari és Kereskedelmi Kamara közös szervezésében december 8-án tartottuk a VEAB székházban. Az előadássorozat témája az ISO 9000 szabvány bevezetésének hazai helyzete, annak szükségessége, az azzal kapcsolatos lehetőségek voltak. Az egész régióból érkezett szakemberek jó áttekintést kaptak az említett szabvány bevezetésével kapcsolatos műszaki, szervezési, kereskedelmi és jogi kérdésekről.

A Műszaki szakbizottság tisztújító ülését október 4-én tartotta, ami a szakbizottság elnöki teendőinek az ellátásával továbbra is LAKNER JÓZSEFET bízta meg, míg alelnöknek LÁSZLÓ ALFRÉDOT választotta. A szakbizottság titkára KOC SIS ZSUZSANNA. A szakbizottság határozatot hozott a Metallurgiai és a Plazmatechnológiai munkabizottságok összevonásáról Metallurgiai munkabizottság néven, melynek vezetésével és újraszervezésével SZIKLAVÁRI JÁNOST, a műszaki tudomány doktorát bízta meg.

ALUMÍNIUMIPARI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Baksa György

Titkár: Szücs Ferenc

AZ Alumíniumipari munkabizottság vezetése 1993. évre két előadásorozatot tervezett be, melyből az elsőt a programnak megfelelően, az április 28-i tervezett időpontban lebonyolította. A 6 előadásból álló rendezvény során a résztvevők átfogó képet kaptak az alumíniumiparág korán sem rózsás helyzetéről, valamint mindennapi problémáiról.

Szó volt a szerkezetváltás lehetőségeiről az Ajkai Alumíniumipari Kft.-nél, az Ajkai Formaöntöde minőségbiztosítási helyzetéről, az alumíniumhulladék feldolgozásáról és hasznosításáról az átalakuló magyar gazdaságban, valamint az alumíniumötvözetek vizsgálatairól, kompozit anyagok fejlesztési lehetőségeiről.

A minőségi követelményeknek való megfelelés, a minőségbiztosítás a jelen egyik legfontosabb kihívása és a válság egyik túlélésének alapvető eszköze. Éppen ezért határozta el a bizottság, hogy a másik tervezett rendezvény-helyett - mivel a szintetikus zeolitok előállításával és alkalmazástechnikájával foglalkozó rendezvény ütemezése 1994-re aktuálisabbnak tűnt - a Magyar Minőség Társaság ajkai csoportjával közösen minőségbiztosítási szakmai napot szervez. Ezen a napon került sor többek között az Ajkai Formaöntöde TÜV-CERT tanúsítványának átadására, ill. az üzletágnál végzett több éves minőségbiztosítási munka lezárására is.

GÉPÉSZETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Timár Imre

Titkár: László Alfréd

A munkabizottság 1993-as tevékenysége a korábbi évek gyakorlatának megfelelően alakult. Az első nagyszabású rendezvényünk keretében, május 18-án, szakmai előadással egybekötött ismertetést tartott RÁCZ JÓZSEF, az INA Gördülőcsapágy Kft. képviseletében "INA csapágyak a gyakorlatban" címmel. A nagyszámú résztvevő elméleti alapossággal megismerkedett a csapágyak kiválasztása és alkalmazása során felmerülő feladatokkal, problémákkal.

A termékminősítéssel és engedélyeztetéssel kapcsolatos problémákról és feladatokról tartott érdekes előadást Keszthelyen H.GANZELMEIER, az (BBA Fachgruppe Anwendungstechnik igazgatója) "Termékminősítés és engedélyezési, elismertetési eljárások Európában" címmel.

Az MTA MŰKKI-vel kialakult együttműködés keretében angol nyelvű előadást tartott 1993. szeptember 7-én A.M. KERKHOF professzor (Eindhoven University of Technology) "Scale up of fluid bed driers" címmel.

Rendezvényeinken viszonylag nagyszámú és érdeklődő hallgatóság vett részt.

HIDROGÉNIPARI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Pázmány József

A munkabizottság 1993-ban egy rendezvény tartott. Március 29-én "A hidrogénipari alapanyag és energiahordozó szerepének növekedése" címmel rendeztünk konferenciát. Ezt a konferenciát a Kereskedelmi és Iparkamara közreműködésével valósítottuk meg. A konferenciáról a sajtó is tudósított.

Az említett rendezvényeken kívül több alkalommal folytattak a munkabizottság tagjai egymással és más szakemberekkel megbeszéléseket.

Felvettük a kapcsolatot a Magyar Napenergia Társasággal egy közösen működtetni szándékozott klub létrehozása és egyéb közös programok ügyében. Kapcsolatfelvételt kezdeményeztünk a közelmúltban a Nemzetközi Hidrogénenergetikai Társasággal.

A munkabizottság mindösze 1.5 éves fennállására való tekintettel, a bizottság megújítására eddig nem tettünk intézkedést, azt változatlan összetétellel és vezetéssel működtetjük a következő ciklusban is.

HULLADÉKHASZNOSÍTÁSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Tamás Ferenc

Titkár: Vécsi Barnabás

A munkabizottság több nemzetközi konferencia társrendezője volt 1993-ban:

1. 1993. március 2-11: Veszprémi Környezetvédelmi Kiállítás és Konferencia.
2. 1993. május 5-7: Balatonszéplaki Nemzetközi Vízügyi Konferencia
3. 1993. szeptember 7-9: Siófoki Országos Környezetvédelmi Konferencia

A munkabizottság más szervezetekkel közösen néhány nemzetközi utazást is szervezett, amelyek a szomszédos Ausztriába irányultak, és olyan nemzetközi kiállításokat, vásárokat céloztak meg, amelyek a hulladék-, illetve másodnyersanyag hasznosítással, a hulladék feldolgozásával, ártalmatlanításával foglalkoztak:

1. Június 4-én a MTESSZ-szel és a Veszprémi Egyetemmel közös szervezésben mintegy 20 érdeklődő utazott a grazi Technova Szakkiállítás és Szakvásárra, ahol a másodnyersanyagokkal és környezetvédelemmel foglalkozó szekciót tekintettük meg.

2. Július 15-én a Másodnyersanyaghasznosítók Országos Egyesületével közös szervezésben a Bécs melletti Simmering-i hulladéklerakót és feldolgozót látogattuk meg.

3. Október 21-én az Ipar a Környezetért Alapítvány támogatásával, többen látogatást tettek a Bécsi UTEC-ABSORGA kiállításon.

November 24-én a munkabizottság a VEAB székházban tartott ülést. Ezen az ülésen TAMÁS FERENC, a munkabizottság elnöke áttekintette az 1977-es megalakulás óta eltelt időszakot, majd bizottsági tagságának megtartása mellett lemondott elnöki funkciójáról. Ezen az ülésen számolt be CSETÉNYI LÁSZLÓ, fiatal egyetemi kutató, a Skóciában eltöltött tanulmányútja során kapott főbb eredményeiről, a radioaktív hulladékok cementbe ágyazásának előnyeiről. Végül a munkabizottság jelenlévő tagjai egyhangú szavazással KUN-SZABÓ TIBORT választották a munkabizottság új elnökének, aki rövid programbe-

szédben ismertette elképzeléseit a munkabizottság további munkájáról, majd felkérte a korábbi titkárt, **VÉCSI BARNABÁST**, a titkári teendők ellátására, aki a megbízatást elvállalta.

Az év végéig terjedő időszakban az újonnan választott elnök levélben fordult a munkabizottság tagjaihoz, hogy a további munkában való részvételi szándékukat erősítsék meg. Ezt a tagok 1994. január 5-ig megtették.

KÖZLEKEDÉSTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Hegedüs Gyula

Titkár: Bikás Ernő

Munkabizottságunk 1993. évben két ülést tartott. Első ülés időpontja: május 10. Helye: Széchenyi István Főiskola, Győr. A tanácskozás témája: "A közlekedés és a távközlés a Világkiállítás szolgálatában".

Az ülésen a következő előadások hangzottak el:

KARATSAY ZOLTÁN: A Világkiállítás előkészítésének jelenlegi helyzetéről és a Világkiállítással kapcsolatban várható közlekedési feladatokról

ARATÓ BALÁZS: A főváros közlekedésének a Világkiállításra történő felkészítéséről

GAÁL ISTVÁN, PLACHY SÁNDOR, JAKAB GYÖRGY, KÉKI ERVIN: A vasúti közlekedés, az országos közúthálózat, a személyhajózás, valamint a távközlés legfontosabb fejlesztési feladatairól

RECHNITZER JÁNOS: A regionális, innovációs lehetőségeikről az EXPO-val kapcsolatban.

Az előadásokhoz korreferátumok csatlakoztak. A korreferátumok, a kérdések és hozzászólások főként a Világkiállítás belső közlekedésével foglalkoztak, illetőleg az egyes alágazati fejlesztések részterületeit, valamint az alágazati kapcsolatokat elemezték. A tanácskozást összefoglaló értékelés zárta.

Második ülés időpontja: 1993. október 10. Helye: Széchenyi István Főiskola, Győr. A tanácskozás témája: "Közlekedés fejlesztésének finanszírozási kérdései".

Az ülésen elhangzott előadások, korreferátumok:

SCHARLE PÉTER: A közlekedési fejlesztések finanszírozása

HOLNAPY LÁSZLÓ: Az útalap felhasználásának stratégiai és technikai

NAGY BÉLA: A Budapest-hegyeshalmi vasútvonal rekonstrukciója és finanszírozása

NÁDAS PÉTER: A Pozsony-gönyüi Dunaszakasz hajózási viszonyainak javítása és a Győr-gönyüi közforgalmú kikötő létesítése. A finanszírozás nehézsége

KÁLMAN GÁBOR: A helyi és helyközi közúti közlekedés járműparkjának rekonstrukciója és finanszírozása

MOLNÁR JÓZSEF: Járműpark rekonstrukció és finanszírozás a **VOLÁN** Egyesületsnél

BIKÁS ERNŐ: A közlekedési felsőoktatás, mint emberi beruházás finanszírozása

A Közlekedéstudományi munkabizottság az ezévi második ülésén beszámolót hallgatott meg a területi akadémiai bizottságok tisztújítási kérdéseiről, valamint megtárgyalta a munkabizottság részleges megújításának kérdéseit is.

MŰSZAKI FIZIKAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Banizs Károly

Titkár: Méray László

A munkabizottság három alkalommal ülésezett. Januárban a bizottság tagjai felmérték a szakterület helyzetét a saját munkahelyükön és a régióban, amiről beszámoltak. Megállapították, hogy a fizikakutatás jelenleg szinte teljes mértékben az oktatási intézményekre korlátozódik. A nagyvállalatok közül kevés van abban a helyzetben, hogy műszaki fizikai kutatásokat finanszírozzon. A külföldi tulajdonosok fejlesztéseikben ezen a területen nem támaszkodnak a magyar szakemberekre. A bizottság tagjai saját szakmai fejlődési lehetőségeiket is értékelték.

Áprilisban Székesfehérváron a városi önkormányzattal és az Eötvös Loránd Fizikai Társulattal közösen került megrendezésre a Lánzos Kornél Emlékülés. A meghívott előadókon kívül a munkabizottság néhány tagja is beszámolt kutatási eredményeiről.

Decemberben Veszprémbe az elnök számolt be a bizottság munkájáról. Ezt követően került sor a tisztújításra. Felmerült a szakterület kiszélesítésének gondolata is. Több fizikus bekapcsolódna a munkabizottság munkájába, ha annak tevékenysége nem korlátozódna a műszaki fizikára. Határozat született arról, hogy az új elnök - **MÉRAY LÁSZLÓ** - kezdeményezi a név megváltoztatását és megvizsgálja új tagok felvételének lehetőségét.

Az év során a munkabizottság felvette a kapcsolatot a Grazi Egyetem fizika karával. Megállapodtak abban, hogy közös tudományos üléseket szerveznek Grazban és Veszprémbe.

PLAZMATECHNOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Brájer László

Titkár: Hédai Lajos

A munkabizottság egy tudományos ülést tartott szeptember 9-én a VEAB székházban "A plazma általános alkalmazási lehetősége a hulladék feldolgozásban" címmel.

A Metallurgiai és a Plazmatechnológiai munkabizottságokat a szakbizottság Metallurgiai munkabizottság néven összevonva működteti tovább.

SZILIKÁTTECHNOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Juhász A. Zoltán

Titkár: Kotsis Leventéné

Szeptember 17-én a munkabizottság és a VE Szilikátkémiai és Technológiai Tanszék közös rendezésében **RAPPENSBERGER MARIANNA** "Cordierit-típusú üvegek kristályosodása" című egyetemi doktori értekezésének munkahelyi vitáját rendezte meg. A házivédés diszkussziójának végső következtetése az volt, hogy apróbb hibák kijavítása után a dolgozat beadható egyetemi doktori cím elnyerése céljából.

Október 22-én A. MAMALIS, az Athéni Műszaki Egyetem tanszékvezetője, kerámiai anyagok nem konvencionális formázása címmel tartott előadást, amelyet kerekasztal beszélgetés követett.

November 5-én került sor a Szilikástechnológiai munkabizottság tisztújító ülésére JUHÁSZ A. ZOLTÁN elnök egyéb fontos elfoglaltsága miatt a további megbízatást nem vállalta. A munkabizottság tagjai titkos választással KOTSIS LEVENTÉNÉT választották meg a munkabizottság elnökének, titkárának az elnök HASZNOSNÉ NEZDEI MAGDOLNÁT kérte fel. A választással egybekötött ülésen hangzott el CSETÉNYI LÁSZLÓ: "Radioaktív hulladékok elhelyezése cementbe" című előadása.

November 29-től december 10-ig a munkabizottság és a VE Szilikátkémiai és Technológiai Tanszéke meghívására P. HELLMOND (Martin-Luther Egyetem Halle-Wittenberg doktorandusza) előadást tartott a benyújtandó doktori disszertációja témájából: "Foszfortartalmú zománcok korróziója" címmel. Az előadást élénk vita követte, amelyben néhány kiegészítő mérést javasoltunk a disszertáció végleges benyújtása előtt.

NYELV- ÉS NEVELÉSTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Orosz Sándor
Titkár: Lappints Árpád

Az őszi tisztújítás során OROSZ SÁNDOR egyéb elfoglaltsága miatt leköszönt szakbizottsági elnöki tisztségéről. A szakbizottság elnökének FEHÉR IRÉNT, alelnökének SZABÓ GÉZÁT választotta meg, a titkári feladatok ellátására újból LAPPINTS ÁRPÁDOT kérték fel.

ALKALMAZOTT NYELVÉSZETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Bárdos Jenő
Titkár: Tóthné Kurtán Zsuzsa

A munkabizottság - többnyire társrendezőként - az év folyamán négy rendezvényt szervezett.

Februárban országos alkalmazott nyelvészeti kerekasztal beszélgetésre került sor Veszprémben "Az angol- és idegennyelv szakos tanító, tanárjelöltek alkalmazott nyelvészeti és vele kapcsolatba hozható alkalmazott pszicho- és szociolingvisztikai képzése; a képzés tartalma és gradúálása" címmel.

Áprilisban NÉMETHNÉ HOCK ILDIKÓ tartott előadást egy munkabizottsági ülésen "Tesztfűpusok és teszteredmények a tanulási folyamat tükrében" címmel.

Októberben az Angoltanárok Nemzetközi Egyesületének magyarországi tagozatával és a Veszprémi Egyetemmel közös rendezésben "Hagyomány és megújulás: változó értékek a közép-európai angol nyelvtanításban" témában rendeztek nemzetközi konferenciát.

Decemberben munkabizottsági ülésen a Veszprémi Egyetem Nyelvi Intézetével közös rendezésben került sor KURTÁN ZSUZSA "Szaknyelvi tantervek összeállításának kérdései" című kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára.

KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Tóth Gyula
Titkár: Dömötör Lajosné

A munkabizottság az 1993. évi munkatervében szereplő mindkét rendezvényt megtartotta. Április 22-én Szombathelyen, a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtárban rendezett konferencián az EKZ németországi könyvtárellátó cég ismertette tevékenységét, valamint a Baker and Taylor és a T.C. Farries könyvtárellátó intézmények mutatták be szolgáltatásaikat. A konferencián a VEAB tagokon kívül a dunántúli régió valamennyi nagy könyvtárának képviselői is részt vettek.

Decemberben 6-án Székesfehérváron a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban könyvtártörténeti konferenciára került sor, a megyei könyvtár elődje, a városi könyvtár alapításá-

nak 100 éves évfordulója alkalmából. A konferencián - nagy érdeklődés mellett - 6 igen szép, színvonalas könyvtártörténeti témájú előadás hangzott el.

Elhangzott előadások:

TÓTH GYULA: A közművelődési könyvtárak, a megyei könyvtárak eszmetörténeti problémái

MURÁNYI LAJOS: Egyesületi könyvtárak a reformkori Fejér vármegyében

KOMLÓSI JÓZSEF: Polgári olvasókörök Székesfehérváron a dualizmus korában

KÉGLI FERENC: 100 éves könyvtár Székesfehérváron

VOIT KRISZTINA: "Vár állott: most kóhalom". Magán- és közgyűjteményeink sorsa a II. világháborúban és az azt követő néhány esztendőben (1944-1949).

HEGEDŰS ÉVA: Mozaikok a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár történetéből (1952-1992.).

NEVELÉSTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Fehér Irén

Titkár: Frisch Gyula

A munkabizottság az 1993. évre vonatkozó munkaterv alapján tevékenykedett. A munkatervben meghatározott feladatokat túlnyomórészt teljesítette, illetve az áthúzódó, több évre érvényes általános feladatok megoldását megkezdte vagy éppen folytatta.

Az általános feladatok közül jónak értékelhető a tudományos fórumok, rendezvények szervezése, ahol bemutatásra kerülhettek az új kutatási eredmények. A munkabizottság törekedett a régióban folyó pedagógiai kutatások számbavételére, a munkakapcsolatok kialakítására.

A konkrét feladatok teljesítésével kapcsolatosan megállapítható, hogy a munkabizottság eredményesen dolgozott. Ezek az eredmények az alábbiakban foglalhatók össze:

1. A munkabizottság folyamatos tagrevíziója megtörtént. Az év végére megállapíthatóvá vált a tényleges tagsági viszony. Így bizonyos névleges, de minden aktivitást nélkülöző tagsági viszonyt megszüntettek. Ugyanakkor növelték a tagság létszámát az eddigiekben bevált módon: a felvételüket kérők felolvasással, korreferátummal bizonyították a felvételi kérelem szakmai megalapozottságát. Továbbra is fennálló probléma a régióhoz tartozó egyes felsőoktatási intézmények oktatóinak távolmaradása.

2. Az év folyamán két jelentősebb rendezvényük volt. Április 15-én szakmai tanácskozást rendeztek a VI. Nevelésügyi Kongresszus előkészítésének jegyében a pedagógusképzésről. E tanácskozás közös rendezvény volt a MPT Veszprém megyei tagozatával, valamint a Veszprém megyei Pedagógiai Intézettel, amelyen igen jelentős számban vettek részt a tagokon kívül mások is.

A munkabizottság a felolvasó ülését november 25-én tartotta.

Elhangzott:

SALLAI ÉVA: A tanári mesterség taníthatósága és tanulhatósága.

3. A rendezvények is mutatják, hogy kapcsolataikat igyekeznek kiterjeszteni más szakmai fórumokkal történő együttműködés formájában. A közös rendezvények jól beváltak.

4. Bár a kiírt pályázatokon résztvevők száma valamelyest emelkedett, még mindig kevésnek bizonyult a munkabizottsághoz tartozó szakmai területhez kapcsolható pályázat.

5. A VEAB tisztújításának folyamatában a munkabizottság vezetésében nem történt személyi változás.

NYELVTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Szabó Géza

Titkár: Molnár Zoltán

A munkabizottság 1993-ban folytatta nyelvöldrajzi-szociolingvisztikai kutatásait a VEAB régióban, illetőleg a hozzájuk kapcsolódó hungarológiai vizsgálatait a magyar nyelvetérület nyugati térségében.

Mindezt a szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékével és a Magyar Nyelvtudományi Társaság nyugat-magyarországi csoportjával összehangoltan végezték. Bekapcsolódtak annak a hangtani konferenciának a megszervezésébe, amelyre a pedagógusjelöltek Kazinczy-versenyének idei országos döntője mellett került sor április 15-17. között, Szombathelyen. További szombathelyi rendezvényeik keretében PÉNTEK JÁNOS tanszékvezető egyetemi tanár (Kolozsvár) május 5-én, a szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán előadást, illetőleg tudományos megbeszélést tartott etnolingvisztikai, nyelvjárás-szemantikai témáról.

November 8-10. között VÖÖ ISTVÁN egyetemi docens (Kolozsvár) öt előadás keretében fejtette ki az erdélyi nyelvjáráskutatás kérdéseit.

Munkakapcsolataik révén számos rendezvényen vettek részt. Az I. nemzetközi dialektológiai és geolingvisztikai kongresszuson április 26 és 29 között nyolc tagjuk tartott előadást angol, francia, német és olasz nyelven. A Miskolcon ugyanebben a hónapban sorra került III. alkalmazott nyelvészeti konferencián két, a szeptemberi "Borostyánút" szimpozionon (Szombathely) egy, az októberi hatodik élőnyelvi konferencián (Budapest) két tagtársuk szerepelt előadással.

Több kötet kiadását is gondozták. 1993. június elején jelent meg a nyugat-magyarországi kutatások műhelymunkáit tartalmazva "A Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének Kiadványai" című sorozat első darabjaként a SZABÓ GÉZA által szerkesztett Magyar Dialektológia-Stilisztika című tanulmánykötetük.

Egy kiegészítő jellegű anyag kivételével nyomdakész állapotban van a III. dialektológiai szimpozion kötete. VÉGH JÓZSEF tiszteletére szánt emlékkönyv pedig szerkesztés alatt áll.

A tervezett két kandidátusi munkahelyi vita megtörtént. Az egyikre (BOKOR JÓZSEFÉ) 1993 márciusában, a másikra (MOLNÁR ZOLTÁN) decemberben került sor.

Figyelmet fordítottak az utánpótlás-nevelés szempontjából is fontos tudományos diákköri találkozókra, a szombathelyi főiskola házi rendezvényén kívül a XIX. Országos Diákköri Konferencia opponensi és zsűrizési munkálataiban is részt vettek. Legutóbb pedig - az ismeretterjesztő munkára is odafigyelve - munkatársaik vállalták a magyar nyelv hete Vas megyei rendezvénysorozata előadásainak megtartását.

ORVOSTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: István Lajos

Titkár: Ónodi István

A szakbizottság 11 munkabizottsága és a Klinikai kutatási munkabizottság keretei között működő Diabetes munkacsoport önállóan, illetve más tudományos bizottságokkal, társaságokkal közösen tartotta rendezvényeit, ankétjait, továbbképzéseit, amelyeken több száz előadás hangzott el. Az év folyamán a szakbizottság megtartotta felolvasó ülését.

Elhangzott előadások:

BALOGH ZOLTÁN: Porckárosodás - kénanyagcsere

Feladatok és lehetőségek a rheumás -mozgásszervi betegellátásban

TARJÁN JENŐ: Tájékozódás, specializálódás és szintézis - 30 év a szívbetegség szolgálatában

A szakbizottság a TMB megbízásából két kandidátusi értekezés munkahelyi vitáját szervezte meg.

BARTA MIKLÓS: Modern képalkotó módszerek a szem- és szemüreg kóros folyamataiban - az echográfia és komputertomográfia néhány kérdése

OLÁH ATTILA: Interust okozó pancreasbetegségek sebészi kezelése

A tisztújítás során a szakbizottság elnökévé **ISTVÁN LAJOST**, alelnökké **SIMON KOR-NÉLT** választották meg. A titkári tisztség ellátására újból **ÓNODI ISTVÁNT** kérték fel.

GYÓGYSZERÉSZETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Mohay Jenő

A munkabizottság az év folyamán két ülés szervezésében vett részt. Márciusban a Veszprém megyei Csolnoky Ferenc Kórház tudományos tanácsával és az onkohaematológiai munkabizottsággal közösen rendeztek tudományos ülést a VEAB székházban.

Elhangzott előadások:

BORVENDÉG JÁNOS: Daganatos betegségekben szenvedők fájdalomcsillapítására alkalmazott gyógyszerek

EMBERY-ISZTIN DEZSŐ: Percutan kivitelezhető eljárások daganatos betegek fájdalomcsillapításában

BORSI MÁTÉ: A tumoros betegek gyógyszeres fájdalomcsillapítása

MOSKOVITS KATALIN: Folyamatos subcutan fájdalomcsillapítás . Antiemeticus kezelés Zofran-nal

A második munkabizottsági ülésen gyógyszertárak privatizációjáról tartott **SZABÓ TAMÁS** tárca nélküli miniszter egy tájékoztatást.

KARDIOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Böszörményi Ernő

Titkár: Veress Gábor

A munkabizottság az év folyamán két ülést szervezett. A márciusi, Veszprémben rendezett ülésen elhangzott előadások:

CSILLAG J.: A pajzsmirigy és a szív

KORÁNYI L.: A molekuláris genetika prevenciósi lehetőségei az ichaemias szívbetegségben

VERESS G., SZABADOS GY.: Modern pacemaker terapia és reális lehetőségeink

BORS J., SZÉLES M.: A carotis sinus hyperaesthesias és szindromás betegek ellátása, gondozása

SZABÓ P. és munkatársai: Részlegesen mentett infarctusos betegek residualis stenosisának megközelítése

SZEILER A. és munkatársai: Választott paraméterek predictív értéke heveny ischaemia syndromás betegek kombinált kezelésében

BENYÓ I., SZLÁVI J., LANG ZS., VINCZE K.: Pentoneovenosus shunt és infectív endocarditis

UDVARDY T., VÖLGYI Z.: EKG-regeneráció szívinfarktus után

A Sopronban megtartott tisztújító ülésen a leköszönő elnök helyére **TARJÁN JENŐT** választotta meg a munkabizottság. A titkári teendőket ellátására újból **VERESS GÁBORT** kérték fel.

KLINIKAI KUTATÁSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Varga László

Titkár: Rednik András

A munkabizottság az Orvosi mérés és számítástechnikai munkabizottsággal közösen tudományos ülést rendezett "Új horizontok a nefrologiában" címmel, Veszprémben.

A munkabizottság keretei között, a **VÁNDORFI GYŐZŐ** vezetésével működő Diabetes munkacsoport sikeres kerekasztal konferenciát szervezett októberben, Várpalotán.

A munkabizottság decemberi, Veszprémben, a Magyar Gasztroenterológiai Társasággal közösen rendezett ülésén az alábbi előadások hangzottak el:

G. KIRCHEIS: Pathogenesis of hyperammonemia and hepatic encephalopathy in cirrhotic patients

H. BECKMANN: Diagnosis and assessment of hepatic encephalopathy

GÓGH Á.: A hepaticus encephalopathia kezelése

MUNKAEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TOXIKOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Mészáros István

Titkár: Vernerné Rácz Ilona

A munkabizottság az év folyamán két rendezvényt szervezett. Márciusban a NITROKÉMIA Rt. üzemegészségügyi és műszaki kollektívájával közösen vitatta meg a növényvédőszer gyártásban dolgozóakra ható kockázati tényezőket.

A munkabizottság júniusban tartott ülésén a növényvédőszer forgalmazásáról, felhasználásáról, monitorozásáról és a velük kapcsolatos intézkedésekről volt szó.

A munkabizottság június 29-i ülésén elhangzott előadások:

PESZTICIDEK FELHASZNÁLÁSA, FORGALMAZÁSA VAS MEGYÉBEN, PREVENTÍV FELADATOK

SZÜCS LÁSZLÓ, ÁNTSZ Vas Megyei Intézete, Szombathely

A szerző a növényvédőszer felhasználás higiéniés helyzetét Vas megyében az 1992-ben végzett felmérés adataiból kiindulva elemzi, összehasonlítva országos adatokkal (szer típusok felhasználás szerinti megoszlása; forgalmazott növényvédőszer forgalmi kategóriák szerinti megoszlása). A megyei peszticid felhasználásból levonható fontosabb következtetések:

- a vizsgált egységekben a növényvédőszer felhasználás csökkent;
- a gyomirtószer adja a növényvédelmi tevékenység fő részét mind mennyiségileg és szerféleségben;
- ugyanakkor kedvező toxikológiai és közegészségügyi szempontból, hogy a felhasznált gyomirtó és gombaölőszer 12, illetve 6 %-a tartozott erős mérgező - mérgező kategóriákban;
- a rovarirtószerknél 77 %- az erős mérgező - mérgező kategóriákban felhasznált peszticid.

Ennél fogva az orvosi vizsgálatok e szercsoportban, ezen belül az enzim meghatározás és a kellő időben elvégzett kontroll vizsgálat kiemelt jelentőséggel bír a dolgozók monitorizálása szempontjából.

Forgalmazás tekintetében megjelentek az új tulajdonformák. A tárolás körülményei nem ideálisak, de a forgalmazók szakmai képzettsége tekintetében a helyzet elfogadható. A nagyüzemek átalakulása a növényvédelem szakmai irányítására, kézbentartottságára negatív hatást gyakorol. Ugyancsak kedvezőtlenül befolyásolja a foglalkoztatottak egészségvédelmét a nem megfelelő egyéni védőeszköz biztosítás.

Vas megyében bejelentett növényvédőszer mérgezés, szerves foszforsavészter eredetű fokozott expozíció nem volt, de az országos adatok ismertetésével a szerző a mérgezéseket előidéző szerfajtákra és nem szokásos bejelentett foglalkozási munkakörökre hívja fel a figyelmet.

A teljesség igénye nélkül a preventív teendők között felveti a genetikai károsodást előidéző/reprodukciót veszélyeztető szerek lakossági forgalmazásának megszüntetését és a felvilágosítás fontosságát. Az enzim meghatározásokon kívül a higiéniés laboratóriumi vizsgálatok mindennapi gyakorlatává kell tenni a levegő és dermális expozíció mérést.

NÖVÉNYVÉDŐSZER FORGALMAZÁS ÉS FELHASZNÁLÁS VESZPRÉM MEGYÉBEN. PREVENTÍV TEENDŐK MEGHATÁROZÁSA KOLONICSNÉ TÓTH TÜNDE, ÁNTSZ Veszprém Megyei Intézete, Veszprém

Az elmúlt évek a növényvédőszer kereskedelemben is jelentős változást hoztak. Korábban az előállított peszticidek útja a gyártótól a felhasználóig, mondhatjuk egyenes volt. Ma a gyártótól, kiszerezőtől a felhasználóig rengeteg csatornán keresztül juthat el a növényvédőszer, amely ennek következtében a hatóságok előtt nem mindig ismert és gyakran ellenőrizhetetlen.

Egyre többen foglalkoznak nagykereskedelmi tevékenységgel, főként Kft. formában, ahol nincs, gyakran hiányzik az előírt felsőfokú növényvédelmi képesítésű dolgozó tényleges tevékenysége, valamint nincs mindig biztosítva az 1988. évi növényvédelemlről szóló 2. tvr. által előírt veszélyes anyagokra vonatkozó szállítás szabályainak a megtartása. Gondot okoz, hogy a nagykereskedelmi tevékenységre az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium adja ki az engedélyt az FM jóváhagyásával, de sem a helyi növényvédelmi, sem a közegészségügyi hatóságnak nincs beleszólása, sőt nem is mindig jut a tudomásunkra, hogy kik kaptak ilyen engedélyt.

Tekintettel arra, hogy a peszticidek nagy kiszerezésben lényegesen olcsóbbak, ezért ez sok vállalkozót arra ösztönöz, hogy így vásároljon és kiszereztesse vagy kiszerezje a szert. Ennek következtében fordulhat elő nem megfelelő csomagolású és hiányos feliratozású, tájékoztató nélküli növényvédőszer forgalomba kerülése, valamint az esetlegesen illegálisan működő kiszerezők jelenléte, vagy a túlmunkában is kiszerezést végzők nem megfelelő gyakorlatú orvosi alkalmassági vizsgálata. Az EC készítmények kiszerezőinél pedig szükséges lenne a vívőanyagként szolgáló oldószer (pl. xilol) expozíció vizsgálata is, amely veszélyessége meghaladhatja a hatóanyagét.

Veszprém megyében a jelenleg működő 75 növényvédőszert árusító kétharmad része az utolsó 5 évben nyílt. Az ÁFÉSZ, KOMFORT boltok helyett magán vállalkozások jöttek létre, esetenként családi és baráti Kft, BT formájában, több esetben családi házban, vagy annak udvarán. Gyakran a mezőgazdasági cikkekén kívül oda nem illő árukat (pelenka, kozmetikumok, játékok, stb.) és élelmiszert (cukor, étolaj, rizs, gyümölcs, zöldség) is próbálnak árusítani.

A peszticidek árusítását változatos alapképzettségű (öntő, gépkocsivezető, röntgen aszisztens, stb.) végzettségűek végzik, akik közül a legtöbben csupán a 20 órás alapfokú közegészségügyi tanfolyamot végzik el, ahol 2 órát hallanak a peszticidekről. Így a sokszor megdöbbentően hozzá nem értő vásárlók felé tájékoztatást, szaktanácsadást nem tudnak adni. Mindössze 10 felsőfokú növényvédelmi végzettségű szakember (középfokú nincs), 5 más mezőgazdasági (főiskola, középiskola) képesítésű, valamint több vegyész mérnök foglalkozik a kiskereskedelemmel.

Kaotikus helyzet uralkodik a II. forgalmazási kategóriájú szerek eladóinál megkövetelendő és megkövetelhető szakmai végzettség tekintetében, és megkérdőjelezzük, hogy a 80 órás tanfolyam elvégzése elengedő-e az ilyen szerek árusításához, főként, ha az az alapkövetelmény a tanfolyam elvégzéséhez, hogy a jelentkező ne legyen analfabéta.

Az árusítók orvosi alkalmassági vizsgálaton való részvétele megfelelő.

A növényvédelemlről szóló rendeletek egyértelműen szakképesítéshez kötik a peszticidek felhasználásának lehetőségét a szolgáltatások során. Ez mégsem teljesül minden esetben,

mert pl. a traktoros vállalkozók kiváltják a vállalkozói igazolványukat és elkezdnek dolgozni. Sem a növényvédelmi, sem a közegészségügyi hatóságoknak nincs tudomása róluk. A legtöbbször orvosi alkalmassági vizsgálatok és szakképesítés, vagy ilyen szakember felügyelete nélkül végzik szolgáltatásaikat.

Egyre kevesebben igénylik a felsőfokú növényvédelmi szakemberek tudását, szaktanácsát.

Általánosan elmondható, hogy a permetezési naplót egyre többen vezetik a piaci ellenőrzéseink tapasztalatai alapján.

Mind a kereskedelem, mind a felhasználás során keletkezett kiürült göngyölegek elhelyezésének problémája jelentkezik. 2 l-es térfogatig ugyan a szervezett szemétszállítás keretein belül megoldható a megtisztított csomagolóanyag elszállíttatás, de az nincs szabályozva, hogy hányszor 2 l-et lehet így a kukába tenni, és nem tudni, hogy ez milyen környezet szennyezéssel jár majd. A lejárt szavatossági idejű peszticidek megsemmisítését sem lehet tudni, mennyien vállalják, és ki fogja az illegális utat (elásás, stb.) választani.

Preventív teendők az alábbiak lennének:

- megfelelő jogi szabályozás,
- szigorú ellenőrzések,
- hatóságok szoros együttműködése,
- zárt technológiák,
- ismeretterjesztő előadások (gyártók részéről is),
- megfelelő szakmai képesítés,
- orvosi alkalmasság,
- megfelelő csomagolás,
- újságcikkek.

ORVOSI MÉRÉS ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Horváth Mihály

Titkár: Mohay Jenő

A munkabizottság az év folyamán három rendezvényt szervezett. Február 26-án az orvosi, gyógyszerészeti kutatás-menedzselés program keretében két előadás hangzott el:

PAKSY ANDRÁS: Szempontok a célszerű kísérlettervezéshez, különös tekintettel a későbbi statisztikai kiértékelésre

HORVÁTH MIHÁLY, NÉMETH LÁSZLÓ: Jel-analízisbe, imaging-programba beépített számítástechnikai elemek

Április 7-én, a Klinikai kutatási munkabizottsággal közösen rendezték meg ankétjukat "Új horizontok a nefrológiában" címmel.

Elhangzott előadások:

NAGY JUDIT: Krónikus vesebetegségek prognózisát befolyásoló tényezők

TÓTH TIBOR: Morfometriai vizsgálatok jelentősége glomerularis megbetegedéseken

KULCSÁR IMRE: A vérnyomás-szabályozás humoralis tényezőinek vizsgálata krónikus haemodialízisben részesülő vesebetegeken

A júniusban megrendezésre kerülő tisztújító ülésen tudományos előadások is elhangzottak:

SCHUMANN BÉLA: Tumor-marker vizsgálatok BykRIA-kal

KERTÉSZ LÁSZLÓ és munkatársai: Érrendszeri és mozgásszervi betegeken szerzett tapasztalataink a MDA-meghatározás fajlagosságá tételére.

RHEUMATOLÓGIAI ÉS BALNEOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Balogh Zoltán

Titkár: Insperger Antal

A munkabizottság rendezvényeit a Magyar Rheumatológusok Nyugat-dunántúli Szekciójával közösen rendezte. Egy-egy tudományos ülésen megvitatásra került a fürdők rehabilitációs szerepe és népegészségügyi hatásai, a természetgyógyászat helye a medicinában, (feltételei, szabályozása), a többször operált ágyéki gerinc szindróma, a reumatoid arthritis okozta craniocervicalis elváltozások sebészi kezelése. Kerekasztal értekezleteket rendeztek az immunológia és a spondylodiscitisek diagnosztikája, klinikai terápiája témakörökben.

December 10-én elhangzott: BALOGH ZOLTÁN, SZEKERES LÁSZLÓ: "Az RA gyulladásozó koncepció és az osteoporosis jelen állása a barcelonai Rheuma Világkongresszus tükében és a haemoterápia" című előadása.

SPORT- ÉS MOZGÁSBIOLÓGIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Györi Pál

A munkabizottság 1983-tól - megalakulásától - 1993 őszéig a VEAB Orvostudományi szakbizottságán belül Sport- és mozgásbiológiai munkabizottság néven működött. A VEAB székházban 1993. október 29-én megtartott munkabizottsági ülésen a tagság egybehangozóan foglalt állást a Sporttudományi munkabizottság elnevezés mellett. Ezzel egyidőben megfogalmazták határozott állásfoglalásként, hogy a munkabizottság az MTA Veszprémi Területi Bizottság Orvostudományi szakbizottságán belül, a korábbi években kialakított hosszútávú program szerint működik tovább. Tudományos és kutatási tevékenységének középpontjában továbbra is az iskolai testnevelés és sport hatékonyságának (óvodától az egyetemig) vizsgálata, koordinálása áll. A további témaköröket: 1. az ifjúság, sport szabadidő; 2. a sportteljesítmény fokozás, terhelhetőség sportélettani alapja; 3. prevenció és a rehabilitáció mozgásos módszerei; 4. testkultúra helytörténeti kutatások alkotják.

A munkabizottság taglétszáma 1993-ban nem változott. Tagrevízióra 1994-ben sor kerül, de létszámnövelésre nem törekszik.

A munkabizottság 1993-ban két ülést tartott. Az elsőt január 20-án Sopronban, óvodások és kisiskolások szomatikus nevelése témában tartották, és itt fogadták el a munkabizottság 1993. évi munkatervét és vitatták meg az 1992. évi beszámolót. A második ülésre október 29-én, Veszprémben került sor, ahol a névváltozás és a 11 éves működés értékelése szerepelt a napirenden.

A Nyomdában van és rövidesen megjelenik az "Óvodások, kisiskolások szomatikus nevelése" című tanulmánykötet, melyben 22 előadás adnyaga szerepel.

A munkabizottság tagjai hozzávetőlegesen 60 előadást tartottak különböző hazai és nemzetközi konferenciákon több mint 50 tanulmányt jelentettek meg, és elkészült három összefoglaló tudományos munka. MEZŐSZENTGYÖRGYI LÁSZLÓ a VEAB által kiírt pályázaton III. díjat kapott.

A munkabizottság 1993. október 29-én tízéves működését összegező, országos szintű ülést rendezett a VEAB székházban. A rendezvény fő előadója NÁDORI LÁSZLÓ professzor volt, aki kiemelkedő érdemeket szerzett a munkabizottság megalakulásánál. Az öt régió Sporttudományi munkabizottságának elnökei, titkárai jelenlétükkel tisztelték meg az egy évtizedes megalakulást ünneplő rendezvényünket.

A munkabizottság kapcsolata jó a VEAB elnökségével, az Orvostudományi szakbizottsággal, a regionális sporttudományi munkabizottságokkal és példaértékű együttműködése az OTSH-MTSTT elnökségével és több szakbizottságával (különösen az edzéselméleti, pedagógiai, szociológiai, iskolai testnevelés- és sport szakbizottságokkal).

A régióba tartozó felsőoktatási intézmények testnevelés tanszékeivel gyümölcsöző együttműködés, szoros szakmai kapcsolat jött létre az elmúlt tíz év alatt.

A munkabizottság tevékenységét 1993-ban is kiemelten segítette az OTSH-MTSTT elnöksége és az alkalmanként jelentkező programok sikeres megoldásához is mindig találtak megértő támogatókra.

TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: Éri István

Titkár: Nagybákay Péter

A szakbizottság 1993-ban is 7 munkabizottsága keretében végezte tevékenységét. Az szakbizottság szeptemberi tisztújító ülésén elnökké újból ÉRI ISTVÁN, alelnökké KÖRNYEI ATTILÁT választották meg. NAGYBÁKAY PÉTER leköszönt szakbizottsági titkári megbízatásáról, amelyet közmegelegedéssel, két évtizeden át ellátott. A szakbizottság elnöke JÁRÓ MÁRTÁT kérte fel a titkári teendők ellátására.

ARCHEOMETRIAI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Borszéki János

Titkár: Járó Márta

Az 1992. évi felolvasóülés folytatásaként - Számítástechnika a régészetben - 1993 tavaszán a munkabizottság tagjainak közreműködésével megrendezésre került a Magyar Nemzeti Múzeumban a második ilyen témájú összejövétel, "Múltunk jövője 93" címmel.

A számítógépes archeometriai adatbázis kiépítése elindult az ARCHEOCOMP Egyesület számítógépén, az Archeometriai munkabizottság egyik tagjának, T. BÍRÓ KATALINNAK az irányításával és a munkabizottság tagjainak közreműködésével. Az adatok egyik fontos forrása a munkabizottság által kiadott Archaeometrical Research in Hungary című kötet. Az ott közölt archeometriai vizsgálati eredmények betáplálása folyamatban van.

Az Iparrégészeti munkabizottsággal közösen megrendezték felolvasóülésüket Budapesten.

Az Iparrégészeti munkabizottsággal közösen elkészítették az Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató anyagát, de a kinyomtatásnak egyelőre nincsenek meg az anyagi feltételei.

A munkabizottság tagjai, a korábbi évekhez hasonlóan, sok természettudományos vizsgálatot végeztek különböző múzeumoknak, előadást tartottak hazai és külföldi konferenciákon, cikkeket publikáltak hazai és külföldi kiadványokban.

IPARRÉGÉSZETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Gömöri János

Titkár: Költő László

Megszerkesztésre került az Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató, angol összefoglalója is elkészült, kiadására azonban anyagi nehézségek miatt, várhatóan csak a jövő év elején kerülhet sor.

Az iparrégészeti lelőhelykataszter munkálatainak adatbeviteli része befejeződött Sopronban, a kiadáshoz további anyagi eszközök megteremtésére lesz szükség.

Tovább folytatták az iparrégészeti objektumok és leletek anyagvizsgálatát, ezen belül a mágneses kormeghatározás pontosabbá tételét célzó méréseket és az összetételvizsgálókat. A Kaposvárott működő röntgenemissziós analízátor fenntartása továbbra is OTKA támogatással történt.

Iparrégészeti objektumok kutatását és a kísérleti régészet jelenlegi állását bemutató felolvasó ülést rendeztek áprilisban Sopronban.

A munkabizottság több tagja részt vett és előadást tartott a Magyar Nemzeti Múzeumban "Múltunk jövője 93" címmel az informatika és a számítógép régészeti- és egyéb múzeológiai alkalmazásáról rendezett konferencián.

Az Archeometriai munkabizottsággal közös előadói ülést november második felében tartottak Budapesten. Az ülés témája az Árpád-kori vasércbányászat és vaskohászat, újabb kence-leletek bemutatása, a Seuzo kincs vizsgálatának eredményei, a gyapjúból készült textíliák aminosav-származékok meghatározása alapján történő korbecslése, valamint egy régészeti lelet - bőr tegez - bemutatása.

A munkabizottság elnöke és több tagja tevékenyen részt vett az 1993 májusában rendezett soproni régészeti filmszemle előkészítésében, lebonyolításában. Ebben a témában kapcsolatfelvételtre került sor a spanyolországi Tudomány- és Technikatörténeti Múzeummal, melynek keretében GÖMÖRI JÁNOS előadást tartott a soproni kohászatásokról és a magyarországi vasolvasztási kísérleteket bemutató filmért cserébe megkapták a katalán vasolvasztó hagyományokat megőrzítő filmet.

Befejeződött az Iparrégészeti Adatkaszter adatainak számítógépes rögzítése.

KÉZMŰVESIPARTÖRTÉNETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Domonkos Ottó

A munkabizottság tagsága bővült azokkal a fiatal kutatókkal, akik az előző évi, a VIII. Kézművesipartörténeti Szimpozionon előadásokkal mutatkoztak be.

Elkezdték a Szabolcs megyei kézműves műhely- és szerszámkaszter összeállítását, valamint az árszabálygyűjtemény számítógépes feldolgozását. Megjelent a VIII. Kézművesipartörténeti Szimpozion 24 előadását és BÁCSKAI VERA összefoglalóját tartalmazó kötet NAGYBÁKAY PÉTER szerkesztésében.

A munkabizottság tagjai előadóként és vitavezetőként is részt vettek a tudományterület jelentősebb hazai konferenciáin, úgymint a Kisalföld népi építészete, a népies barokk és a céhes kézművesség közvetítő szerepe konferenciákon.

A tisztújítás során DOMONKOS OTTÓ egészségi állapotára való tekintettel lemondott elnöki tisztségéről. Új elnökké DÓKA KLÁRÁT, a munkabizottság alapító tagját választotta meg. A titkári teendőket ellátására TURBULY ÉVÁT kérték fel.

MAGYARSÁGKUTATÁSI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Gráfik Imre

Titkár: Idei Miklós

A munkabizottság az év folyamán két könyvbemutatót tartott. Februárban Szombathegyen, az alábbiak bemutatójára került sor:

ZSIGA TIBOR: *Communitas Fidelissima* Szentpéterfa

VARGA SÁNDOR: A lendvai plébániatemplom történetéből.

Decemberben szlovákiai helyszínen mutatták be **KONGSOL LÁSZLÓ:** *Diósförgepatony II.* című kötetét.

A munkabizottság tagjai megszerkesztették a *Csallóköz népzenei hagyományai* című kötetet, szociológiai felmérést készítettek elő a *Csallóközben*, és a *Savaria Múzeum* adattárában megkezdődött a horvátországi szórványmagyarságra vonatkozó adatok feldolgozása.

MŰEMLÉKI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: C.Harrach Erzsébet

Titkár: Schulz István

Az 1993. évi tervnek megfelelően folytatták a településtörténeti forráshelygyűjteményhez az anyaggyűjtést. Munkaülést november folyamán tartottak, ahol összegezték az elvégzett feladatokat, majd egyeztették 1994. évi céljaikat.

A munka gerincét ez évben az 1992. novemberében Székesfehérváron megtartott megyei jogú városok polgármesteri találkozójának - amely a településtervezés és a műemlékvédelem kapcsolatát és feladatait volt hivatva elemezni - gépi feldolgozása alkotta. A találkozót a munkabizottság szervezte és bonyolította le az OMvH, az ICOMOS, Székesfehérvár városi önkormányzata, a Megyei Jogú Városok Szövetségének anyagi és eszmei támogatásával. Az értekezlet alkalmat adott nemcsak a régió, hanem az ország számos polgármesterének és főépítésének eszmecseréjére. Egyben alkalmat adott a műemlékvédelem ügyének és mai lehetőségeinek közös elemzésére, a súlyponti gondok megfogalmazására. E tanácskozást követően a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége önálló műemlékvédelmi munkacsoportot alakított, amelynek munkájába természetesen a munkabizottság is bekapcsolódott.

Az aktív tagok számos hazai és nemzetközi kongresszuson, munkaértekezleteken vettek részt, tartottak előadásokat.

Az 1992-ben ismét beadott OTKA pályázat ezúttal eredményes volt, mert csökkentett összeggel ugyan, de Vas megye forrásgyűjteményének elkészítéséhez kaptak támogatást.

Az élet új gondokat is felvetett. Az ország pénzügyi intézkedései során a műemléki helyreállítások ÁFA kötelessé váltak, ami a védett épületek halálra ítéletét jelenti, hiszen eddig is több áldozatot követeltek a tulajdonosoktól, mint az új építmények. E szabályozás szakmai lehetetlenségét, illetve káros hatását a tudomány oldaláról kívánják minden lehető fórumon hangoztatni, remélve, hogy ez végülis eredményre vezet.

NÉPRAJZI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Lackovits Emőke

Titkár: Szacs vay Éva, Kövecses Varga Etelka

A munkabizottság tagjai tovább folytatták eredményes munkájukat mind regionális (Komárom-Esztergom, Vas, Zala megyék), mind tematikus (népi vallásosság) kutatásaikban.

Az év során két konferenciát és egy felolvasó ülést rendeztek. Tavasszal Veszprémben tartották a Kárpát-medence magyar néprajzkutatóinak III. konferenciáját (közösen a Magyar

Néprajzi Társasággal). Pécssett, a PAB illetékes munkabizottságával közösen szervezték meg a "Népi vallásosság a Kárpát-medencében III." című konferenciát.

Mindkét konferenciát nagyon eredményes tanácskozás, vita jellemezte. Az utóbbin elhangzott előadások előreláthatólag 1994-ben önálló kötetben megjelennek.

Felolvasó ülést Királyszentistvánon tartottak: "Múlt és hagyományos kultúra" címmel. Munkabizottsági ülésüket Budapesten tartották, amelynek keretében a 70. esztendejét betöltő MADAR ILONÁT köszöntötték. Az itt elhangzottak a Néprajzi Hírek című kiadványban látnak napvilágot.

A tisztújítás során a munkabizottság elnökévé SZACSVAY ÉVÁT választották meg. A titkári tisztségre a munkabizottság elnöke H. CSUKÁS GYÖRGYIT és TISOVSZKY ZSUSANNÁT kérte fel.

TELEPÜLÉSTÖRTÉNETI MUNKABIZOTTSÁG

Elnök: Solymosi László

Titkár: Filep Antal

A munkabizottság az év folyamán két jelentős rendezvényt szervezett.

Október 19-21-én a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulattal közösen tartották meg nemzetközi konferenciájukat, a Kárpát-medence rézkori településtörténetéről, Veszprémben.

Elhangzott előadások:

FITZ JENŐ: Eröffnungsworte des Praesidents der Gesellschaft

ECSEDY ISTVÁN: To begin with the beginning : When was the Copper Age in Hungary?

BÁNFFY ESZTER: Über den Ausklang der Lengyel Kultur in Transdanubien

KALICZ NÁNDOR: Die Chronologische Lage der Balaton-Lasinja Kultur in der Kupferzeit Südost- und Mitteleuropas

JÖRG OBEREDER: Zur chronologischen Stellung der Balaton-Lasinja Kultur aufgrund von der Stratigraphien von Wildon-Schlossberg, Steiermark

MIHAEL BUDJA: Stratigraphic evidences of the delimitation of neolithic and eneolithic settlements deposits in SE part of Slovenia

BOGDAN BRUKNER: Neue Beigaben zur Siedlungsgeschichte und Chronologie der Vinca-Plocnik Phase in Südostpannonien

PATAY PÁL: Die kupferzeitliche Siedlung Tiszalúc-sarkad und die Hunyadihalom-Kultur

NIKOLA TASIC: Two horizons of steppe finds of the Eneolithic period in the Carpathian Basin

VIERA PAVÚKOVÁ: Verbereitung der Jevisovice-Kultur in Westslowakei

RACZKY PÁL: New Data for the Absolut Chronology of the Copper Age in the Carpathian Basin

BAKKAY JÁNOS: Differences of the use of the metals in Middle and Late Copper Age

Október végén, Győrben megrendezték a Dunántúl településtörténete X. konferenciát, amelynek témái: etnikum, migráció település; a vizek szerepe a települések történetében.

Megjelent a KSH kiadásában "Magyarország Történeti Helységnevtára, Moson megye", amelyet SZANKÓNÉ SÍN ARANKA szerkesztett.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG

Elnök: Sáringer Gyula

Titkár: Kovács Gy. István

1993-ban a VEAB az alábbi kiadványokat jelentette meg:

Felolvasó ülés sorozat

F/22. A Matematikai és rendszerelméleti szakbizottság felolvasó ülése: A matematikai modellezesről 1992. szeptember 12.

ALMÁSY GEDEON: A matematikai modell mint a fizikai valóság leképezése

BLICKLE TIBOR, MIHÁLYKÓ CSABA, LAKATOS BÉLA, ULBERT ZSOLT: Szemcsediszperziós rendszerek általános mérlegegyenlete

LÁSZLÓ ZOLTÁN: Az aprítási folyamatok matematikai modellezésével kapcsolatos eredmények

KOVÁCS ZOLTÁN, KÖDMÖN ISTVÁN: A modellezés fejlődése a megbízhatóság-elméletben

Konferencia kiadványok:

A közoktatás problémái Magyarországon (Esztergom, 1992. április 30.)

Szerkesztette: BESZTERI BÉLA

A kultúra jelene és jövője (Veszprém, 1992. október 27.) *Szerkesztette:* BESZTERI BÉLA

Gazdasági-társadalmi rendszerváltás folyamata és tendenciái (Veszprém, 1993. április 5.)

Szerkesztette: BESZTERI BÉLA

VII. Kézművesipartörténeti szimpózium (Veszprém, 1992. november 9-11.).

Szerkesztette: NAGYBÁKAY PÉTER

A régió felsőoktatásának jelene és jövője VEAB ankét (Veszprém, 1992. november 27.)

Szerkesztette: SZABÓ MÁRTA

VEAB Értesítő 1993.

Összeállította: SZABÓ MÁRTA

Az újjá alakult VEAB a Szerkesztő bizottság működését, a kiadványtámogató tevékenység korlátozott lehetőségei miatt, átmeneti időre szünetelteti.

IV.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGA 1993-1996. évi szervezeti felépítése

A bizottság elnöke:

SALÁNKI JÁNOS akadémikus, MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, 8237 Tihany, Fűrdőtelepi u. 3. Tel.: 86/348-244

Alelnökök:

ÁDÁM ANTAL akadémikus, MTA Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet, 9401 Sopron, Pf. 5. Tel.: 99/314-290

OROSZ SÁNDOR, a neveléstudomány doktora, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/425-410

SÁRINGER GYULA akadémikus, Pannon Agrártudományi Egyetem, 8361 Keszthely, Pf. 71. Tel.: 83/312-336

Tudományos titkár:

HLAVAY JÓZSEF, a kémia tudomány doktora, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

A VEAB tagjai:

BEDŐ ZOLTÁN, a mezőgazdaságtudomány doktora, MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet, 2462 Martonvásár, Pf. 19. Tel.: 22/379-016

BLICKLE TIBOR, a kémia tudomány doktora, MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet, 8201 Veszprém, Pf. 125. Tel.: 88/428-677

ÉRI ISTVÁN, ügyvezető igazgató, Tájak-Korok-Múzeumok Egyesülete, 1087 Budapest, Könyves K. körút 40. Tel.: 1/2101-330

FEHÉR IRÉN, a neveléstudomány kandidátusa, Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 9022 Győr, Liszt F. u. 42. Tel.: 96/313-655

GYENIS JÁNOS, a kémia tudomány doktora, MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet, 8201 Veszprém, Pf. 125. Tel.: 88/425-206

GYÓRFFY BÉLA akadémikus, MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet, 2462 Martonvásár, Pf. 19. Tel.: 22/379-016

HERODEK SÁNDOR, a biológiatudomány doktora, MTA Balatoni Limnológiai Kutató intézet, 8237 Tihany, Fűrdőtelepi u. 3. Tel.: 86/348-244

HERPAY IMRE, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, ny. egyetemi tanár, 9400 Sopron, Tulipán köz 6. Tel.: 99/314-704

- INCZÉDY JÁNOS akadémikus, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158.
Tel.:88/422-022
- ISTVÁN LAJOS , az orvostudomány kandidátusa, Vas Megyei Markusovszky Kórház
Vértranszfúziós Állomás,9701 Szombathely, Pf. 81. Tel.: 94/313-361.
- IVÁNCICS JÁNOS: a mezőgazdaságtudomány doktora, Pannon Agrártudományi
Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911
- LAKNER JÓZSEF, a fizikatudomány kandidátusa, Kandó Kálmán Műszaki Főiskola
Számítástechnikai Intézete, Székesfehérvár, Budai u. 45. Tel.: 22/316-260
- LISZI JÁNOS, a kémiatudomány doktora, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158.
Tel.: 88/422-022
- MAGYAR JÁNOS akadémikus, Erdészeti és Faipari Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. Tel.:
99/310-100
- MARKÓ LÁSZLÓ akadémikus, MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet, 8201 Veszprém,
Pf. 125. Tel.: 88/425-206
- MÉSZÁROS ERNŐ akadémikus, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.:
88/422-022
- NEMECZ ERNŐ akadémikus, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.:
88/422-022
- PAPÓCSI LÁSZLÓ, az állatorvostudomány kandidátusa, Bábolna Rt. 2943 Bábolna. Tel.:
34/369-001
- POLINSZKY KÁROLY akadémikus, 1026 Budapest, Nagyajtai u. 4/b. Tel.: 1/1565-212
- PONYI JENŐ, a biológiai tudomány doktora, MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézet,
8237 Tihany, Fürdőtelepi u. 3. Tel.: 86/348-244
- PUSZTAY JÁNOS, a nyelvtudomány kandidátusa, Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola,
9701 Szombathely, Pf. 71. Tel.: 94/313-892
- ROSKA TAMÁS akadémikus, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.:
88/422-022
- SPEIER GÁBOR, a kémiatudomány doktora, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf.
158. Tel.: 88/422-022
- SZABÓ ISTVÁN, a biológiai tudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem,
8361 Keszthely, Pf. 71. Tel.: 83/315-105
- SZÁDECZKY-KARDOSS GYULA, a műszaki tudomány kandidátusa, MTA Geodéziai és
Geofizikai Kutatóintézet, 9400 Sopron, Csatkai u. 6-8. Tel.: 99/314-290
- SZEKERES TAMÁS, a nevelésmány kandidátusa, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr,
Hédervári u. 3. Tel.: 96/326-623
- VÁRHELYI ISTVÁN, a közgazdaságtudomány kandidátusa, 9400 Sopron, Teleki Pál u.
14. Tel.: 99/315-420
- VARGA JÁNOS, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi
Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911
- VARGA PÉTER, a műszaki tudomány doktora, MTA Geodéziai és Geofizikai
Kutatóintézet, 9400 Sopron, Csatkai u. 6-8. Tel.: 99/313-367
- WINKLER ANDRÁS, a műszaki tudomány doktora, Erdészeti és Faipari Egyetem, 9401
Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/312-240

Szak- és munkabizottságok tisztségviselői

AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: VARGA JÁNOS, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911

Alelnök: PORPÁCZY ALADÁR, a mezőgazdaságtudomány doktora, Pannon Agrártudományi Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911

Titkár: NEMÉNYI MIKLÓS, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911

Állattenyésztési munkabizottság

Elnök: SZAJKÓ MIHÁLY, a mezőgazdaságtudomány doktora, Pannon Agrártudományi Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911

Titkár: IVÁNCICS JÁNOS, a mezőgazdaságtudomány doktora, Pannon Agrártudományi Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911

Kertészeti munkabizottság

Elnök: KAISER GÉZA, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, 8200 Balatonfüred, Hősök tere 1. Tel.: 86/342-651

Titkár: FÜLÖP LAJOS, kertészmérnök tanár, Széchenyi Ferenc Kertészeti Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet, 8236 Balatonfüred, Hősök tere 1. Tel.: 86/342-651

Növénytermesztési munkabizottság

Elnök: RAGASITS ISTVÁN a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, Keszthely, Deák F. u. 16. Tel.: 83/311-290

Titkár: HOFFMANN SÁNDOR, egyetemi adjunktus, Pannon Agrártudományi Egyetem, Keszthely, Deák F. u. 16. Tel.: 83/311-290

Mezőgazdasági üzemszervezési munkabizottság

Elnök: MREKVA DEZSŐ, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911

Titkár: TENK ANTAL, mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-911

BÁNYÁSZATI, FÖLDTUDOMÁNYI ÉS ENERGETIKAI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: SZÁDECZKY-KARDOSS GYULA, a műszaki tudomány kandidátusa, MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet, Sopron, Csatka u. 6-8. Tel.: 99/314-290

Alelnök: NÉMETH FRIGYES, vezérigazgató, Bakonyi Erőmű Rt. 8401 Ajka, Pf. 134. Tel.: 88/311-355

Titkár: ORBÁN ALADÁR, a műszaki tudományok kandidátusa, MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet, Sopron, Csatka u. 6-8. Tel.: 99/314-290

Energetikai munkabizottság

Elnök: GÉCZI JENŐ, ny. vezérigazgató, 8200 Veszprém, Egyetem, u. 1/a. Tel.: 88/329-609

Titkár: KOVÁCS LÁSZLÓ, szakértő, Bakonyi Erőmű Rt. Ajkai Erőműve, 8401 Ajka, Pf. 134. Tel.: 88/311-355

Földtani munkabizottság

Elnök: SZANTNER FERENC, földtani vezető, GEOPROSPECT Kft. 8221 Balatonalmádi, Rákóczi u. 37.

Titkár: Hegedüs Istvánné Veszprémi Bányakapitányság, 8220 Veszprém, Budapesti u. 2. 88/327-264

Geofizikai munkabizottság

Elnök: SZABADVÁRY LÁSZLÓ főgeológus, Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet, 1145 Budapest Columbus u. 17-23. Tel.: 1/2425-999

Titkár: BALOGH IVÁN, a földtudomány kandidátusa, Földtani Kutató és Fúró Kft. 8100 Várpalota, Fehérvári u. 39. Tel.: 88/372-644

Geodéziai munkabizottság

Elnök: ÁGFALVI MIHÁLY, főiskolai docens, EFE Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kar, 8000 Székesfehérvár, Pirosalma u. 1-3. Tel.: 22/345-125

Titkár: LÁDAI TAMÁS, főbányamérő, 2800 Tatabánya, Ságvári u. 12.

Szilárd ásványbányászati munkabizottság

Elnök: FAZEKAS JÁNOS vezérigazgató, Bakonyi Bauxitbánya 8301 Tapolca, Pf. 128 Tel.: 87/312-735

Titkár: HULLÁN SZABOLCSNÉ, Bányászati Technológiai Fejlesztési Kft. 1037 Budapest, Mikovinyi u. 24.

BIOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: PONYI JENŐ, a biológiatudomány doktora, MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, 8237 Tihany. Tel.: 86/348-244

Alelnök: SUTKA JÓZSEF, a mezőgazdaságtudomány doktora, MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet, 2462 Martonvásár, Pf. 19. Tel.: 22/379-016

Titkár: KONDOROSSY ELŐD, tanársegéd, Pannon Agrártudományi Egyetem, 8360 Keszthely, Deák F. u. 16. Tel.: 83/312-336

Állatélettani és toxikológiai munkabizottság

Elnök: KISS ISTVÁN, a biológiatudomány kandidátusa, Toxikológiai Kutató Központ Kft. 8201 Veszprém, Pf. 348. Tel.: 88/321-629

Titkár: KOLUMBÁN VIKTÓRIA, tudományos osztályvezető, Toxikológiai Kutató Központ Kft. 8201 Veszprém, Pf. 348. Tel.: 88/321-629

Biotechnológiai munkabizottság

Elnök: BARNABÁS BEÁTA, a biológiatudomány doktora, MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet, 2462 Martonvásár, Pf. 19. Tel.: 22/379-016

Titkár: LÁSZLÓ MIKLÓS, tudományos munkatárs, ELTE Növény szerzettani Tanszék 1088 Budapest, Puskin u. 11-13. Tel.: 1/1180-021

Növényvédelmi munkabizottság

Elnök: BÜRGÉS GYÖRGY, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, PANNON Agrártudományi Egyetem, 8360 Keszthely, Deák F. u. 16. Tel.: 83/312-336

Titkár: BÉRES IMRE, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, 8360 Keszthely, Vak Bottyán u. 14/b. Tel.: 83/312-336

Növényélettani és biokémiai munkabizottság

Elnök: PÁLDI EMIL, a biológiatudomány doktora, MTA Mezőgazdaság Intézet, 2462 Martonvásár, Pf. 19. Tel.: 22/379-016

Titkár: JANDA TIBOR, tudományos segédmunkatárs, MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet, 2462 Martonvásár, Brunszvik u. 2. Tel.: 22/379-016

Rendszertani és ökológiai munkabizottság

Elnök: PONYI JENŐ, a biológiatudomány doktora, MTA Balatoni Limnológiai Kutató Intézet, 8237 Tihany, Fürdőtelepi u. 3. Tel.: 86/348-244

Titkár: KONDOROSSY ELŐD tanársegéd, Pannon Agrártudományi Egyetem, 8360 Keszthely, Deák F. u. 16. Tel.: 83/312-336

ERDÉSZETI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: HERPAY IMRE, mezőgazdaságtudomány kandidátusa, 9400 Sopron, Tulipán köz
6. Tel.: 99/314-704

Alelnök: KOSZTKA MIKLÓS, mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Erdészeti és Faipari
Egyetem, 9400 Sopron, Bajcsy Zs. u. 4. Tel.: 99/311-100

Titkár: BARTA DÉNES, mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Erdészeti és Faipari
Egyetem, 9400 Sopron, Bajcsy Zs. u. 4. Tel.: 99/311-100

Erdőgazdálkodási munkabizottság

Elnök: MAROSVÖLGYI BÉLA, a mezőgazdaságtudomány doktora, Erdészeti és Faipari
Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/311-100

Titkár: TRASER GYÖRGY, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Erdészeti és Faipari
Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/311-100

Faipari munkabizottság

Elnök: HARGITAI LÁSZLÓ, a műszaki tudomány kandidátusa, Erdészeti és Faipari
Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/311-100

Titkár: ORBAY PÉTER, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Erdészeti és Faipari
Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/311-100

Vadgazdálkodási munkabizottság

Elnök: KŐHALMY TAMÁS, a mezőgazdaságtudomány doktora, Erdészeti és Faipari
Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/311-100

Titkár: FARAGÓ SÁNDOR, mezőgazdaság kandidátusa, Erdészeti és Faipari Egyetem,
9401 Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/311-100

GAZDASÁG-, JOG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: VÁRHELYI ISTVÁN, a közgazdaságtudomány kandidátusa, 9400 Sopron, Teleki
Pál u. 14. Tel.: 99/315-420

Alelnök: TARR GYÖRGY, ny. cégbíró, 8200 Veszprém, Stadion u. 14/c.
Tel.: 88/328-537

SZILÁGYI ISTVÁN, a politikatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8200
Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/322-022

Titkár: JANKOVICH GÁBORNÉ, osztályvezető, Köztársasági Megbízott Területi
Hivatala, 8200 Tatabánya, Felszabadulás tér 4. Tel.: 34/311-835

Államjogi és államigazgatási munkabizottság

Elnök: MIKOLASEK SÁNDOR, osztályvezető, Köztársasági Megbízott Területi Hivatala, 2800 Tataháza, Felszabadulás tér 4. Tel.: 34/311-835

Titkár: BIHARI ISTVÁN, jegyző, Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, 9400 Sopron, Fő tér 5. Tel.: 99/311-170

Büntetőjogi munkabizottság

Elnök: NAGY ZOLTÁN, elnökhelyettes, 9021 Megyei Bíróság, Győr, Szent István u. 6. Tel.: 96/312-124

Titkár: KÁRMÁN MIKLÓSNÉ, bíró, Megyei Bíróság, 8200 Veszprém, Vár u. 19. Tel.: 88/327-222

Filozófiai munkabizottság

Elnök: SZTANKÓ JÁNOS, a filozófiatudomány kandidátusa, Miskolci Egyetem Főiskolai Kara, 2400 Dunaújváros, Táncsics u. 1. Tel.: 25/316-516

Titkár: SÜVEGES MIHÁLY, a filozófiatudomány kandidátusa, Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, 2500 Esztergom, Majer I. u. 1-3. Tel.: 33/313-699

Gazdasági és polgári jogi munkabizottság

Elnök: VINCZE IMRE, elnökhelyettes, Megyei Bíróság, 9700 Szombathely, Alkotmány u. 7. Tel.: 94/317-365

Alelnök: HAVASINÉ ORBÁN MÁRIA, megyei bírósági elnök, Megyei Bíróság, 9021 Győr, Szent István u. 6. Tel.: 96/318-133

Titkár: TARR GYÖRGY, ny. cégbíró, Veszprém, Stadion u. 14/C. Tel.: 88/328-537

Közgazdaságtudományi munkabizottság

Elnök: DÉCSY JENŐ, a közgazdaságtudomány kandidátusa, Pénzügyi és Számviteli Főiskola, 8900 Zalaegerszeg, Zárda u. 21-23. Tel.: 92/311-060

Alelnök: PRILESZKY ISTVÁN, a közgazdaságtudomány kandidátusa, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr, Hédervári u. 3. Tel.: 96/429-722

Titkár: TÁRNOK ILONA, a közgazdaságtudomány kandidátusa, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr, Hédervári u. 3. Tel.: 96/329-722

Mező- és erdőgazdálkodási munkabizottság

Elnök: VÁRHELYI ISTVÁN, a közgazdaságtudomány kandidátusa, 9400 Sopron, Teleki Pál u. 14. Tel.: 99/315-420

Alelnök: VESZELI TIBOR, a szociológiatudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, 9200 Mosonmagyaróvár, Pf. 90. Tel.: 98/315-592

Titkár: HÉJJ BOTOND, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Erdészeti Tudományos Intézet, 9400 Sopron, Paprét 17. Tel.: 99/311-017

Politikatudományi munkabizottság

Elnök: BESZTERI BÉLA, a politikatudomány kandidátusa, Veszprém, Ördögárok u. 2/a. Tel.: 88/327-448

Titkár: NAGY GYÖRGY LÁSZLÓ, főiskolai tanár, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr, Hédervári u. 3. Tel.: 96/329-722

Szociológiai munkabizottság

Elnök: BAKOS LÁSZLÓ, a filozófiatudomány kandidátusa, 9023 Győr, Kassák L.u.29. Tel.: 96/315-372

Titkár: ALBERT JÓZSEF, tudományos munkatárs, Veszprémi Egyetem, 8200 Veszprém, Egyetem u.10. Tel.: 88/322-022

KÉMIAI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: SPEIER GÁBOR, a kémiatudomány doktora, Veszprémi Egyetem, Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Alelnök: HORVÁTH ATTILA, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: BAKOS JÓZSEF, egyetemi adjunktus, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Átviteli jelenségek elméleti alapjai munkabizottság

Elnök: KOTSIS LEVENTE, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: KRISTÓF JÁNOS, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Ipari biotechnológiai munkabizottság

Elnök: MARTON GYULA, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: SISAK CSABA, a kémiatudomány kandidátusa, MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet, Veszprém, Pf. 125. Tel.: 88/425-206

Katalízis munkabizottság

Elnök: RÉDEY ÁKOS, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: KOLLÁR LÁSZLÓ, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Korróziós munkabizottság

Elnök: SALAMON TAMÁS, a kémiatudomány kandidátusa, egyetemi tanár, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: KRISTÓF TAMÁS, egyetemi tanársegéd, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Kőolaj- és gázipari munkabizottság

Elnök: KONCZ ISTVÁN, a földtudomány kandidátusa, MOL Rt. OIL Nagykanizsai Telepe, 8800 Nagykanizsa, Vár u. 8. Tel.: 93/313-140

Titkár: DALLOS FERENCNÉ, környezetvédelmi felelős, MOL Rt. Nagykanizsai Bányászati Üzeme, 8801 Nagykanizsa, Pf. 178. Tel.: 93/313-040

KÖRNYEZETTUDOMÁNYI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: SZABÓ ISTVÁN, a biológiatudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, Keszthely, Pf. 71. Tel.: 83/315-105

Alelnök: Rechnitzer János, a közgazdaságtudomány kandidátusa, MTA Regionális Kutatási Központ Észak-Dunántúli Osztálya, 9022 Győr, Pf. 420 Tel.: 96/329-244

Titkár: ZEMANKOVICSNÉ HUNKÁR MÁRTA, meteorológus, Meteorológiai Állomás, 8361 Keszthely, Pf. 80. Tel.: 83/312-380

Hidrológiai és vízi környezetvédelmi munkabizottság

Elnök: BÍRÓ PÉTER, a biológiatudomány doktora, az MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézete, 8237 Tihany, Fürdőtelepi u. 3. Tel.: 86/348-244

Titkár: SZEGLET PÉTER, tudományos munkatárs, Pannon Agrártudományi Egyetem, 8361 Keszthely, Pf. 71. Tel.: 83/311-290

Környezetjogi és környezetgazdasági munkabizottság

Elnök: TARR György, ny. cégbíró, 8200 Veszprém, Stadion u. 14/c. Tel.: 88/328-537

Alelnök: PÁLFY JÓZSEF, tudományos tanácsadó, Balatoni Intéző Bizottság, 8230 Balatonfüred, Blaha L. u. 2. Tel.: 86/342-801

Titkár: BENSE LÁSZLÓ ERIK, ügyvéd, 8200 Veszprém, Balaton u. 18. Tel.: 60/335-808

Környezettudományi munkabizottság

Elnök: HLAVAY JÓZSEF, a kémiatudomány doktora, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: BALOGH ISTVÁN osztályvezető, Középdunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség, 8200 Veszprém, Patak tér 4. Tel.: 88/327-829

Regionális és településfejlesztési munkabizottság

Elnök: RECHNITZER JÁNOS, a közgazdaságtudomány kandidátusa, MTA Regionális Kutatási Központ Északdunántúli Osztálya, 9022 Győr, Rákóczi u. 1. Tel.: 96/329-244

Titkár: SZÖRENYINÉ KUKORELLI IRÉN, a közgazdaságtudomány kandidátusa, MTA Regionális Kutatási Központ Északdunántúli Osztálya, 9022 Győr, Rákóczi u. 1. Tel.: 96/329-244

Természetvédelmi munkabizottság

Elnök: CZIMBER GYULA, a mezőgazdaságtudomány doktora, Pannon Agrártudományi Egyetem, 9201 Mosonmagyaróvár, Vár u. 2. Tel.: 98/315-911

Titkár: KOLTAI GÁBOR, természetvédelmi felügyelő, 9201 Mosonmagyaróvár, Vágóhíd u. 15. Tel.: 98/311-253

MATEMATIKAI ÉS RENDSZERELMÉLETI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: BLICKLE TIBOR, a kémiatudomány doktora, MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet, 8201 Veszprém, Pf. 125. Tel.: 88/328-677

Alelnök: HORVÁTH JENŐ, a matematikatudomány doktora, Erdészeti és Faipari Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. 99/311-100

Titkár: SZEIFERT FERENC, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Automatizálási munkabizottság

Elnök: VASS JÓZSEF, egyetemi adjunktus, Veszprémi Egyetem, 8200 Veszprém, Egyetem u. 10. Tel.: 88/422-022

Titkár: NAGY VINCE, főiskolai docens, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr, Hédervári u. 3. Tel.: 96/326-320

Geometriai és algebrai munkabizottság

Elnök: HORVÁTH JENŐ, a matematikatudomány doktora, Erdészeti és Faipari Egyetem, 9401 Sopron, Pf. 132. Tel.: 99/311-100

Titkár: PÉNTEK KÁLMÁN, Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, 9700 Szombathely, Károlyi G. tér 4. Tel.: 94/313-892

Matematikai analízis és alkalmazásai munkabizottság

Elnök: GYŐRI ISTVÁN, a matematikatudomány doktora, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: GRÓF JÓZSEF, a matematikatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Rendszerszerkezeti munkabizottság

Elnök: CSUKÁS BÉLA, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: VARGA KÁROLY, egyetemi tanársegéd, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Számítástudományi és alkalmazott matematikai munkabizottság

Elnök: TIMÁR LAJOS, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. 88/422-022

Titkár: PUCHLER ANTAL, főiskolai docens, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr, Hédvári u. 3. Tel.: 96/326-623

Vállalatkibernetikai munkabizottság

Elnök: KOVÁCS ZOLTÁN, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: FÜSTÖS JÁNOS, egyetemi adjunktus, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

MŰSZAKI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: LAKNER JÓZSEF, a fizikatudomány kandidátusa, Kandó Kálmán Műszaki Főiskola Számítástechnikai Intézete, 8000 Székesfehérvár, Budai u. 45. Tel.: 22/316-260

Alelnök: László Alfréd, egyetemi docens, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Tel.: 88/422-022

Titkár: KOCSIS ZSUZSANNA, a műszaki tudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Alumíniumipari munkabizottság

Elnök: BAKSA GYÖRGY, Alumíniumipari Kft. 8401 Ajka, Pf. 124. Tel.: 88/311-544

Titkár: SZÚCS FERENC, a kémiatudomány doktora, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Gépészeti munkabizottság

Elnök: TIMÁR IMRE, a műszaki tudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: LÁSZLÓ ALFRÉD, a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, Pannon Agrártudományi Egyetem, 8360 Keszthely, Festetics u. 7. Tel.: 83/311-290

Hidrogénipari munkabizottság

Elnök: PÁZMÁNY JÓZSEF, tudományos munkatárs, MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet, 8200 Veszprém, Egyetem u. 8. Tel.: 88/424-232

Hulladékhasznosítási munkabizottság

Elnök: KUN-SZABÓ TIBOR, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: VÉCSI BARNABÁS, MTESZ titkár, MTESZ Veszprém Megyei Szervezete, 8200 Veszprém, Bajcsy Zs. u. 21. Tel.: 88/325-120

Közlekedéstudományi munkabizottság

Elnök: HEGEDÜS GYULA, a közlekedéstudomány kandidátusa, 1024 Budapest, Fényes E. u. 4. Tel.: 1/115-2089

Alelnök: KOREN CSABA, a közlekedéstudomány kandidátusa, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr, Hédervári u. 3. Tel.: 96/429-722

Titkár: BIKÁS ERNŐ, tanszékvezető főiskolai docens, Széchenyi István Főiskola, 9026 Győr, Hédervári u. 3. Tel.: 96/326-320

Metallurgiai munkabizottság

Elnök: SZIKLAVÁRY JÁNOS, a műszaki tudomány doktora, 1016 Budapest, Szirtes u. 17/c. Tel.: 1/1854-452

Titkár: SZÉPVÖLGYI JÁNOS, a kémiatudomány kandidátusa, MTA Szerves Kémiai Kutatóintézet, 1112 Budapest, Budaörsi u. 45. Tel.: 1/1621-803

Műszaki-fizikai munkabizottság

Elnök: MÉRAY LÁSZLÓ, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: HUDOBA GYÖRGY, főiskolai tanár, Kandó Kálmán Műszaki Főiskola Számítástechnikai Intézete, 8000 Székesfehérvár, Budai u. 45. Tel.: 22/316-260

Szilikáttechnológiai munkabizottság

Elnök: KOTSIS LEVENTÉNÉ, a kémiatudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/425-278

Titkár: HASZNOSNÉ NEZDEI MAGDOLNA, a kémiatudomány kandidátusa, Műszaki Kémiai Kutató Intézet, 8200 Veszprém, Egyetem u. 8. Tel.: 88/325-206

NYELV- ÉS NEVELÉSTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: FEHÉR IRÉN, a neveléstudomány kandidátusa, Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 9022 Győr, Liszt F. u. 42. Tel.: 96/313-655

Alelnök: SZABÓ GÉZA, a nyelvtudomány kandidátusa, Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola 9700 Szombathely, Károlyi G. u. 4. Tel.: 94/326-222

Titkár: LAPPINTS ÁRPÁD, főiskolai tanár, Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 9022 Győr, Liszt F. 42. Tel.: 96/313-655

Alkalmazott nyelvészeti munkabizottság

Elnök: BÁRDOS JENŐ, a neveléstudomány kandidátusa, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/423-242

Titkár: TÓTHNÉ KURTÁN ZSUZSA, egyetemi adjunktus, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158/ Tel.: 88/423-242

Könyvtártudományi munkabizottság

Elnök: TÓTH GYULA tanszékvezető főiskolai tanár, Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola, 9700 Szombathely, Károlyi G. u. 4. Tel.: 94/313-250

Titkár: DÖMÖTÖR LAJOSNÉ, főigazgató, Veszprémi Egyetem Központi Könyvtára, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Neveléstudományi munkabizottság

Elnök: FEHÉR IRÉN, a neveléstudomány kandidátusa, Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 9022 Győr, Liszt F.u.42. Tel.: 92/313-655

Titkár: FRISCH GYULA, Cholnoky Jenő Általános Iskola, 8200 Veszprém, Cholnoky u. 21. Tel.: 88/321-734

Nyelvtudományi munkabizottság

Elnök: SZABÓ GÉZA, a nyelvtudomány kandidátusa, Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola, 9700 Szombathely, Berzsényi tér 2. Tel.: 94/326-222

Titkár: MOLNÁR ZOLTÁN, főiskolai docens, Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola, 9700 Szombathely, Berzsényi tér 2. Tel.: 94/326-222

Zenetudományi munkabizottság

Elnök: FALVY ZOLTÁN, a zenetudomány doktora, MTA Zenetudományi Intézet, 1014 Budapest, Táncsics u. 7. Tel.: 1/1759-011

Titkár: SZELÉNYI PÁL, 8220 Balatonalmádi, Petőfi u. 15. Tel.: 88/328-670

ORVOSTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: ISTVÁN LAJOS, az orvostudomány kandidátusa, Markusovszky Kórház Vértranszfúziós Állomás, 9701 Szombathely, Pf. 81. Tel.: 94/313-361

Aelnök: SIMON KORNÉL, az orvostudomány kandidátusa, Szent György Kórház, 8000 Székesfehérvár, Seregélyesi u. 3. Tel.: 22/316-001

Titkár: ÓNODI ISTVÁN, a hadtudomány és orvostudomány kandidátusa, Honvéd Kórház, 9004 Győr, Pf. 947. Tel.: 96/415-170

Genetikai munkabizottság

Elnök: GARDÓ SÁNDOR, az orvostudomány kandidátusa, Petz Aladár Megyei Kórház, 9002 Győr, Pf. 92. Tel.: 96/318-244

Aelnök: Csécsesi Károly az orvostudomány kandidátusa, Városi Kórház Sopron, Győri u. 15. Tel.: 99/311-600

Titkár: BAJNÓCZY KATALIN, biológus, 9002 Győr, Petz Aladár Megyei Kórház, Pf. 92. Tel.: 96/318-244

Gyógyszerészeti munkabizottság

Elnök: MOHAY JENŐ, a kémia tudomány kandidátusa, 8200 Veszprém, Zrínyi u. 15. Tel.: 88/324-866

Titkár: VÉGH GYÖRGY főgyógyszerész, Markusovszky Kórház 9701 Szombathely, Pf. 143. Tel.: 94/316-834

Kardiológiai munkabizottság

Elnök: TARIÁN JENŐ, az orvostudomány kandidátusa, Vas Megyei Markusovszky Kórház, 9701 Szombathely, Pf. 143. Tel.: 94/311-542

Titkár: VERESS GÁBOR, az orvostudomány kandidátusa, Állami Kórház, 8230 Balatonfüred, Gyógy tér 2. Tel.: 86/342-444

Klinikai cytológiai munkabizottság

Elnök: GUSEO ANDRÁS, az orvostudomány kandidátusa, Szent György Kórház 8000 Székesfehérvár, Seregélyesi u. 3. Tel.: 22/313-136

Klinikai kutatási munkabizottság

Elnök: VARGA LÁSZLÓ, az orvostudomány doktora, Markusovszky Kórház, 9701 Szombathely, Pf. 143. Tel.: 94/311-542

Titkár: REDNIK ANDRÁS: osztályvezető főorvos, Csolnoky Ferenc Kórház, 8200 Veszprém, Kórház u. 1. Tel.: 88/420-211

Munkaegészségügyi és toxikológiai munkabizottság

Elnök: MÉSZÁROS ISTVÁN, az orvostudomány kandidátusa, Városi Kórház, 8330 Sümeg, Tel.: 87/352-444

Titkár: VERNERNÉ RÁCZ ILONA, megyei szakfőorvos, Csolnoky Ferenc Kórház Rendelőintézet, 8200 Veszprém, Egyetem u. 9. Tel.: 88/325-617

Népegészségügyi munkabizottság

Elnök: MOLNÁR LÁSZLÓ, az orvostudomány kandidátusa, Vas Megyei Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, 9700 Szombathely, Safrankó u. 9. Tel.: 94/312-146

Onkohaematológiai munkabizottság

Elnök: GÓGL ÁRPÁD, osztályvezető főorvos, Szent György Kórház, 8000 Székesfehérvár, Seregélyesi u. 3. Tel.: 22/316-001

Orvosi mérés- és számítástechnikai munkabizottság

Elnök: HORVÁTH MIHÁLY, az orvostudomány doktora, 8230 Balatonfüred, Liliom u. 4. Tel.: 86/343-080

Alelnök: GÓTH LÁSZLÓ, a biológiai tudomány doktora, 8330 Sümeg, Városi Kórház, Tel.: 87/352-444

Titkár: MOHAY JENŐ, a kémiai tudomány kandidátusa, Veszprém Megyei Gyógyszertári Központ, 8200 Veszprém, Kabay u. 1. Tel.: 88/421-866

Rheumatológiai és balneológiai munkabizottság

Elnök: BALOGH ZOLTÁN, az orvostudomány kandidátusaa, Állami Gyógyfürdőkórház, 8380 Hévíz Tel.: 82/320-434

Titkár: INSPERGER ANTAL: osztályvezető főorvos, Csolnoky Ferenc Kórház, 8200 Veszprém, Kórház u. 1. Tel.: 88/422-211

Sporttudományi munkabizottság

Elnök: GYŐRI PÁL, tanszékvezető testnevelő tanár, Veszprémi Egyetem, 8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.: 88/422-022

Titkár: GYÓRI JUDIT, testnevelő tanár, Vetési Albert Gimnázium, 8200 Veszprém,
Kemece u. 1. Tel.:88?429-222

TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök: ÉRI ISTVÁN, ügyvezető igazgató, Tájak-Korok-Múzeumok Egyesülete, 1087
Budapest, Könyves K. krt. 40. Tel.: 1/2101-330

Alelnök: KÖRNYEI ATTILA, a történettudomány kandidátusa, Soproni Múzeum, Sopron,
Fő tér 8. Tel.: 99/311-327

Titkár: JÁRÓ MÁRTA tudományos főmunkatárs, vegyészrestaurátor, MNM
Műtárgyvédelmi és Információs Központ, 1087 Budapest, Könyves K. krt. 40.
Tel.:1/1137-220

Archeometriai munkabizottság

Elnök: BORSZÉKI JÁNOS, a kémiatudomány kandidátusa,8201 Veszprém, Pf. 158. Tel.:
88/422-022

Titkár: JÁRÓ MÁRTA, Műtárgyvédelmi és Információs Központja, 1087 Budapest,
Könyves K. krt. 40. Tel.: 1/1137-220

Iparrégészeti munkabizottság

Elnök: GÖMÖRI JÁNOS, régész, Soproni Múzeum, 9400 Sopron, Fő tér 6. Tel.:
99/311-327

Titkár: KÖLTŐ LÁSZLÓ, régész, Rippl-Rónai Múzeum, 7401 Kaposvár, Pf. 70. Tel.:
82/314-212

Kézművesipartörténeti munkabizottság

Elnök: DÓKA KLÁRA, a történettudomány kandidátusa, Új Magyar Központi Levéltár,
1014 Budapest, Bécsikapu tér 4. Tel.:1/1557-122

Titkár: TURBULY ÉVA, igazgató, Soproni Levéltár, 9400 Sopron, Fő tér 1. Tel.:
99/312-198

Magyarságkutatási munkabizottság

Elnök: GRÁFIK IMRE, a történettudomány kandidátusa, Néprajzi Múzeum, 1055
Budapest, Kossuth L.tér 12. Tel.: 1/1326-340

Titkár: IDEI MIKLÓS, kultúrtörténész, Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 9022
Győr, Liszt F. u. 27-29. Tel.: 96/313-655

Műemlékvédelmi munkabizottság

Elnök: C. HARRACH ERZSÉBET, ny. tudományos kutató, 1013 Budapest, Attila u. 39.
Tel.: 1/1354-265

Titkár: SCHULZ ISTVÁN, építésmérnök, 8000 Székesfehérvár, Kund u. 2. Tel.: 22/321-268

Néprajzi munkabizottság

Elnök: SÉRÁNE SZACSVAY ÉVA múzeológus, Néprajzi Múzeum, 1055 Budapest, Kossuth tér 12. Tel.: 1/1326-340

Titkár: H. CSUKÁS GYÖRGYI múzeológus, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2001 Szentendre, Pf. 63. Tel.: 26/312-304

TISOVSZKY ZSUZSANNA, néprajzkutató múzeológus, Balassa Bálint Múzeum, 2500 Esztergom, Bajcsy Zs. u. 77. Tel.: 33/312-185

Településtörténeti munkabizottság

Elnök: SOLYMOSI LÁSZLÓ, tudományos munkatárs, 1022 Budapest, Bíró u. 17/b Tel.: 1/1558-815

Titkár: PALÁGYI SYLVIA, osztályvezető, Laczkó Dezső Múzeum, 8201 Veszprém, Pf. 32. Tel.: 88/324-410

V.

BESZÁMOLÓ A VESZPRÉMI AKADÉMIAI BIZOTTSÁG TUDOMÁNYOS ALAPÍTVÁNYA KURATÓRIUMÁNAK 1993. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Elnök: Salánki János

Titkár: Hlavay József

A Kuratórium júniusi ülésén áttekintette az alapítvány pénzügyi helyzetét, anyagi háttere növelésének lehetőségeit és döntött három VEAB kiadvány megjelentetésének anyagi támogatásáról.

Támogatott kiadványok:

Felolvasó ülés sorozat: F/22 kötet,

Közoktatás problémái Magyarországon (Esztergom, 1992. április 30.) Konferenciakiadvány

A régió felsőoktatásának jelene és jövője (Veszprém, 1992. november 27.) VEAB ankét

A novemberi ülésen a Kuratórium tagjai döntöttek a VEAB pályázat díjnyertes pályamunkáinak szerzői díjairól.

A Veszprémi Akadémiai Bizottság Tudományos Alapítványát 1992-ben támogató intézmények és magánszemélyek:

FEJÉR MEGYE ÖNKORMÁNYZATA,

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE ÖNKORMÁNYZATA,

KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI SZÓTÁR szerkesztői

MOL RT,

TIT VESZPRÉM MEGYEI EGYESÜLETE,

UNIVERSITAS GYŐR ALAPÍTVÁNY,

VAS MEGYE ÖNKORMÁNYZATA,

VESZPRÉM MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA,

VESZPRÉM MEGYE ÖNKORMÁNYZATA,

ZALAI ERDŐ- ÉS FAFELDOLGOZÓ GAZDASÁG,

ZALA MEGYE ÖNKORMÁNYZATA;

MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZŐK ÉS TERMELŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE:

A Veszprémi Akadémiai Bizottság Tudományos Alapítványát 1993-ban támogató intézmények:

BÁBOLNA RT,

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE ÖNKORMÁNYZATA,

FEJÉR MEGYE ÖNKORMÁNYZATA,

HERENDI PORCELÁN MANUFAKTÚRA,

MOL RT,

SZÉKESFEHÉRVÁR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA,

VESZPRÉM MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA,

VESZPRÉM MEGYE ÖNKORMÁNYZATA,

UNIVERSITAS GYŐR ALAPÍTVÁNY.

VI.

SZEMÉLYI HÍREK

Kinevezések, választások

- ÁDÁM ANTALT a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjává választották.
BENEDEK PÁLT a Magyar Köztársaság elnök egyetemi tanárrá nevezte ki.
GYÓRFFY BÉLÁT a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjává választották.
GYÓRFFY BÉLÁT megválasztották az MTA Felügyelő Bizottsága elnökévé.
INCZÉDY JÁNOST a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották.
MARKÓ LÁSZLÓT az MTA Kémiai Tudományok Osztálya elnökévé választották meg.
MÉSZÁROS ERNŐT az MTA Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya elnökévé választották meg.
NEMÉNYI MIKLÓST a Magyar Köztársaság elnöke egyetemi tanárrá nevezte ki.
OROSZ SÁNDORT az MTA Pedagógiai Bizottsága tagjává választották.
OROSZ SÁNDORT az Országos Köznevelési Tanács tagjává választották.
OROSZ SÁNDORT a Pedagógus Szakma Megújításáért Projekt kuratóriumi tagjává választották.
ÖRDÖG VINCÉT a Magyar Köztársaság elnöke egyetemi tanárrá nevezte ki.
ROSKA TAMÁST a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották.
SÁRINGER GYULÁT az MTA Növényvédelmi Bizottsága elnökévé választotta.
SÁRINGER GYULÁT a British Ecological Society tagjai sorába választotta.
SÁRINGER GYULÁT a Balaton Akadémia Tanácsa tagjai sorába választotta.

Kitüntetések

- CHOLNOKY PÉTERT a Magyar Köztársaság elnöke kiemelkedő munkájáért a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével tüntette ki.
CZIMBER GYULA a Magyar Kultúra Napja alkalmából az "Apáczai Csere János Díj" kitüntetésben részesült.
GÓTH LÁSZLÓ szakmai tevékenységét a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság a Pándy Kálmán emlékéremmel ismerte el.
GERGÁ CZ ELEMÉRT a Magyar Köztársaság elnöke a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével tüntette ki.
HERPAY IMRÉT a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem díszdoktori címmel tüntette ki.
ISTVÁN LAJOST több évtizedes áldozatos munkája elismeréseként a Magyar Haematológiai és Transzfúziológiai Társaság a Kubányi Endre emléklakett és diploma átadásával tüntette ki.
KUROLI GÉZÁT a Magyar Köztársaság elnöke a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével tüntette ki.
LACZKOVITS EMŐKÉT Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Gizella Díjban részesítette

NAGY ENDRÉT a Pannon Agrártudományi Egyetem rektora a mezőgazdasági tudomány tiszteletbeli doktorává avatta.

Tudományos minősítések

Tudományok doktora fokozat

Biológiai tudomány

HERODEK SÁNDOR: A Balaton eutropizálódása

Kémiai tudomány

GYENIS JÁNOS: Szilárd részecskerendszerek keveredése statikus keverőelemeket tartalmazó gravitációs keverőkben

HLAVAY JÓZSEF: Módszerek néhány, az emberi egészségre káros, környezetet szennyező anyag meghatározására és eltávolítására

Mezőgazdasági tudomány

BEDŐ ZOLTÁN: Konvencionális és nem-konvencionális módszerek adaptábilis búza nemesítésére

BENEDEK PÁL: Termesztett növények rovarmegporzása és az integrált növényvédelem

PORPÁ CZY ALADÁR: A ribizsketermesztés genetikai és virágzásbiológiai alapjainak fejlesztésében elért főbb kutatási eredmények

VÁRNAGY LÁSZLÓ: Különböző növényvédő szerek hatása madár magzatokra

Tudományok kandidátusa fokozat

Kémiai tudomány

SZÉPVÖLGYI JÁNOS: Kovalens klórvegyületek reakcióinak kivitelezése intenzív eljárásokkal

Közgazdaságtudomány

BENCsik ANDREA: Ember-gép-környezet rendszer-medell megbízhatósági vizsgálatai

HÉJJ BOTOND: Az erdei üdülés egyes ökonómiai problémái

MORVAY LEONA: Munkavédelmi magatartásformák a mezőgazdasági munkacsoportokban

SÜVEG JÓZSEF: A 3M-es munkaszervezési eljárás alkalmazási lehetőségei a faiparban

TÁRNOK ILONA: Die Wechselbeziehungen zwischen der Entwicklung von Kommunikations- und Informationstechnologien

Mezőgazdasági tudomány

FARAGÓ SÁNDOR: A tűzokállomány fenntartásának ökológiai alapjai

Megjelent könyvek

BAKOS MIKLÓS, LÁNYI VERA, TORBÁGYI MELINDA: Die Fundmünzen der Römischen Zeit in Ungarn, Band II. Komitat Győr-MOson-Sopron Dr. Rudolf Habelt GmbH, Bonn- Archaeolingua Budapest 1993.

BAKOS MIKLÓS, LÁNYI VERA, TORBÁGYI MELINDA, SOLYMO SI SZILVESZTER: Die Münzsammlung der Erzabteil des Benediktinerordens, Pannonhalma Dr. Fudolf Habelt GmbH, Bonn- Archeolingua, Budapest 1993.

- ÉRI ISTVÁN: szerkesztésében: LÁSZLÓ GYULA: A Szent László legenda középkori falképei TKM Egyesület, Budapest 1993.
- GRÁFIK IMRE: Hajózás és gabonakereskedelem Folklor és etnográfia 65. Debrecen 1992.
- GYÖRI PÁL szerkesztésében: Olimpia és társadalom, Veszprém 1993.
- GYÖRGYDEÁK GYÖRGY, K. PALÁGYI SYLVIA: A balácai mozaikok motívumai - Motive der balácaer Mosaiken, Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság kiadványa Veszprém 1993.
- KÉSMÁRKI ISTVÁN, KISMÁNYOKI TAMÁS, KOVÁCS ANDRÁS, RAGASITS ISTVÁN, VARGA JÁNOS (társszerzők): Szántóföldi növénytermesztés Mezőgazda Kiadó Budapest 1992. (A Mezőgazdasági Szakkönyv Alapítvány névfődjával kitüntetve 1993-ban.)
- MOLNÁR ZOLTÁN. Nyelv és nemzetiség (Maribor-Szombthely 1993.)
- NEMÉNYI MIKLÓS és munkatársai részszerkesztésében: Mezőgazdasági géptan, Mezőgazda Kiadó Budapest 1993.
- RONYECZ JÓZSEF társszerkesztésében: Fejér Megyei Levéltár Közleményei 15. Lánzos Kornél 1893/1993. Székesfehérvár 1993.
- SZABÓ GÉZA szerkesztésében: A Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének Kiadványai 1. Magyar dialektológia- stilisztika, Szombathely 1993.
- SZASZKÓNÉ SIN ARANKA szerkesztésében: Magyarország Történeti Helységnévtára, Moson megye (1773-1808), KSH Budapest, 1993.

Nemzetközi kapcsolatok

- ÁDÁM ANTAL júliusban részt vett az EURO PROBE Management Committee ülésén Herrenalb-ban.
- ÁDÁM ANTAL részt vett a "Nemzetközi földmágnességi és aeronómiai asszociáció" című tudományos ülészakon Buenos Aires-ben.
- C. HARRACH ERZSÉBET előadást tartott az ICOMOS X. Nemzetközi Közgyűlésén, Colombo-ban.
- GALIBA GÁBOR előadást tartott a Londonban megrendezett Biotechnológiai Kongresszuson.
- GÓTH LÁSZLÓ hét hónapos Fulbright ösztöndíjjal vett részt a kaliforniai Stanford Egyetem Orvosi Kara onkológiai laboratóriumának munkájában.
- KOTSIS LEVENTE együttműködés keretében "Porenstrukturveranderungen bei Absorbentien" címmel előadást tartott Merseburgban.
- KOVÁCS MIKLÓS részt vett a Nijmegen-ben megrendezett Növényi Reprodukzív Folyamatok Molekuláris Alapjai munkaülésén.
- KOVÁCS ZOLTÁN hat hónapig Fulbright ösztöndíjjal volt az USA-ban a Wisconsin-Madison Egyetemen.
- KRISTÓF JÁNOS részt vett és előadást tartott Ferrarában az International Conference on "Progress in Electrocatalysis Theory and Practice"-n.
- LÁNGNÉ MOLNÁR MÁRTA részt vett Pekingben a Búzágenetikai Szimpóziumon.
- LÁSZLÓ MIKLÓS részt vett Firenzében egy biotechnológiai kongresszuson.
- NEMÉNYI MIKLÓS fél évig volt a wilhelmshaveni Műszaki Főiskola vendégprofesszora.

SPEIER GÁBOR áprilisban vendégprofesszor volt az University of Colorado-n, az USA-ban.

SPEIER GÁBOR szeptemberben, októberben vendégprofesszor volt Törökországban az İnönü University-n Malatyában.

SPEIER GÁBOR meghívott előadó volt márciusban az 5th International Symposium on the Activation of Dioxigen and Homogeneous Catalytic Oxidation rendezvényein Texasban.

SPEIER GÁBOR meghívott előadó volt júniusban a 12th Summer School on Coordination Chemistry rendezvényén a lengyelországi Karpacz-ban.

SUTKA JÓZSEF részt vett a Búzagenetikai Szimpóziumon Pekingben.

TAMÁS FERENC előadóúton vett részt Ausztriában, amely során előadást tartott Sydney-ben és Melbourne-ben.

TAMÁS FERENC részt vett és előadást tartott H.F.W. Taylor angol professzor 70. születésnapjának tiszteletére Stara Lesnában megrendezett meghívásos szimpóziumon.

VERESS GÁBOR előadást tartott az International College of Angiology 35. világtalálkozóján.

VERESS GÁBOR és munkatársai előadást tartottak a 11. European Conference of the International Society of Noninvasive Cardiology-n Budapesten.

Elhalálozások

BÁRDOS KORNÉL, a Zenetudományi munkabizottság tagja.

FARKAS JÓZSEF, a Filozófiai munkabizottság tagja.

HILLER ISTVÁN, a Könyvtártudományi munkabizottság tagja.

HORVÁTH TIBOR, a Sport- és mozgásbiológiai munkabizottság tagja.

PATAKI JÓZSEF, a Mező- és erdőgazdasági vállalati munkabizottság tagja.

A

**MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
VESZPRÉMI TERÜLETI BIZOTTSÁGA**

1994. és 1995. évi

PÁLYÁZATI KIÍRÁSA

A Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Területi Bizottsága a Közép- és Észak-Dunántúlon folyó tudományos tevékenység hatékonyabbá tételére, részben saját anyagi erőiből, részben a Veszprémi Akadémiai Bizottság Tudományos Alapítványa, valamint az önkormányzatok által rendelkezésre bocsájtott anyagi támogatás révén, az alábbi pályázatot hirdeti meg. A pályaművek pályázati feltételekben meghatározottak szerint nyújthatók be.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK

Pályázatot nyújthatnak be:

- a VEAB régióban élő vagy ott dolgozó egyéni kutatók és kutató kollektívák szabadon választott témában, illetve a kiírt témák bármelyikében,

- a VEAB régióin kívül dolgozó szakemberek olyan témában, amely a VEAB régióban szerzett tapasztalatokra épül, vagy a régióban jelentkező feladatok megoldását segíti elő.

Előnyben részesülnek azok a pályázók, akik meg tudják jelölni, hogy a tanulmányban kidolgozott javaslatok hol, milyen gyorsan realizálhatók.

A pályázaton eddig nem publikált, másutt be nem nyújtott, ellenszolgáltatásban nem részesült olyan tudományos igényű tanulmányokkal lehet résztvenni, amelyek a feldolgozott téma eddigi irodalmához képest eredeti tudományos eredményeket tartalmaz. A pályázat jellegű. Zárt borítékban csatolni kell a pályázó nevét, pontos címét, munkahelyét és nyilatkozatát arról, hogy pályázatát a meghirdetett feltételek ismeretében és betartásával nyújtja be. Pályázni lehet a fenti kritériumoknak megfelelő, a hagyományostól eltérő technikai információhordozókon (hagyományos és videofilm, számítógép program, szerkesztett diaképsorozat, magnetofon felvétel, stb.) megjelent munkával is. A technikai információhordozókon benyújtott pályázat akkor elfogadható, ha a szerző gépelt szakanyagot vagy irodalmi forgatókönyvet mellékel.

A pályázatot három példányban kell benyújtani a VESZPRÉMI AKADÉMIAI BIZOTTSÁG Titkárságához.

8201 Veszprém, Pf. 178. - 8200 Veszprém, Vár u. 37.

A tanulmányhoz egy oldal terjedelmű összefoglalót is kell csatolni. A díjnyertes pályamunkákat a VEAB önálló szellemi terméknek tekinti, és a szerzői jog elismerésével szabadon felhasználhatja.

A pályázatok terjedelmét a Veszprémi Akadémiai Bizottság nem kívánja korlátozni. A Bíráló Bizottság fenntartja a jogot, hogy díjakat megosszon.

A beküldött pályázatok eredményhirdetésére a VEAB ugyanazon évi decemberi Közgyűlésén kerül sor.

A nyertes pályázatok szerzői díjai:

I. fokozat	30.000 Ft
II. fokozat	20.000 F
III. fokozat	15.000 Ft

Veszprém, 1994. március 31.

MTA VESZPRÉMI
TERÜLETI BIZOTTSÁGA

1994. SZEPTEMBER 1-i BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐVEL

a szakbizottságok kötött témát nem határoztak meg, annak megválasztását a pályázóra bízzák.

A VEAB és az önkormányzatok által kiírt pályázatok:

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE

A Szigetköz megújítási lehetőségei

(Feladat a térség lehatárolása foglalkoztatási, ökológiai, idegenforgalmi, közlekedési szempontokból, és a lehatárolt térség megújítási koncepciójának kidolgozása.)

Az önkormányzati szövetségek szerepe Győr-Moson-Sopron megye kistérségeinek fejlesztésében

VAS MEGYE

Az Alpokalja Természeti Képe - regionális kutatási program

A Savaria Múzeum történeti herbáriumainak feldolgozása

A Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár történetének fejezetei, különös tekintettel a jogelődök 1940 és 1950 közötti működésére

VESZPRÉM MEGYE

A középszintű közigazgatás problémái, megoldási lehetőségei, különös tekintettel az aprófalvas megyékre

Veszprém megye gazdasági szerkezete alapján a munkaerő foglalkoztatás perspektívái az ezredforduló táján

Az önkormányzatok pénzügyi ellenőrzésének megvalósítása

ZALA MEGYE

Az iskola (iskolák) és az önkormányzat (önkormányzatok), az iskolák és az új társadalmi szerveződések, iskolák és egyházak viszonya, a pluralista iskola megteremtésének lehetőségei

Ifjúsági egyesületek az iskolában

Önkormányzatok pénzügyi szabályozásának távlati elképzelései

Az önkormányzatok vagyonkezelési problémái

1995. SZEPTEMBER 1-i BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐVEL

a szakbizottságok kötött témát nem határoztak meg, annak megválasztását a pályázóra bizzák.

A VEAB és az önkormányzatok által kiírt pályázatok:

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE

Ismét átjárhatóvá (?) vált határok Nyugat-Magyarországon

Indokolás: a párizsi békeszerződést követően megyénk nyugati határán 17 határátkelő működött, jelenleg az egyesült Európa gondolatának lázában is csak ezek töredéke. Számunkra fontos lenne a problémakör feldolgozása a határ mindkét oldalán elhelyezkedő települések szempontjából.

Szigetközben 1993-ban végzett "Kármérséklő vízgazdálkodási beavatkozások" hatékonyságának vizsgálata, értékelése

Indokolás: A közvélemény, de a döntéshozók sem eléggé tájékozottak abban, hogy az 1993-ban központilag elrendelt beavatkozások csak a valódi vízpótlást elodázó döntések voltak, vagy valóban jobb megoldást hoztak a Kormány által elfogadott, de az Országgyűlés által leállított fenékküszöbös megoldásnál.

Szigetköz költség-haszon számítására modell javaslat valamennyi társadalmi szempontot figyelembevéve vízlépcsővel, illetve vízlépcső nélküli állapottal számolva

Indokolás: A Szigetköz ügyében születtek már döntések politikai, ökológiai, hidrológiai és sok más szempontból, de hiányzik egy átfogó elemzés Szigetközre alkalmazható metodikája, amelyhez hasonlóan Amerikában és Nyugat-Európában már alkalmaznak környezeti beruházások kockázat-haszon számítására.

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

A Prímási Levéltárban őrzött címerek és nemesítések a XV. századtól napjainkig

A Balassa család geneológiája

A dualizmuskori színjátzás Komárom-Esztergom megye városaiban

Nemesek és nemesi családok a 18. századi Esztergom vármegyében

Esztergom iparostársadalma a 19. század utolsó harmadában

Migráció Komárom-Esztergom megyében 1945-1949 között (ki- és betelepülések)

A pilismaróti plébánia és a református gyülekezet története

Asszonyi ünnepek Komárom-Esztergom megyében

Adalékok az esztergomi szíjjártó céh történetéhez

Népi gazdálkodás eszközei Komárom-Esztergom megyében

Kovácsok, kádárok és egyéb kismesterségek művelői Komárom-Esztergom megyében

Szagrális emlékek Komárom-Esztergom megyében

VAS MEGYE

Egy földrajzi egység történeti-régészeti, topográfiai, történeti földrajzi kutatásainak eredményei keretprogramon belül:

Az Aranypatak völgyének óskori településtörténete

Vas megye római kori településtörténeti-topográfiai kutatása

Vas megye honfoglaláskori leletei

Szombathely várostopográfiai kutatásai

Délnyugat-Dunántúl néprajzi mikrotájai kutatási programja, társadalomtörténeti metszetek

Körmend mezőváros kézműves története a 17-19. században

Az Alpokalja Természeti Képe kutatási program

Az Őrség természettudományi kutatása

A Savaria Múzeum történeti herbáriumainak feldolgozása

Vas megyei színháztörténeti kutatás

Gothard Jenő szerepe Vas megye művelődéstörténetében

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Balatonkutató Alapítvány pályázatot hirdet:

1. Egyéni kutatók és kutató-csoportok számára, akik a Balatonnal és vízgyűjtő területével kapcsolatos biológiai ismereteket kívánják gazdagítani;
2. Balatonnal kapcsolatos nemzetközi rendezvények hazai megszervezéséhez, illetve ilyen vonatkozású nemzetközi tudományos rendezvényeken való részvételhez;
3. Balatonnal kapcsolatos tudományos eredmények közzétételéhez: könyvek, monográfiák, ismeretterjesztő kiadványok, tudományos és népszerűsítő filmek, stb. készítéséhez.

A pályázatokat 1994. november 30-ig, illetve 1995. május 31-ig lehet benyújtani két példányban a Balatonkutató Alapítvány székhelyére (MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, 8237 Tihany, Fürdőtelepi u. 3.). A pályázatnak olyannak kell lennie, hogy abl annak tudományos értéke, haszna és költségigénye jól megítélhető legyen. A pályázatokat a Balatonkutató Alapítvány kuratóriuma 1994 decemberében, illetve 1995 júniusában bírálja el és az eredményről írásban tájékoztatja a pályázót.

Balatonkutató Alapítvány Kuratóriuma

A PANNON AGRÁRTUDOMÁNYI EGYETEM PÁLYÁZATOT HÍRDET DOKTORI KÉPZÉSBEN (Ph.D) VALÓ RÉSZVÉTELRE

A Pannon Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet doktori képzésben való részvételre az alábbi főprogramokban:

- Az integrált növényvédelmi módszerek elméleti alapjai
Programvezető: Sáringer Gyula CMHA
- Szántóföldi növények tápanyagellátása és termesztése
Programvezető: Debreczeni Béláné DSc
- Gazdasági állatok táplálékanyag ellátásának javítása
Programvezető: Schmidt János DSc
- Az állati termék előállítás biológiai, technológiai és ökonomiai kérdései
Programvezető: Iváncsics János DSc
- Állattenyésztés tudományok
Programvezető: Horn Péter MHA
- Az állati eredetű termék előállítás, fejlesztés és fogyasztás ökonomiája
Programvezető: Széles Gyula DSc

A képzés az egyes programok tanterveiben meghatározott tantárgyak előadásainak hallgatásából, vizsgákból, szigorlatból és a témavezetővel egyeztetett kutatómunkából, illetve tudományos cikkek és értekezés elkészítéséből, annak nyilvános megvédéséből áll. **A képzési idő 3 év.** A nappali tagozatra felvételt nyert doktor jelöltek hallgatói jogviszonyba kerülnek és ösztöndíjban részesülnek.

Felvételi követelmény: a választott témakör jellegének megfelelő, legalább jörendű egyetemi oklevél, egy idegen nyelv ismeretének igazolása.

A pályázathoz csatolni kell: szakmai önéletrajzot egyetemi oklevelet és lecke könyvet, a nyelvtudást igazoló bizonyítványt, publikációk jegyzékét, a választott doktori program tématervét, a kutatási terület elismert szakembercinek ajánlását.

Pályázati űrlap a megadott címen beszerezhető.

A pályázatot az *Egyetem Rektorához* címezve, a *Pannon Agrártudományi Egyetemre:*

- 8361 Keszthely, Deák F. u. 16. Tel.: 83-312-330, Telefax: 83-315-105 - 1994. május 31-ig kell benyújtani.

A felvételi vizsgákra Keszthelyen, június második felében, az államvizsgákat követően kerül sor

*Sáringer Gyula
akadémikus, rektor*

